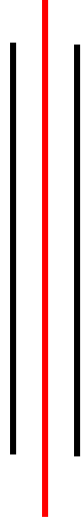

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २
जाजरकोट

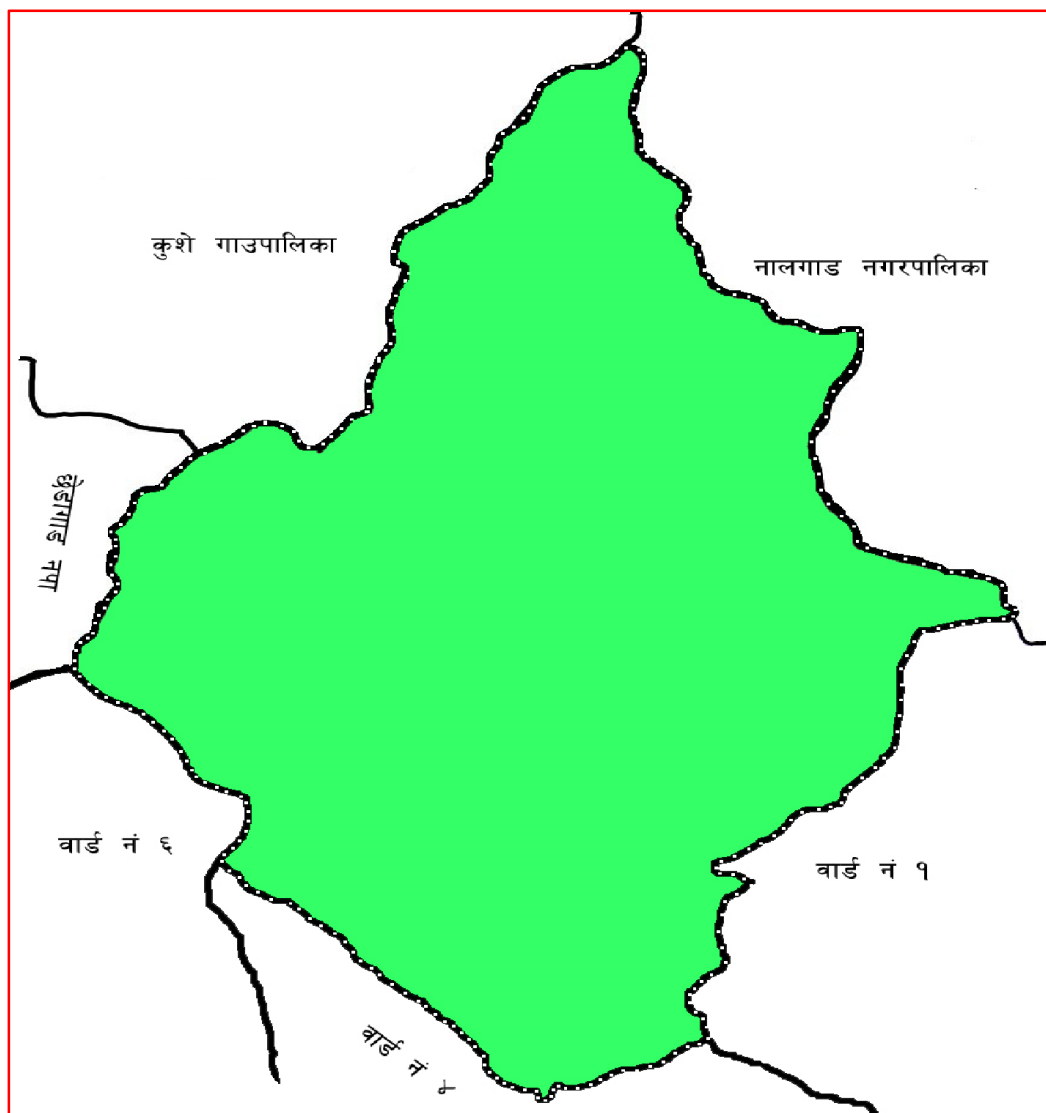
बस्तुगत विवरण
२०७५/२०७६

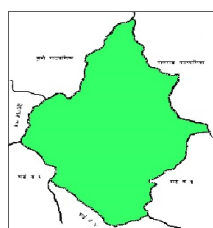
तयार गर्ने
भेरी नगरपालिका वार्ड नं २
जाजरकोट

भेरी नगर पालिकका वार्ड नं २

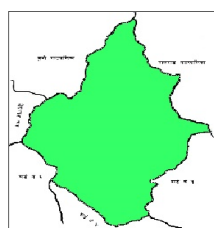
जाजरकोट

निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको विवरण

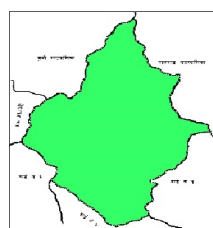

मिना पुन
वार्ड सदस्य

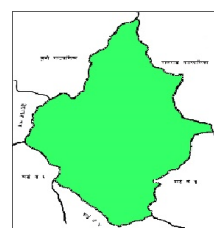

तारालाल रोकाय
वार्ड सदस्य

काली वहादुर वली
वार्ड अध्यक्ष

पुर्ण वहादुर खत्री
वार्ड सदस्य

शुसिला विक
वार्ड सदस्य

भेरी नगरपालिका
वडा समितिको कार्यालय
वार्ड नं २ जाजरकोट
कर्णाली प्रदेश नेपाल

शुभकामना

जाजरकोट जिल्ला अन्तरगत भेरी नगरपालिका वडा नं २ को वस्तुगत विवरण तयार पार्ने महत्वपूर्ण जिम्मेवारी पाउनु भएकोमा वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट्स प्रा लि काठमाडौं लाई बधाई दिन चाहान्छु । आफुले पाएको जिम्मेवारी इमान्दारीताका साथ निर्वाह गर्नु भएको छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

नाम वाट नै स्वतः प्रष्ट छ कि वस्तुगत विवरण तयार गर्नु भन्नाले कुनै पनि भूगोलको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, राजनितिक, प्रशासनिक, भौगोलिक तथा वातावरणीय आयामका विभिन्न सुचकहरूको आधारमा तथ्य एवम तथ्याङ्क संकलन र सो को विश्लेषण समेतलाई बुझाउछ । त्यस्तो वस्तुगत विवरण ले सम्बन्धीत भूगोलको यथार्थ धरातललाई चित्रण गरेको हुन्छ । विकास निर्माण योजना तर्जुमा गर्न, आवधिक योजना तर्जुमा गर्न, क्षेत्रगत रणनीतिहरू तयार गर्न तथा समग्र विकास र समृद्धिका अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन रणनीति तय गर्न वस्तुगत विवरण सहयोग सिद्ध हुन्छ र त्यस्ता योजना तथा रणनीतिहरू यथार्थ, वस्तुपरक र कार्यान्वयन गर्न योग्य हुन्छन ।

विगत लामो समय सम्म राज्य जनप्रतिनिधिविहिन अवस्थामा गुज्रेको अवस्था र राज्यको नयाँ संरचना अनुरूपको निर्वाचन भई जनप्रतिनिधिले पद वहाली गरेको पनि करीव १८ महिना पछि वस्तुगत विवरण तयार भएको छ । यस सन्दर्भमा प्रस्तुत वस्तुगत विवरणले भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ को प्रारम्भिक अवस्थालाई तथ्याङ्क मार्फत जनसमक्ष ल्याउने कार्य गरेको छ । जनप्रतिनिधिहरूलाई वार्ड नं २ को वस्तुगत अवस्थाको जानकारी समेत गराएको छ ।

प्रस्तुत वस्तुगत विवरणले भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ को वास्तविक धरातलमा आधारित हुने गरि वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा मार्फत विकास र समृद्धिको सपना पुरा गर्न सहयोग पुर्याउन सकोस भन्ने शुभेच्छा प्रकट गर्न चाहान्छु ।

कालि वहादुर वली

वडा अध्यक्ष

भेरी नगरपालिका
वडा समितिको कार्यालय
वार्ड नं २ जाजरकोट
कर्णाली प्रदेश नेपाल

शुभकामना

देश संघीय शसन व्यवस्था मार्फत संचालन हुन थालेपछि गठित स्थानीय तहहरु नयाँ भुगोल र संरचनामा आएको हुनाले यसको वर्तमान वस्तुगत अवस्थाको यथार्थ चित्रण गर्नु आवश्यक थियो । यहि आवश्यकता परिपुर्तिकालागि भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को प्रथम पटक तयार हुन लागेको वस्तुगत विवरण यहाँको यथार्थतालाई तथ्याङ्क मार्फत उजागर गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

वस्तुगत विवरण तयार गर्नु भनेको विकास योजना तर्जुमा तथा वार्षिक वजेट तर्जुमाको पुर्व आधार तयार गर्नु हो । तथ्य र तथ्याङ्कमा आधारित भई निर्माण हुने भावी योजना कार्यान्वयनयोग्य र नतिजामुखी हुने कुरामा दुईमत छैन । यस भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा जनप्रतिनिधिहरु वहाल भएपश्चात संचालित कार्यक्रम तथा वजेटलाई वस्तुगत विवरणमा आधारिति वनाउन नसकिएता पनि अव उप्रान्त प्रस्तुत हुने नीति कार्यक्रम तथा वजेटलाई तथ्य र तथ्याङ्कमा आधारित वनाउन यस वस्तुगत विवरणले सहयोग पुर्याउनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

भेरी नगरपालिका वडा नं २ को समग्र भूगोललाई समेटी यस भित्रका विविध आयामहरुलाई सुचकको माद्यमवाट तथ्याङ्क संकलन हुने हुँदा क्षेत्रगत योजनाहरु निर्माण गर्न सहज हुनेछ । समाज र समुदाय स्तर सम्म पुगी विकासका प्राथमिकता निर्धारण गर्न यो वस्तुगत विवरण गतिलो हतियार बन्न सक्छ । वार्ड नं २ भित्रको भुगोल, वर्ग क्षेत्र र समुदायको आवश्यकता पहिचान गरि सोही अनुरूप नीति कार्यक्रम तथा वजेट तर्जुमा गर्न यसले सहयोग पुर्याउनेछ । समग्र वार्ड नं २ को सन्तुलित विकासका लागि पनि वस्तुगत विवरण उपयोगी हुन सकोस भन्ने शुभेच्छा व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

लक्ष्मी बली
वडा सचिव

वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट प्रा.लि.

काठमाडौं

स्था: २०७३

दुई शब्द

मुलुकलाई समृद्ध बनाउन हरेक स्थानीय सरकारहरु समृद्ध हुनु जरुरी हुन्छ । जसको लागि अत्यन्तै वस्तुपरक योजनाहरु निर्माण गरि तिनिहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन नै मुख्य उपाय हो । भनिन्छ एउटा मुलुकलाई समृद्ध बनाउन उत्कृष्ट योजनाहरुको निर्माण गर्न जरुरी हुन्छ र त्यो उत्कृष्ट योजना मुलुकको लागि आधा काम सम्पन्न गर्नु सरह हुन्छ ।

कुनै क्षेत्रको विकास गर्न सरल तरिकाले वाटो तय गर्नु जरुरी हुन्छ, जसको निम्ती सरल ढंगले उपायको खोजी गर्नु पर्दछ । ऐले हामी कहाँ छौं ? अव कहाँ जाने ? र त्यो कसरी सम्भव छ ? यी तीन प्रश्नहरुको सरल जवाफ नै मुलुक वा समाज परिवर्तन गर्ने अचुक र सरल उपाय हुन्छन् । पहिलो प्रश्नको जवाफ वस्तुगत विवरण मार्फत प्राप्त गरिन्छ भने दोश्रो र तेस्रो प्रश्नको जवाफ आवधिक विकास योजना वा गुरु योजना मार्फत प्राप्त गरिन्छ ।

पार्श्वचित्र वा वस्तुगत विवरणहरुको संगालो एउटा यस्तो ऐना हो जुन ऐनावाट स्थानीय निकायको सम्पूर्ण विवरणहरु छलङ्ग रुपमा सहज अवलोकन गर्न सकिन्छ । यसै सन्दर्भमा भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ ले आफ्नो पार्श्व चित्र (वस्तुगत विवरण) बनाउनको लागि परामर्शदाता संस्थाको रुपमा वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट्स प्रालि, काठमाडौं लाई छनौट गरि यो पार्श्व चित्र निर्माण गर्ने जुन अवसर प्रदान गर्नु भयो त्यसको लागि भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का सम्पूर्ण पदाधिकारीहरु प्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

यो पार्श्व चित्र निर्माण कार्य त्यति सहज छैन । यस कार्यलाई अत्यन्तै सत्य तथ्य परक बनाउन भर मग्धुर प्रयास गरिएको छ । यसलाइ सम्पन्न गर्न विभिन्न क्षेत्रवाट सवैको साथ सहयोग प्राप्त भएको छ । यो पार्श्व चित्र निर्माणमा तथ्यांक विश्लेषण विज्ञको रुपमा कार्य गर्नु हुने श्री केशवराज ढुंगेललाइ विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यो प्रोफाइल तयार गर्न समन्वय कर्ताको रुपमा कार्य गर्नु हुने प्रा.लि.का कार्यक्रम अधिकृत श्री तुलसिंह अधिकारी, तथ्यांक संकलकको रुपमा जिम्मा लिई हरेक वस्तीका घर घर पुगि तथ्यांक संकलन गर्नु हुने तथ्यांक संकलक कर्ण बहादुर सिंह र खिम बहादुर राना लाइ पनि विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

वस्तुगत विवरण तयार गरेर मात्र पुग्दैन । यो वस्तुगत विवरणको आधारमा सहि विश्लेषण गरेर सहि योजनाहरु निर्माण गरि त्यसको सहि र प्रभावकारी कार्यान्वयनवाट मात्र भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ ले सोचे अनुसारको प्रतिफल प्राप्त गर्न सक्दछ । यो वस्तुगत विवरणमा प्राप्त सुचना र तथ्यांकहरुको सहयोगमा नगरपालिकाले आवधिक तथा गुरुयोजना निर्माण गरेर अधि वढ्नु अबको आवश्यकता हो । नगरपालिकाको ध्यान त्यता तर्फ जानेछ भन्दै र्सवाङ्गीण र चौतर्फी विकासको लागि शुभकामाना समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

१५ मंसीर २०७५

गंगा वहादुर शाही
प्रबन्ध निर्देशक

प्रकाशकीय

नेपालको संविधान २०७२ ले कल्पना गरे अनुसार स्थानीय निकाय पुनरसंरचना गर्दै अधिकार सम्पन्न स्थानीय तह तयारीको कार्य अगाडी बढिरहेको छ । जस अनुसार जाजरकोट जिल्लामा साविकमा कायम रहेका १ नगरपालिका र २६ गाउँ विकास समितिलाई पुनरसंरचना मार्फत हाल ३ नगरपालिका र ४ गाउँपालिका कायम गरिएको छ । नयाँ भौगोलिक संरचना अनुसार साविकमा गाविस अर्न्तगतका भौगोलिक अवस्थिति लगायत जनसंख्या, आर्थिक, सामाजिक, प्राकृतिक श्रोत र साधनहरु समेतको अवस्थामा परिवर्तन भएको छ ।

अधिकार निक्षेपणका हिसावले यसरी नयाँ कायम भएका स्थानीय तह नै स्थानीय सरकार बनेका छन् । स्थानीय तहको चुनाव समेत सम्पन्न भई नया जन प्रतिनिधिहरुले कार्यभार सम्हाली सकेको पनि १८ महिना भन्दा वढि भइसकेकोछ । करीव १५ वर्ष पछि स्थानीय तहमा आएका जनप्रतिनिधिहरुलाई नया जोस जाँगर सहित चुनाव ताका गरिएका प्रतिवद्धता पुरा गराउनको लागि हालको वर्तमान यथार्थता भित्र रहेर नयाँ योजनाहरु निर्माण गरि संघीयता कार्यान्वयनमा जोड दिनु पर्ने अवस्था रहेको छ । यद्यपी नयाँ संरचनाका स्थानीय निकायहरुमा भरपर्दो, आधिकारिक र पर्याप्त सूचनाहरुको आवश्यकता तथा तथ्याङ्क कहरुको अभिलेख उपलब्ध हुन सकिरहेको थिएन । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ सालको विवरण हाल धेरै परिवर्तन भएको छ । त्यसैले सबै विवरणहरु प्राथमिक रुपमा नै संकलन गरेर ताजा अवस्थाको यथार्थ चित्र प्रस्तुत गर्न यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

नेपाल सरकार तत्कालीन सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले २०७४/०१/२६ मा सबै स्थानीय तहहरुले आ आफ्नो क्षेत्रका वस्तुगत विवरण तोकिएको ढाँचामा तयार गरी वेभ साईडमा राख्न निर्देशन प्राप्त भएको छ । सो आधारमा उपलब्ध सबै सूचना तथा जानकारीहरुको आधारमा परामर्शदाता संस्था **वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट्स प्रा लि** को सहयोगमा यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

निर्धारित समय भित्र यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को पार्श्व चित्र तयारी गर्न सहयोग गर्नुहुने वार्ड नं २ का सम्पूर्ण कर्मचारीहरु विभिन्न राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरु,सुचना उपलब्ध गराउनुहुने विभिन्न विषयगत कार्यालयहरु,प्राथमिक तथ्याङ्क संकलन गर्ने गणकहरु,सुचना विश्लेषण गरि निश्कर्ष निकाल्ने विश्लेषकहरु लगायत परियोजना संचालन गर्ने परामर्शदाता वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट्स प्रा लि काठमाडौं प्रति हार्दिक आधार व्यक्त गर्दछौं साथै भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ निवासी सम्पूर्ण दाजुभाई दिदि वहिनिहरुले यसको समुचित प्रयोगमा सहयोग गर्नु हुनेछ भन्ने विश्वास सहित सबैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौं ।

भेरी नगरपालिका
वार्ड नं २

वस्तुगत विवरण किन ?

विकास निर्माणका कार्यहरूका निर्दिष्ट लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त गर्नका लागि योजनावद्ध तरिकाले अगाडि बढ्नु पर्ने कुरामा राष्ट्रिय, क्षेत्रीय तथा स्थानीय लगायत जुनसुकै स्तरमा कसैको पनि दुईमत छैन । स्थानीय योजना तयारीको लागि आधारभूत खम्बाको रूपमा सम्बन्धित क्षेत्रको विस्तृत वस्तुगत सुचनाहरूको आवश्यकता जरुरी हुन्छ । तिनै वस्तुगत विवरणका सूचकाङ्कले संकेत गरेअनुसार स्थानीय निकाय तथा स्थानीय सरकार अगाडी बढ्न सके त्यसबाट प्राप्त प्रतिफल दिगो र प्रभावकारी हुन्छ । यसले स्थानीय निकायमा सुशासन प्रवर्द्धनमा समेत सहयोग पुग्नेछ । यसका लागि शुरु देखि अन्त्य सम्म स्थानीय जनसहभागिता जुट्न सक्ने पारदर्शी र दिगो विकास प्रकृयाहरूको आवश्यकता टड्कारो रूपमा देखिएको छ । नेपालको सन्दर्भमा लोकतन्त्रको स्थापनासँग नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय जनतालाई शासन सञ्चालनमा प्रत्यक्ष र नजिकको हक स्थापना गर्दै राज्यको पुनरसंरचनाको व्यवस्था गरेको छ । जसअनुसार प्रान्तीय संरचनामा साविकको स्थानीय निकायको रूपमा रहेका गाउँविकास समितिहरूको सिमांकनमा हेरफेर गरी नयाँ संरचनामा स्थानीय सरकारको रूपमा अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकारको अवधारणा अगाडी ल्याएको छ । यस अवस्थामा नयाँ घोषणा भएका स्थानीय निकायको प्रशासनिक व्यवस्थापन सहज पाउँदै बस्तुनिष्ठ योजना तयारीका लागि घरधुरी स्तरको तथ्याङ्क र सूचनाहरू अद्यावधिक भई नसकेकोले सोही खाडल पुर्ति गर्ने उद्देश्यले आवश्यक प्राथमिक र द्वितीय स्तरका सूचनाहरू संकलन गरी त्यसैको आधारमा यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

यो वस्तुगत विवरणमा नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको मिति २०७४ वैशाख २६ गतेको परिपत्र अनुसारको ढाँचामा रहेर सान्दर्भिक सवै तालिकाहरूलाई अधिकतम तालमेल मिलाउने प्रयास गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीको लागि सवै वस्तीमा रहेका समग्र सुचना तथा सामाजिक, आर्थिक लगायत अन्य क्षेत्रको बस्तुगत अवस्थाबारे जानकारी आवश्यक पर्ने भएकोले वस्ती स्तरमा वस्तुगत अवस्थालाई संकलन गरी विश्लेषण गरिएको छ । वस्तुगत अवस्थाले संकेत गरेका सुचकाङ्कका आधारमा आगामी स्थानीय स्तरका योजनाहरू प्रस्ताव गर्न सहज हुनेछ ।

यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वस्तुगत विवरण तयारीका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

- विकास प्रकृयाको लागि महत्वपूर्ण तीन प्रश्नहरू "अहिले म कहाँ छु ?" "अब म कहाँ जाने ?" र "त्यो कसरी संभव छ ?" मध्ये पहिलो प्रश्नको वास्तविक जवाफ खोज्ने ।
- भेरी नगरपालिका वार्ड नं २का सवै घरधुरीमा पुगी आर्थिक, सामाजिक, भौतिक, प्राकृतिक र मानवीय सम्पत्तीको लेखाजोखा गर्ने ।
- भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वर्तमान यथार्थतालाई जस्ताको तस्तै प्रस्तुत गर्ने ।
- योजना तर्जुमा वजेट वाँडफाडका लागी आधार तयार गर्ने ।
- संभावना भएजति सवै सुचनाको जातीय लिङ्गीय र क्षेत्रीय हिसावले विश्लेषण गर्ने ।
- हरेक तथ्याङ्कको समाजशास्त्रीय, ग्रामिण विकास र लैङ्गिक सामाजिक हिसावले विश्लेषण गर्ने ।
- आवधिक विकास योजनाको लागि मार्ग प्ररस्त गर्ने ।
- वडाको योजना तर्जुमा प्रकृयमा आवश्यक पर्ने सवै सुचनाहरू वडा स्तरमा नै अद्यावधिक गर्ने ।

विषय सुची

१. परिचय.....	१
१.१ ऐतिहासिकपृष्ठभूमी तथा सिमाना	१
२. स्थानीयचार्डपर्वतथाजात्रामेलाहरुकोविवरण	१
३. पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण.....	२
४.सामुदायिक वनको विवरण.....	३
५.जनसंख्या वितरणको अवस्था.....	४
५.१. वस्ती अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण	४
५.२. उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	४
५.३. मातृभाषाका आधारमा जनसंख्याको विवरण	५
५.४. धर्मका आधारमा जनसंख्याको विवरण	६
५.५. जातका आधारमा घरधुरीको विवरण	६
५.६. जातका आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	७
५.७. थरका आधारमा घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण.....	८
५.८. जातीय तथा लिङ्गीय आधारमा घरमुलीको विवरण	१४
५.९.अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण	१५
५.१०.घरको छानो तथा गारो सम्बन्धी विवरण	१६
५.११.घर सम्म पुग्ने वाटो सम्बन्धी विवरण.....	१७
५.१२.स्वामित्वका आधारमा घरधुरीको विवरण.....	१८
५.१३. एकल जनसंख्याको विवरण	१९
५.१४. पेशाका आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	१९
५.१५. विशेष सीपयुक्त जनसंख्याको विवरण.....	२१
५.१६. वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण	२२

५.१७. चर्पी उपयोग सम्बन्धी विवरण	२२
५.१८. परिवार नियोजन सम्बन्धी विवरण.....	२३
५.१९.दीर्घरोगी सम्बन्धी विवरण	२४
५.२०. खानेपानीको श्रोत सम्बन्धी विवरण	२४
५.२०.१. खानेपानीको मुख्य श्रोत सम्बन्धी विवरण.....	२४
५.२०.२. खानेपानीको सहायक श्रोत सम्बन्धी विवरण.....	२५
५.२१. खाना पकाउने चुल्हो सम्बन्धी विवरण	२६
५.२२. खाना पकाउने इन्धन सम्बन्धी विवरण.....	२७
५.२३. उज्यालोको लागि वत्ती प्रयोग सम्बन्धी विवरण	२७
५.२४. सेवासुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण	२८
५.२५. सेवासुविधा उपयोग सम्बन्धी विवरण.....	२९
५.२६. जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण.....	३०
५.२६.१. वैदेशिक रोजगार विना जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण.....	३०
५.२६.२. वैदेशिक रोजगार सहित जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण.....	३२
६. घरजग्गामा महिलाको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	३७
७. परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरण	३७
८.सिंचाई सुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण	३८
९. घरपालुवा पशुपंक्षी सम्बन्धी विवरण.....	३९
१०.आर्थिक सम्पन्नता सम्बन्धी विवरण	४०
११. शिक्षा सम्बन्धी विवरण.....	४२
११.१.स्कूल नगएका र विचैमा कक्षा छोडेका वालवालिकाको विवरण	४२
११.२.निराक्षर जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	४३

११.३.साक्षरता दर सम्बन्धी विवरण.....	४४
१२. वार्षिक आम्दानि सम्बन्धी विवरण	४४
१३. वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरण	४७
१४. वार्षिक उत्पादनको खपत सम्बन्धी विवरण.....	४८
१५. वार्षिक खर्च सम्बन्धी विवरण.....	४९
१६. विरामी हुदा पहिलो उपचार सम्बन्धी विवरण.....	५१
१७. प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धी विवरण.....	५२
१८. नजिकको स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण.....	५३
१९. नजिकको प्रहरी चौकी पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण	५३
२०. नजिकको बैंक पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण	५४
२१. नजिकको बजार पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण.....	५५
२२. कुपोषण लागेका बालबालिका सम्बन्धी विवरण.....	५६
२३. अकाल मृत्यु सम्बन्धी विवरण.....	५६
२४. फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण	५६
२५. सामुदायिक संगठनमा आवद्धता सम्बन्धी विवरण.....	५७
२६. वातावरण तथा सरसफाई सम्बन्धी विवरण.....	५८
२७. बैंक तथा वित्तीय सम्बन्धी विवरण	५९
२८. धार्मिक स्थल सम्बन्धी विवरण	५९
२९. विद्यालय.....	६०
२९.१. विद्यालयको संख्यात्मक विवरण	६०
२९.२.विद्यालयमा शौचालय सम्बन्धी विवरण.....	६०
२९.३.तहगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण	६०

२९.४. शिक्षक तथा विद्यार्थी अनुपात सम्बन्धी विवरण	६१
३०. सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण	६२
३१. व्यापारिक केन्द्र सम्बन्धी विवरण.....	६२
३२. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण.....	६३
३३. बालबालिका सम्बन्धी विवरण.....	६३
३३.१.पार्क तथा बालउद्यान सम्बन्धी विवरण.....	६३
३३.२. बाल क्लव सम्बन्धी विवरण.....	६३
३३.३. बाल क्लव तथा बाल समुहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाको विवरण	६३
३३.४. कामदारको रूपमा घरबाट बाहिर गएका बालबालिकाको विवरण.....	६४
३३.५. १८ वर्ष भन्दा कम उमेरमा विवाह गरेका बालबालिकाको विवरण	६४
३३.६. परिवार विहिन बालबालिकाको विवरण.....	६४
३४. महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण	६५
३५. सरकारी कार्यालय सम्बन्धी विवरण	६६
३६. पुल पुलसा सम्बन्धीविवरण.....	६६
३७. व्यापार व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	६६
३८. हवाई सेवा सम्बन्धी विवरण	68
३९. पशुवधशाला सम्बन्धी विवरण.....	६८
४०.शव दाह संस्कार सम्बन्धी विवरण	६८
४१.व्यवसायिक पकेटक्षेत्र सम्बन्धी विवरण	६९
४२. होटल सम्बन्धी विवरण	६९
४३. सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण.....	७०
४४. वन्य जन्तु तथा चराचुरङ्गी सम्बन्धी विवरण	७०

४५. रुख तथा जडिवुटी सम्बन्धी विवरण	७१
४६. भु संवेदनशिल क्षेत्र सम्बन्धी विवरण.....	७२
४७. जल सम्पदा सम्बन्धी विवरण	72
४८. वाली प्रणाली सम्बन्धी विवरण.....	७३
४९. स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण	७३
५०. रेडियो स्टेसन सम्बन्धी विवरण.....	७४
५१. गैह्र सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	७४
५२. सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण.....	७४
५३. राजनैतिक दल सम्बन्धी विवरण	७४
५४. वडामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण	७५
५५. वडाका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको विवरण.....	७५
५६. समग्र अवस्था र निष्कर्ष	७५

१. परिचय

१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि तथा सिमाना

भेरी नगरपालिका जाजरकोट जिल्लाको सदरमुकाम हो । यो नगरपालिकाको नाम यसै नगरपालिकालाई फन्को लगाएर वग्ने हीम नदी "भेरी"को नामवाट राखिएको हो । यो नगरपालिका साविकको भेरी मालिका नगरपालिकाको रूपान्तरित स्वरूप हो । यो नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल २१९.७८ वर्ग किलोमिटर रहेकोछ । यो नगरपालिकामा जम्मा १३ वटा वडाहरू रहेका छन । क्षेत्रफलका आधारमा हेर्दा यो नगरपालिकामा ७.५७ वर्ग किमि देखि ४८.२३ वर्ग किमि सम्म क्षेत्रफल भएका वार्डहरू रहेका छन । यी वार्ड मध्ये क्षेत्रफलका हिसावले २ नं चाहि यो नगरपालिकाको सबैभन्दा ठुलो वार्ड हो । यसको क्षेत्रफल ४८.२३ वर्ग किमि रहेको छ । यो वार्डको पुर्वमा यसै नगरपालिकाको वार्ड नं १ तथा नलगाड नगरपालिका पर्दछ भने पश्चिममा भेरी नगरपालिकाको वार्ड नं ६ तथा छेडागाड नगरपालिका तथा कुशे गाउँपालिका पर्दछ । त्यसै गरी उत्तर तर्फ कुशे गाउँपालिका र नलगाड नगरपालिका पर्दछ भने दक्षिण तर्फ यसै नगरपालिकाको वार्ड नं ४ पर्दछ । यो वार्ड नं २ मा मुख्य रूपमा ७ वटा वस्तीहरू रहेका छन ती वस्तीहरू रिसाड,वाहुनथाना दारनेटा,पोखरा,राडसी,तिमिले,डिङ्गा र पुरानो रिसाड रहेका छन । यो वडामा सबैभन्दा वढी क्षेत्री जातीको वसोवास रहेको छ भने त्यसपछी मगर,कामी,ठकुरी र दमाई जातीको वसोवास रहेको छ ।स्थानीय जीवनशैली, परम्परागत संस्कृति, प्राकृतिक स्रोत-साधन भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को प्रमुख विशेषता हो । यो वार्डले भेरी नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफलको २२% हिस्सा ओगटेको छ ।

२. स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा मेलाहरूको विवरण

धार्मिक सहिष्णुता तथा सांस्कृतिक विविधताको विशिष्ट पहिचान बोकेको भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा जातजाति अनुसार चाडपर्व तथा मेलाहरूमा समेत अनेकतामा एकता देख्न सकिन्छ । बिशेषगरी ब्राम्हण क्षेत्री, आदिवासी जनजाति,दलित समुदायहरूले सबै चाडपर्वहरू मिलेर मनाउने वा सहयोग गर्ने गरेको अवस्था छ । उल्लेखित जातीहरू मध्ये यो वार्ड नं २ मा क्षेत्री जातीको बाहुल्यता रहेको छ । कुल जनसंख्याको ३४% जनसंख्या क्षेत्रीजातीको रहेको छ भने २८% जनसंख्या मगर जातीको रहेको छ । अन्य जातीहरूमा ठकुरी, दलित आदि जातीहरूको रहेकोछ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ भित्र मनाइने पर्व,मेला तथा नाचको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	मुख्य चाडपर्व / मेला नाचको नाम	मनाउने महिना / दिन	मनाउने प्रमुख जाती वा धर्मावलम्बी	कैफियत
१	असारे सक्रान्ती	साउन १ गते	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
२	जनै पुर्णिमा	श्रावण पुर्णिमा	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
३	नागपंचमी	भाद्र	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	

क्रस	मुख्य चाडपर्व / मेला नाचको नाम	मनाउने महिना / दिन	मनाउने प्रमुख जाती वा धर्मावलम्बी	कैफियत
४	कृष्ण जन्माष्टमी	भाद्र कृष्ण अष्टमी	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
५	बाह्र भदौ मेला	भदौ १२	सबै	पाँचकाटीया (छेलो हान्ने चलन)
६	तीज	भाद्र शुक्ल तृतिया	हिन्दु महिलाहरु	
७	तीज पंचमी	भाद्र शुक्ल पंचमी	हिन्दु महिलाहरु	
८	मौलो मेला	वडा दशैं नवमी	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	राँगी
९	दशैं	असोज कात्तिक	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१०	तिहार	कात्तिक	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
११	हरीबोधनी एकादशी	कात्तिक	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१२	पुष पन्ध्र	पौष १५	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	कन्दमुल खन्ने लगायतका चलन
१३	माघेसक्रान्ती	माघ १ गते	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१४	शिवरात्री	फागुन	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१५	होली पुर्णिमा	फागुन	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१६	चैते दशैं	चैत्र	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१७	क्रिश्मस डे	डिसेम्बर २५	क्रिश्चियन धर्मालम्बी	
प्रमुख नाचहरु				
१	ख्याली			
२	खाँडो			
३	सिंगारु			
४	सरींगे (मयुर, गरी)			
५	टप्पा नाँच			
६	झ्याउरे			

३. पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ पर्यटनका हिसावले महत्वपूर्ण वडा हो । यो वडामा उल्लेखनीय रूपमा पर्यटकीय स्थलहरु रहेका छन । साडटा गुफा, दारा रिसाड, तिलंगे छायाक्षेत्र लगायत त्रीवेणी यहाँका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु हुन । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा रहेका पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	पर्यटकीय स्थलको नाम	स्थान	महत्व	औषत आउने पर्यटक	
				स्वदेशी	विदेशी
१	साडटा गुफा दारा रिसाड	सांगट खोला	तुलो र लामो गुफा	३०००	३
२	तिलंगे छायाक्षेत्र	तिलंगे	छायादेवीको बासस्थान रहेको	१५००	०
३	साडट त्रिबेनी	सांगटा	तिन वटा खोलाको संगम स्थल	१०००	०
४	शिव मन्दिर झरना	डिंगा	झरना संगै शीरमा मन्दिर		
५	सिद्धपाइला	तिमिले			
६	हातिबौले ताल	दारनेटा			
७	छापाखोला धुलेश्वर स्थान		जमिन मुनीबाट तातोमा चिसो र चिसोमा तातो हावा आउने		

श्रोत: वार्ड नं २ तथा अन्य वुजुकहरु

४.सामुदायिक वनको विवरण

जाजरकोट जिल्लामा वन क्षेत्र प्रसस्त रहेको छ भने भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ मा पनि उल्लेखनीय रुपमा वन क्षेत्र रहेकोछ । खोच वेसी सहित उच्च पहाडी क्षेत्र भएको हुनाले पनि यो वडामा विशेषगरी साल, सल्लो, वाँज, उत्तीस, फलाँठ लगायत रुख भएका वनहरु प्रसस्त रहेका छन । हाल सम्म यहाँ ११ वटा सामुदायिक वनहरु गठन गरी समुदायलाई हस्तान्तरण गरिएको छ । हाल सम्म हस्तान्तरित सामुदायिक वनको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	सामुदायिक वनको नाम	क्षेत्रफल	घरधुरी र जनसंख्या			कैफियत
			घरधुरी	महिला	पुरुष	
१	सालघारी सा ब उ स	२८.५	१५०	३५०	४००	
२	डिंगा सा ब उ स डिंगा	१६५	१३९	२७०	३८०	
३	लामापाखा सा ब उ स रिसाड	१२८.४	१५६	३५०	३८५	
४	पुरानरिसाड सा ब उ स पुरानरिसाड	५३	६८	२१०	१०६	
५	पातलदेउराली सा ब उ स पोखा	९४	१३५	४८०	३४०	
६	कन्दरा कटुजेनी सा ब उ स तिमिले	१०४	७७	२१९	१४६	
७	काब्राखाली सा ब उ स रिसाड	३५	२३	६२	६३	
८	नौलाकोट सा ब उ स दारनेटा	१९९	८७	१६६	१४६	
९	दाराभदाले पाखा सा ब उ स दारा	१२५	१४२	३७६	४१८	
१०	गवडबाजथला सा ब उ स डिंगा	१६२	१२५	३६२	३४२	

क्रस	सामुदायिक वनको नाम	क्षेत्रफल	घरधुरी र जनसंख्या			कैफियत
			घरधुरी	महिला	पुरुष	
११	बाँजथला सा ब उ स रांसी	५५	५०	१३५	११५	

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय जाजरकोट

५. जनसंख्या वितरणको अवस्था

५.१. वस्ती अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा कुल ७ वटा वस्तीहरू रहेका छन् । जहाँ हाल १०६० घरधुरी रहेका छन् भने जनसंख्या ५७०५ रहेकोछ । ४८.२३ क्षेत्रफल रहेको यो वार्ड नं २ मा जनघनत्व भने प्रति वर्ग किलोमिटर ११८ रहेको छ । यो वडामा महिला पुरुष अनुपात पनि ०:९८ रहेको छ । अर्थात (कुल ५७०५ जनसंख्या मध्ये महिला २८२५ र पुरुष २८८० रहेकाछन् । समग्रतामा यो वार्ड नं २ मा महिला भन्दा पुरुष को संख्या ५५ ले बढी रहेकोछ । परिवारको औषत आकार ५.४ प्रति घरधुरी रहेकोछ । परिवारको आकारमा सबैभन्दा धेरै ५.७ तिमिले वस्तीमा रहेको छ भने सबैभन्दा कम पुरानो रिसाड वस्तीमा ४.८ रहेको छ । माथि उल्लेखित जनसंख्या सम्बन्धी वार्ड स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	घरधुरी संख्या	जनसंख्या			क्षेत्रफल (वर्ग किमि)	जन घनत्व	परिवारको औषतआकार	महिला पुरुषअनुपात
		महिला	पुरुष	जम्मा				
तिमिले	१३१	३६३	३८४	७४७		०	५.७	०.९५
वाहुनथाना दारनेटा	१७१	४३३	४७१	९०४		०	५.३	०.९२
पुरानो रिसाड	८२	१८७	२१०	३९७		०	४.८	०.८९
पोखरा	१८९	५०३	५०६	१००९		०	५.३	०.९९
राडसी	६६	१७९	१६४	३४३		०	५.२	१.०९
रिसाड	२७२	७५१	७४३	१४९४		०	५.५	१.०१
डिंगा	१४९	४०९	४०२	८११		०	५.४	१.०२
जम्मा	१०६०	२८२५	२८८०	५७०५	४८.२३	११८	५.४	०.९८

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.२. उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेरका आधारमा भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को जनसंख्यालाई मुख्य हिसावले भिन्न भिन्न उमेर समुह को जनसंख्या गणना गरिएको छ । त्यस्तै आर्थिक हिसावले सकृय उत्पादनमुलक जनसंख्या र आश्रित जनसंख्या पनि

गणना गरिएको छ । यसका संगसंगै सामाजिक सुरक्षाका हिसावले जेष्ठ नागरिकहरूको संख्या समेत गणना गरिएकोछ । यो वडामा हाल कायम रहेको ५७०५ मध्ये ५९ % अर्थात ३३५७ जनसंख्या आर्थिक रुपमा सकृय रहेको छ (१५ देखि ५९ वर्ष सम्मको) भने ४१ % अर्थात २३४८ जनसंख्या आश्रित रहेकोछ । हाल यो वडाको कुल जनसंख्याको २% अर्थात १०५ जना जेष्ठ नागरिक रहेका छन । माथि उल्लेखित विवरण लाई तालिकामा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	५ वर्ष मुनिका	५-१४ वर्षसम्म	१५-५९ वर्षसम्म	६०-६९ वर्षसम्म	७० वर्ष माथिका	आश्रितजनसंख्या		आर्थिकरुपलेसकृय	
						जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
तिमिले	८५	१९०	४४१	२२	९	३०६	४१	४४१	५९
वाहुनथाना दारनेटा	११३	१८१	५६०	२४	२६	३४४	३८	५६०	६२
पुरानो रिसाड	६७	८०	२३४	९	७	१६३	४१	२३४	५९
पोखरा	१३५	२२९	५९९	३५	११	४१०	४१	५९९	५९
राडसी	५१	७१	१९८	१८	५	१४५	४२	१९८	५८
रिसाड	१५८	३४१	८९७	६५	३३	५९७	४०	८९७	६०
डिगा	११४	१८६	४२८	६९	१४	३८३	४७	४२८	५३
जम्मा	७२३	१२७८	३३५७	२४२	१०५	२३४८	४१	३३५७	५९

श्रोत: घरघुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.३. मातृभाषाका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा मुख्य रुपमा क्षेत्री, मगर, ठकुरी, वाहुन तथा दमाइ जातीहरूको वसोवास रहेकोछ । उल्लेखित जातीहरूमा मगर जातीको आफ्नो मातृभाषा रहेको छ तर पनि दैनिक बोलिचालिको हिसावले नेपाली भाषा नै प्रमुख रुपमा रहेको छ । मगर जातीका तीन थरि भाषाहरू छन् ती तीन थरिका भाषामा ढुट, खाम र काइके हुन यी तीनै थरिका भाषालाई मगर भाषा भनिन्छ । मातृभाषाका आधारका भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को जनसंख्यालाई तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	नेपाली	मगर	गुरुड	नेवारी	जम्मा	कैफियत
तिमिले	१०९	२२	०	०	१३१	
वाहुनथाना दारनेटा	१४५	२६	०	०	१७१	
पुरानो रिसाड	५७	२५	०	०	८२	
पोखरा	१०१	८८	०	०	१८९	

वस्ती	नेपाली	मगर	गुरुङ	नेवारी	जम्मा	कैफियत
राङ्सी	६४	२	०	०	६६	
रिसाङ	२३६	३६	०	०	२७२	
डिगा	४६	१०३	०	०	१४९	
जम्मा	७५८	३०२	०	०	१०६०	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.४. धर्मका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा वसोवास गर्ने प्राय सबै जातजातीका मानिसहरू हिन्दु धर्म मान्ने गर्दछन् । पछिल्लो समयमा सबै जातजातीका केही युवाहरूमा क्रिश्चियन धर्ममा प्रति पनि आस्था रहेको पाइएको छ । यो तथ्याङ्क संकलनको हिसावमा गणकले तथ्याङ्क संकलन गर्न जाँदा विवरण दिने व्यक्तिको सुचनाका आधारमा यो विवरण तयार गरिएको छ । एउटै घरमा एक भन्दा बढी धर्मावलम्बी भएमा यसमा गणना गरिएको छैन । हालभेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा रहेका १०६० घरधुरी मध्ये सबै घरधुरी हिन्दु धर्मावलम्बी भएको पाइएको छ जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

धर्म	भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का बस्तीहरू							जम्मा	कैफियत
	तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिगा		
हिन्दु	१३१	१७१	८२	१८९	६६	२७२	१४२	१०६०	
क्रिश्चियन									
जम्मा	१३१	१७१	८२	१८९	६६	२७२	१४९	१०६०	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.५. जातका आधारमा घरधुरीको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा जातका आधारमा सबैभन्दा बढी घरधुरी क्षेत्री जातीको रहेको छ । कुल घरधुरीको ३४% अर्थात ३६५ घरधुरी क्षेत्रीको मात्र रहेको छ । त्यसपछि दोश्रोमा मगर जातीको घरधुरी संख्या रहेको छ । कुल १०६० घरधुरी मध्ये यो जातीका २८% अर्थात ३०२ घरधुरी रहेका छन् । तेस्रोमा कामी जातीका घरधुरी रहेका छन् जुन २१% रहेको छ भने चौथोमा ठकुरी जाती रहेको छ जसको १२ % घरधुरी रहेको छ त्यसै गरी दमाईको ४% र बाहुन जातीको १ प्रतिशत घरधुरी रहेको छ यो वडामा रहेका घरधुरीको जातीय आधारमा वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

क्र स	जात	भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का बस्तीहरू							जम्मा	प्रतिशत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाड	पोखरा	राङ्सी	रिसाड	डिंगा		
१	क्षेत्री	८०	८१	२६	२५	२२	१३०	१	३६५	३४%
२	मगर	२२	२६	२५	८८	२	३६	१०३	३०२	२८%
३	कामी	१८	२८	१७	५४	२	७९	२३	२२१	२१%
४	ठकुरी	७	२९	०	२१	३९	२४	४	१२४	१२%
५	दमाई	४	४	१२	१	१	२	१८	४२	४%
६	बाहुन	०	३	२	०	०	१	०	६	१%
७	क्षेत्री	८०	८१	२६	२५	२२	१३०	१	३६५	३४%
	जम्मा	१३१	१७१	८२	१८९	६६	२७२	१४९	१०६०	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.६. जातका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा जातका आधारमा माथि उल्लेखित घरधुरीमा रहेको जनसंख्या विश्लेषण गर्दा जातीय आधारमा ठकुरी जातीमा बाहेक सबै जातीमा महिलाको संख्या कम रहेकोछ भने समग्रमा पुरुषको संख्या ५५ वढी रहेकोछ । पारिवारको आकारमा सवैभन्दा वढी बाहुन जातीमा ६.२ रहेको छ भने सवैभन्दा कम दमाई जातीमा ५.१ रहेकोछ । यो वडाको औषत परिवारको आकार भने ५.३८ प्रतिघरधुरी रहेको छ जुन नेपालको राष्ट्रिय औषत ४.६ प्रति घरधुरी भन्दा ०.७८ प्रति घरधुरीले वढि हो । जसको विस्तृत विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	जात	भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का बस्तीहरू							जम्मा	महिला	पुरुष	परिवार को आकार
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाड	पोखरा	राङ्सी	रिसाड	डिंगा				
१	क्षेत्री	४४७	४०९	११८	१२६	१२३	७२७	९	१९५९	९६७	९९२	५.४
२	मगर	१३६	१४६	१२३	४५९	१०	१९०	५६६	१६३०	८११	८१९	५.४
३	कामी	११६	१५९	७३	३१०	१०	४२१	१२२	१२११	५९२	६१९	५.५
४	ठकुरी	३२	१५९	०	१०८	१९२	१४१	२१	६५३	३३२	३२१	५.३
५	दमाई	१६	१८	६७	६	८	७	९३	२१५	१०५	११०	५.१
६	बाहुन	०	१३	१६	०	०	८	०	३७	१८	१९	६.२
७	क्षेत्री	४४७	४०९	११८	१२६	१२३	७२७	९	१९५९	९६७	९९२	०.०

क्र स	जात	भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का बस्तीहरू							जम्मा	महिला	पुरुष	परिवार को आकार
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा				
	जम्मा	७४७	९०४	३९७	१००९	३४३	१४९४	८११	५७०५	२८२५	२८८०	५.३८

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.७. थरका आधारमा घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा ६ जातीको वसोवास रहेको कुरा माथि उल्लेख गरिसकिएको छ। उल्लेखित ६ जाती भित्र ४६ थरका मानिसहरू वसोवास गर्छन। यहा कुल २२ थरीका क्षेत्री हरु वसोवास गर्दछन भने ७ थरका कामी वसोवास गर्दछन। त्यसै गरी ६ थरिका ठकुरी, ६ थरका मगर, ३ थरकाका बाहुन र २ गरका दमाईहरू वसोवास गर्छन। थरका आधारमा विभिन्न जातीहरूको घरधुरी र जनसंख्या तल प्रस्तुत गरिएको छ।

क्षत्री जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरू							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	खड्का	३	४०	८	६	०	१३	०	७०	
२	खत्री	२४	१९	३	२	६	२२	०	७६	
३	चलाउने	१	०	०	०	०	०	०	१	
४	डाँगी	७	०	०	०	०	४	०	११	
५	बस्नेत	२	०	०	०	०	०	०	२	
६	भण्डारी	१	०	०	०	०	३	०	४	
७	वली	४२	८	७	१२	१६	३४	०	११९	
८	कार्की	०	९	०	०	०	१५	०	२४	
९	बुढाथोकी	०	१	०	४	०	१	०	६	
१०	जोशी	०	१	०	०	०	०	०	१	
११	रोकाय	०	३	०	०	०	१९	०	२२	
१२	केसी	०	०	४	०	०	१	०	५	
१३	गोरी	०	०	३	०	०	०	०	३	
१४	बुढा	०	०	१	०	०	१	०	२	
१५	चौलागाइ	०	०	०	१	०	०	०	१	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१६	अधिकारी	०	०	०	०	०	१	०	१	
१७	आरसी	०	०	०	०	०	२	०	२	
१८	कमली	०	०	०	०	०	१	०	१	
१९	थापा	०	०	०	०	०	९	१	१०	
२०	बिष्ट	०	०	०	०	०	१	०	१	
२१	बोगटी	०	०	०	०	०	१	०	१	
२२	रावत	०	०	०	०	०	२	०	२	
	जम्मा	८०	८१	२६	२५	२२	१३०	१	६६५	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

क्षेत्री जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	खड्का	१८	२१३	४२	२९	०	६३	०	३६५	
२	खत्री	१२८	८९	१२	९	३४	१३१	०	४०३	
३	चलाउने	७	०	०	०	०	०	०	७	
४	डाँगी	४१	०	०	०	०	२५	०	६६	
५	बस्नेत	१७	०	०	०	०	०	०	१७	
६	भण्डारी	६	०	०	०	०	१३	०	१९	
७	वली	२३०	३४	३२	६६	८९	१७९	०	६३०	
८	कार्की	०	४७	०	०	०	९०	०	१३७	
९	बुढाथोकी	०	५	०	१८	०	६	०	२९	
१०	जोशी	०	५	०	०	०	०	०	५	
११	रोकाय	०	१६	०	०	०	११३	०	१२९	
१२	केसी	०	०	१२	०	०	६	०	१८	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१३	गोरी	०	०	१४	०	०	०	०	१४	
१४	बुढा	०	०	६	०	०	६	०	१२	
१५	चौलागाइ	०	०	०	४	०	०	०	४	
१६	अधिकारी	०	०	०	०	०	५	०	५	
१७	आरसी	०	०	०	०	०	११	०	११	
१८	कमली	०	०	०	०	०	८	०	८	
१९	थापा	०	०	०	०	०	४५	९	५४	
२०	बिष्ट	०	०	०	०	०	११	०	११	
२१	बोगटी	०	०	०	०	०	४	०	४	
२२	रावत	०	०	०	०	०	११	०	११	
	जम्मा	४४७	४०९	११८	१२६	१२३	७२७	९	१९५९	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

कामी जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	ताउले	०	१	०	५	०	०	०	६	
२	नेपाली	३	३	१	३	१	१	२	१४	
३	बाठा	०	२	०	०	०	३	०	५	
४	चनारा	०	०	२	०	०	०	०	२	
५	विक	१४	२२	१४	४५	१	६०	२०	१७६	
६	कामी	०	०	०	१	०	०	१	२	
७	सुनार	१	०	०	०	०	१५	०	१६	
	जम्मा	१८	२८	१७	५४	२	७९	२३	२२१	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

कामी जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	ताउले	०	४	०	३४	०	०	०	३८	
२	नेपाली	२७	२४	४	२३	६	९	१०	१०३	
३	बाठा	०	१२	०	०	०	२१	०	३३	
४	चनारा	०	०	७	०	०	०	०	७	
५	विक	८१	११९	६२	२४८	४	३०९	१०८	९३१	
६	कामी	०	०	०	५	०	०	४	९	
७	सुनार	८	०	०	०	०	८२	०	९०	
	जम्मा	११६	१५९	७३	३१०	१०	४२१	१२२	१२११	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

ठकुरी जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	सिंह	६	४	०	१	१	३	०	१५	
२	शाह	१	४	०	१५	३५	२	०	५७	
३	चन्द	०	१२	०	१	३	१	४	२१	
४	मल्ल	०	१	०	०	०	०	०	१	
५	शाही	०	६	०	४	०	१६	०	२६	
६	हमाल	०	२	०	०	०	२	०	४	
	जम्मा	७	२९	०	२१	३९	२४	४	१२४	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

ठकुरी जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	सिंह	२५	२७	०	८	५	२०	०	८५	
२	शाह	७	१८	०	६९	१७५	१८	०	२८७	
३	चन्द	०	५९	०	१०	१२	५	२१	१०७	
४	मल्ल	०	६	०	०	०	०	०	६	
५	शाही	०	४३	०	२१	०	८५	०	१४९	
६	हमाल	०	६	०	०	०	१३	०	१९	
	जम्मा	३२	१५९	०	१०८	१९२	१४१	२१	६५३	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

मगर जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	घर्ती	४	०	९	१६	०	३	०	३२	
२	थापा	२	२	०	८	०	१	५८	७१	
३	पुन	१६	२३	१२	४७	२	२५	४२	१६७	
४	राना	०	१	२	०	०	५	३	११	
५	बुढा	०	०	२	१७	०	१	०	२०	
६	कमाल	०	०	०	०	०	१	०	१	
	जम्मा	२२	२६	२५	८८	२	३६	१०३	३०२	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

मगर जातीको थरका आधारमा जनसंख्या विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	घर्ती	१७	०	४०	६५	०	१०	०	१३२	
२	थापा	१५	८	०	५१	०	४	३२६	४०४	
३	पुन	१०४	१३२	५९	२५८	१०	१३८	२२४	९२५	
४	राना	०	६	८	०	०	२५	१६	५५	
५	बुढा	०	०	१६	८५	०	७	०	१०८	
६	कमाल	०	०	०	०	०	६	०	६	
	जम्मा	१३६	१४६	१२३	४५९	१०	१९०	५६६	१६३०	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

वाहुन जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	शर्मा	०	३	०	०	०	१	०	४	
२	जैशी	०	०	१	०	०	०	०	१	
३	दाहाल	०	०	१	०	०	०	०	१	
	जम्मा	०	३	२	०	०	१	०	६	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

वाहुन जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाङ	पोखरा	राङ्सी	रिसाङ	डिंगा		
१	शर्मा	०	१३	०	०	०	८	०	२१	
२	जैशी	०	०	१०	०	०	०	०	१०	
३	दाहाल	०	०	६	०	०	०	०	६	
	जम्मा	०	१३	१६	०	०	८	०	३७	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

दमाई जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाड	पोखरा	राङ्सी	रिसाड	डिंगा		
१	परियार	३	४	१२	१	१	०	१८	३९	
२	दमाई	१	०	०	०	०	२	०	३	
	जम्मा	४	४	१२	१	१	२	१८	४२	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

दमाई जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का वस्तीहरु							जम्मा	कैफियत
		तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाड	पोखरा	राङ्सी	रिसाड	डिंगा		
१	परियार	१४	१८	६७	६	८	०	९३	२०६	
२	दमाई	२	०	०	०	०	७	०	९	
	जम्मा	१६	१८	६७	६	८	७	९३	२१५	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.८. जातीय तथा लिङ्गीय आधारमा घरमुलीको विवरण

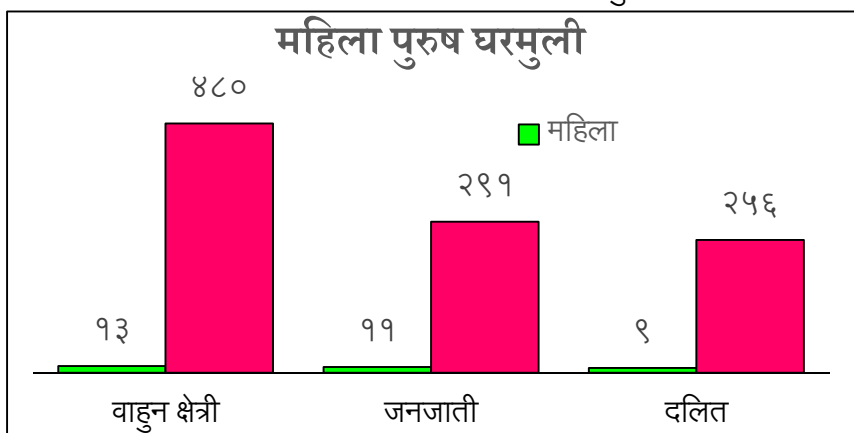
प्रचलनका आधारमा र गृह संचालन प्रकृयाका आधारमा घरमुलीको परिभाषा फरक हुने गरेको छ । प्रचलनका आधारमा घरको जेष्ठ नागरिकलाई घरमुली मान्ने प्रचलन छ भने गृह संचालनका हिसावले घरको कारोवार गर्ने मुख्य व्यक्तिलाई घरमुली भनिन्छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को अध्ययनको क्रममा यहाँका दुवै व्यक्तिहरुको विवरण लिएर विश्लेषण गरिएको छ तर पनि यो वडामा घरमुली र मुख्य कारोवारी व्यक्ती एउटै भएको पाइएको हुनाले अलग अलग प्रस्तुत गरिएको छैन । यो वडाको घरधुरी स्तरवाट गरिएको अध्ययन र तथ्याङ्क संकलनले देखाएको आधारमा घरमुलीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	वाहुन क्षेत्री		जनजाती		दलित		नखुलेको		जम्माघरमुली	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
तिमिले	१	८५	०	२३	१	२१	०	०	२	१२९
वाहुनथाना दारनेटा	३	११०	१	२५	०	३२	०	०	४	१६७
पुरानो रिसाड	०	२७	१	२५	१	२८	०	०	२	८०

वस्ती	वाहुन क्षेत्री		जनजाती		दलित		नखुलेको		जम्माघरमुली	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
पोखरा	३	४२	४	८६	०	५४	०	०	७	१८२
राडसी	०	६१	०	२	०	३	०	०	०	६६
रिसाङ	६	१५०	२	३३	५	७६	०	०	१३	२५९
डिगा	०	५	३	९७	२	४२	०	०	५	१४४
जम्मा	१३	४८०	११	२९१	९	२५६	०	०	३३	१०२७
प्रतिशत	३%	९७%	४%	९६%	३%	९७%	०%	०%	३%	९७%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

माथि उल्लेखित विवरण अनुसार ३ % महिलाहरू मात्र घरमुली देखिएको छ । सुक्ष्म अध्ययन वाट अझ के देखिएको छ भने अधिकतम घरमा जेष्ठ नागरिक महिला भएमा घरमुलीमा छोराको नाम लेखिएको पाइएको छ भने जेष्ठ नागरिक पुरुष भएको अवस्थामा भने पुरुष नै लेखिएको छ । जसलाई बुदागत रुपमा तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

- घरमुली महिला अत्यन्तै न्यून देखिएको छ ।
- केवल ३% महिला मात्र घरको नेतृत्व गरिरहेकाछन ।
- महिलाहरूलाई घरको जिम्मेवारी सुम्पनेमा प्राय सवै जातिमा समान अवस्था देखिएकोछ ।

५.९.अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

अपाङ्ग शब्दको अर्थ कुनैपनि अंग विकृत भएको भन्ने हुन्छ । कतिपय अवस्थामा यो अंग भंग भएको वा विग्रिएको वा भाँचिएको हुन्छ भने कतिपय अवस्थामा हेर्दा भंग नभएको तर काम चाहि नगर्ने वा कम गर्ने हुन्छ । त्यसैले अपाङ्ग शब्द लाई काम संग जोडेर हेर्नु उपयुक्त हुन्छ । नियमित रुपमा सामान्य अवस्थामा भन्दा अंग विग्रिएका कारणले काम गर्न नसक्ने अवस्थालाई अपाङ्ग भन्नु पर्छ । जस्तो हात खुट्टा भाँचिएको, नभएको, जलेको आँखा नभएको वा नदेख्ने जस्ता कुराहरू प्रत्यक्ष रुपमा नै विकृत भएका हुन्छन । तर कान नसुन्ने (वहिरा) प्रत्यक्ष रुपमा हेर्दा अपाङ्ग देखिदैन तर उनीहरू पनि यो परिभाषा भित्र पर्दछन । नेपाल सरकारले गरेको परिभाषाका आधारमा भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को पनि मुख्य ४ वटा समुहमा राखेर तथ्याङ्क संकलन गरिएकोछ । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	वाहुनक्षेत्री				जनजाती				दलित				जम्मा				कुल जम्मा
	पूर्ण	अधिक	मध्यम	आंशिक	पूर्ण	अधिक	मध्यम	आंशिक	पूर्ण	अधिक	मध्यम	आंशिक	पूर्ण	अधिक	मध्यम	आंशिक	
तिमिले	०	०	१०	०	०	०	२	०	०	०	३	०	०	०	१५	०	१५
वाहुनथाना दारनेटा	०	०	८	१	०	०	१	०	०	१	४	०	०	१	१३	१	१५
पुरानो रिसाङ	०	१	२	०	०	०	८	०	०	०	२	०	०	१	१२	०	१३
पोखरा	०	०	३	०	०	०	४	१	०	०	३	०	०	०	१०	१	११
राडसी	१	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	३	०	४
रिसाङ	०	०	२४	०	०	०	१०	०	०	०	८	०	०	०	४२	०	४२
डिगा	०	०	०	०	०	०	४	०	०	०	२	०	०	०	६	०	६
जम्मा	१	१	५०	१	०	०	२९	१	०	१	२२	०	१	२	१०१	२	१०६

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

उल्लेखित विवरण वाट के देखिएको छ भने भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा कुल १०६ जना अपाङ्गहरु रहेकाछन । जसमध्ये पनि २ जना जना पूर्ण अपाङ्ग रहेकाछन । जातीय हिसावले सबै भन्दा वढी वाहुन क्षेत्रीमा ५३ जना अपाङ्ग देखिएको छ भने जनजातीमा ३० जना र दलितमा २३ जना रहेकाछन । यो संख्या जातीय सघनताको अनुपातमा कुल जनसंख्या ४७% बाहुन क्षेत्री रहेकोमा अपाङ्गमा ५० % रहेको छ । त्यस्तै कुल जनसंख्यामा २८% जनजाती रहेकोमा अपाङ्गमा २८% रहेको छ भने कुल जनसंख्यामा २५% रहको दलित समुदायमा भने अपाङ्गमा २३% रहेकोछ । पूर्ण अपाङ्गताका विषयमा भने कुल पूर्ण अपाङ्ग मध्ये वाहुन क्षेत्रीमा १००%र रहेकोछ ।

५.१०.घरको छानो तथा गारो सम्बन्धी विवरण

आधारभुत आवश्यकताको प्रमुख तीन पक्ष मध्ये आवास दोश्रो हो तर कुनैपनि व्यक्ति वा समुदायको जीवन स्तर मापन गर्ने आधारमा घर पहिलो नं आउछ । कस्को घर कति राम्रो र सुविधा सम्पन्न छ भन्ने आधारमा उसको जीवन स्तर निर्धारण हुन्छ तर यो तथ्याङ्क संकलन चाहि भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का कुन घरधुरीको कतिको सुरक्षित आवास छ भन्ने आधारमा विश्लेषण गरिएको छ । सामान्यता फुसको छानो भन्दा ढुंगा इटाको छानो भएको घर वलियो हुन्छ भने भाटा तथा अन्य चिज हरु प्रयोग गरेको भनेको भन्दा ढुंगा माटो वा इटा तथा सिमेन्ट प्रयोग गरेको गारो वलियो र सुरक्षित हुन्छ । सामाजिक सुरक्षामा यो पनि प्रमुख विषय रहेन भएको हुनाले वस्ति स्तरमा त्यसको विवरण संकलन गरिएको छ प्राविधिक हिसावले चाहि गारो कस्तो हुनुपर्छ र कस्तो छ भन्ने विषयमा भने विवरण संकलन गरिएको छैन जुन तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

वस्तीहरू	छानाकोप्रकार					गारोकोप्रकार						जम्मा
	खर	टीन	ढलान	ढुंगा	अन्य	ढुंगामा टोको	ढुंगासिमेन्ट	काठको	वाँसको	टीनको	अन्य	
तिमिले	२०	३	०	९६	१२	१२८	३	०	०	०	०	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	१२	१२	१	१४६	०	१३६	३४	०	१	०	०	१७१
पुरानो रिसाड	३७	१३	०	२७	५	८१	१	०	०	०	०	८२
पोखरा	२५	६	१	१५४	३	१७३	१५	०	१	०	०	१८९
राडसी	८	५	०	५२	१	६६	०	०	०	०	०	६६
रिसाड	११	४	२	२४६	९	१९२	८०	०	०	०	०	२७२
डिगा	२४	१	१	१२०	३	१४७	१	१	०	०	०	१४९
जम्मा	१३७	४४	५	८४१	३३	९२३	१३४	१	२	०	०	१०६०
प्रतिशत	१३%	४%	०%	७९%	३%	८७%	१३%	०%	०%	०%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

यो तालिकाले देखाए अनुसार भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का कुल १०६० घरधुरी मध्ये ७९% घरधुरी ढुंगाको छानोभएका छन भने १३% खरकोर ४% टीनको छानो भएकाछन । ३ % घरधुरीहरू अझैपनि वाँस प्लास्टिक आदिले छाएकाछन भने ५ वटा घरधुरिको छानो ढलान गरिएकोछ । त्यस्तै गारोको हकमा ८७% घरको गारो ढुंगा माटोको वनेको छ भने ढुंगा सिमेन्ट प्रयोग गरेर वनाएका घरहरू १३ % रहेकाछन एउटा घर काठको छ भने २ वटा घर बासको गारो भएकाछन । यसले के देखाउछ भने सवैजसो घरधुरिहरू उपयुक्त आवास छन ।

५.११.घर सम्म पुग्ने वाटो सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ सदरमुकाम नजिक भएपनि सवै घरधुरीहरू सडकको पहुचमा छैनन । यो वार्ड नं २ का कुल १०६० घरधुरी मध्ये १७% अर्थात १८१ घरधुरीमा सडकको पहुच पुगेको छ भने ८७% अर्थात ८७९ घरधुरी मा पुग्न अझै पैदल वाटोको सहारा लिनु पर्ने अवस्था छ । घरसम्मा पुग्ने बाटोका आधारमा वार्ड स्तरीय घरधुरिको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

वस्तीहरू	घरपुग्ने वाटो					जम्मा	कैफियत
	गोरेटो	घोरेटो	कच्ची	ग्राभेल	पक्की		
तिमिले	७९	३७	१४	१	०	१३१	
वाहुनथाना दारनेटा	१०६	१२	५०	३	०	१७१	

वस्तीहरू	घरपुग्ने वाटो					जम्मा	कैफियत
	गोरेटो	घोरेटो	कच्ची	ग्राभेल	पक्की		
पुरानो रिसाड	७२	१०	०	०	०	८२	
पोखरा	६९	८३	३५	२	०	१८९	
राडसी	२५	२३	१८	०	०	६६	
रिसाड	२०६	१०	९	४७	०	२७२	
डिंगा	८४	६३	२	०	०	१४९	
जम्मा	६४१	२३८	१२८	५३	०	१०६०	
प्रतिशत	६०%	२२%	१२%	५%	०%	१००%	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.१२.स्वामित्वका आधारमा घरधुरीको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ भित्र हाल वसोवास गर्दै आएका १०६० घरधुरी मध्ये १०५८ घरधुरीको आफ्नै निजी घर हुनु राम्रो पक्ष हो । सरकारी भवनमा वसोवास गर्ने २ घरधुरी रहेकाछन । स्वामित्वका आधारमा वार्ड स्तरीय घरधुरीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरू	घरको स्वामित्व					जम्मा	कैफियत
	नीजि	भाडा	संस्थाको	सरकारी	अन्य		
तिमिले	१३०	०	०	१	०	१३१	
वाहुनथाना दारनेटा	१७१	०	०	०	०	१७१	
पुरानो रिसाड	८२	०	०	०	०	८२	
पोखरा	१८९	०	०	०	०	१८९	
राडसी	६६	०	०	०	०	६६	
रिसाड	२७१	०	०	१	०	२७२	
डिंगा	१४९	०	०	०	०	१४९	
जम्मा	१०५८	०	०	२	०	१०६०	
प्रतिशत	१००%	०%	०%	०%	०%	१००%	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.१३. एकल जनसंख्याको विवरण

सरकारी परिभाषाले जे जसरी व्याख्या गरेको भएपनि यो वार्ड नं २ को हकमा एकल जनसंख्या भन्नाले विवाह पश्चात श्रीमान मरेर विधवा भएकी श्रीमती तथा श्रीमती मरेर विधुर भएको श्रीमानको रूपमा परिभाषित गरिएको छ । नेपाल परापूर्व काल देखि नै पितृ सत्तात्मक देश भएको हुनाले धेरैजसो अवस्थामा श्रीमती मरेपछि श्रीमानले पुन विवाह गर्ने गरेको तर श्रीमान मरेपछि श्रीमती चाहि त्यतिकै वसेको अवस्था देखिन्छ । प्राविधिक हिसावले पनि श्रीमानले पुन विवाह गर्दा उसको कुनै सन्तान सम्पत्ति थर गोत्रमा समस्या नहुने र श्रीमती ले पुन विवाह गर्दा अर्को घरमा जानु पर्ने सम्पत्ती तथा सन्तान नै छोड्नु पर्ने भएको हुनाले पनि यो संख्या कम रहने गर्दछ । हिन्दु संस्कार र वाहुन क्षेत्री समुदायमा त यसको अझ धेरै प्रभाव रहेको छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा हाल १५५ जना एकल जनसंख्या रहेको छ जसमा १०९ जना महिला र ४६ जना पुरुष रहेकाछन । जसकोविवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरू	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	जम्मा
तिमिले	८	५	४	४	१	०	१३	९	२२
वाहुनथाना दारनेटा	१०	३	६	३	३	१	१९	७	२६
पुरानो रिसाड	४	०	२	२	१	१	७	३	१०
पोखरा	६	१	६	५	२	१	१४	७	२१
राडसी	२	१	०	०	०	०	२	१	३
रिसाड	१९	८	५	१	१२	१	३६	१०	४६
डिंगा	१	१	१५	७	२	१	१८	९	२७
जम्मा	५०	१९	३८	२२	२१	५	१०९	४६	१५५

श्रोत: घरधुरीसर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१४. पेशाका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को पेशाका आधारमा यहाँको जनसंख्यालाई पारिवारिक रूपमा उल्लेख गर्ने परम्परालाई संसोधन गर्दै हाल कायम रहेको १५ वर्ष भन्दा माथिको संख्यालाई मात्र पेशाका आधारमा वर्गीकरण र विश्लेषण गरिएको छ । यो वडाको कुल जनसंख्या ५७०५ मध्ये १५ वर्ष भन्दा मुनीको संख्या २००१ लाई घटाउदा बाँकीरहन आएको ३७०४ जना मध्ये कतिजना कुन व्यवसायमा संलग्न रहेकाछन भन्ने कुरा विश्लेषण गरिएको छ । यो वडाको जनसंख्यालाई सहभागिताको आधारमा मात्र हेर्दा यहाँको प्रमुख पेशा कृषि देखिएको छ ।

यहाँको कुल आर्थिक रुपमा सकृय जनसंख्याको ५८% अर्थात २१४० जनसंख्या कृषि पेशामा आवद्ध रहेको छ भने व्यापारमा ३% अर्थात ११५ जना जनसंख्या रहेकोछ । त्यसैगरी उद्योग व्यावसायमा २% अर्थात ९० र ६% अर्थात २२० जना स्वदेश भित्र विभिन्न सरकारी तथा गैह्रसरकारी नोकरीमा आवद्ध रहेकोछ । हाल वैदेशिक रोजगारीमा रहेको संख्या २% अर्थात ८७ रहेकोछ भने २०% अर्थात ७५८ जनसंख्या दक्ष तथा अदक्ष ज्यालादारीमा संलग्न रहेको छ । यसरी कुल उत्पादनशिल जनसंख्याको ९२% कुनै न कुनै पेशामा संलग्न रहेको भने बाँकी ८ % पेशा मा संलग्न देखिदैन । पेशामा संलग्नताका आधारमा यस वडाकोवस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरु	कृषि	व्यापार	उद्योग व्यवसाय	नोकरी	ज्याला दारी	राजनीति	वैदेशिक रोजगार	विद्यार्थी	पेशा हीन	जम्मा
तिमिले	२७२	१८	८	३३	९७	०	८	३४	२	४७२
वाहुनथाना दारनेटा	३३१	२५	२३	३९	१०६	०	११	७०	५	६१०
पुरानो रिसाड	१४८	४	२	४	७८	०	३	१०	१	२५०
पोखरा	३७२	१३	७	२०	१८७	०	८	३०	८	६४५
राडसी	१४३	९	१	११	३७	०	४	१५	१	२२१
रिसाड	५६०	३३	३५	९३	१४५	०	४०	८२	७	९९५
डिंगा	३१४	१३	१४	२०	१०८	०	१३	२७	२	५११
जम्मा	२१४०	११५	९०	२२०	७५८	०	८७	२६८	२६	३७०४
प्रतिशत	५८%	३%	२.४%	६%	२०%	०%	२%	७%	१%	१००%

श्रोत: घरघुरी सर्भेक्षण २०७५जेष्ठ

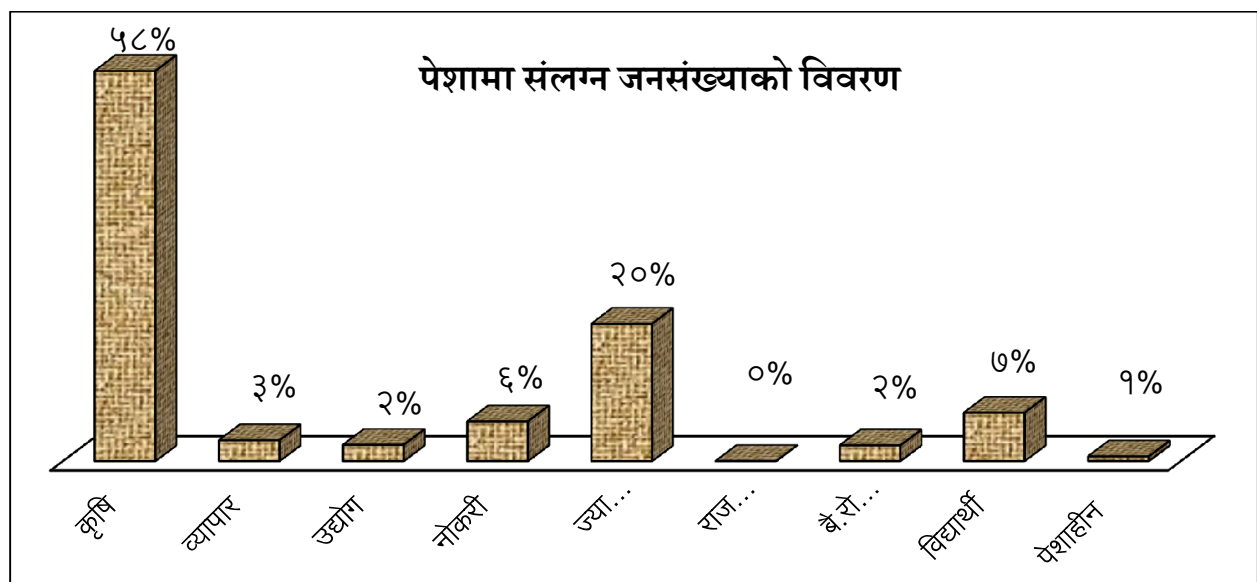
माथि उल्लेखित तालिका को सुक्ष्म अध्ययनको लागि नोकरी,ज्यालादारी र वैदेशिक रोजगारीलाई टुक्राएर हेर्दा अझ स्पस्ट हुने भएकोले सो अनुसार गर्न प्रयास गरिएको छ । नोकरीलाई सरकारी, गैह्र सरकारी तथा नीजि क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ भने ज्यालादारीलाई दक्ष र अदक्ष भनी उल्लेख गरिएको छ । त्यसैगरी वैदेशिक रोजगारीमा संलग्न जनसंख्यालाई महिला तथा पुरुष भनि छुट्याइएको छ । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरु	सरकारी नोकरी		पेन्सन	गैह्रसरकारी नोकरी		नीजि श्रोत	वैदेशिक रोजगार		जम्मा
	स्थायी	अस्थायी		NGO	INGO		महिला	पुरुष	
तिमिले	११	१९	०	३	०	०	९७	०	०

वस्तीहरू	सरकारी नोकरी		पेन्सन	गैहसरकारी नोकरी		नीजि श्रोत	वैदेशिक रोजगार		जम्मा
	स्थायी	अस्थायी		NGO	INGO		महिला	पुरुष	
वाहुनथाना दारनेटा	१४	१२	०	१२	०	१	१०६	०	२
पुरानो रिसाङ	०	४	०	०	०	०	७८	०	०
पोखरा	८	१०	०	२	०	०	१८७	०	१
राडसी	२	७	१	१	०	०	३७	०	०
रिसाङ	३२	४६	६	७	०	२	१४५	०	२
डिंगा	८	११	०	१	०	०	१०८	०	०
जम्मा	७५	१०९	७	२६	०	३	७५८	०	५
प्रतिशत	२%	३%	०%	१%	०%	०%	२०%	०%	०%

पेशागत आधारमा भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को उत्पादनशिल जनसंख्यालाई स्तम्भ चित्रमार्फत तल प्रस्तुत गरिएकोछः

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१५. विशेष सीपयुक्त जनसंख्याको विवरण

कुनैपनि स्थानीय तहको समृद्धिका लागि विशेष सीपयुक्त जनशक्तिको प्रधानता रहन्छ । विशेष गरेर यो क्षेत्रमा स्वास्थ्यकर्मी प्राविधिक वकील लेखाव्यवसायी ,पत्रकार आयुर्वेद विज्ञ (जडिवुटीका वारे ज्ञान भएका) तथा धामी झाक्री

पुरोहित सिकर्मी डकर्मी लगायत के कति छन भन्ने वारेमा तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । यो वार्ड नं २ मा उल्लेखित विशेषज्ञहरु को संख्या नरहेको पाइयो ।

५.१६. वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण

नेपाल कृषि प्रधान देश भएपनि यहाँका लाखौ युवाहरु यो पेशामा आकर्षित देखिदैन भने यहाँ कृषि पेशा सम्मानित पनि देखिदैन । उपभोगका हिसावले प्राय सबै नेपालीहरु स्थानीय स्तरमा उत्पादन भएका, रासयानिक मल प्रयोग नगरेका, स्थानीय वीउ प्रयोग गरिएका विषादी प्रयोग नगरिएका उत्पादनहरु मन पराउने तर तीनै वस्तु उत्पादकले चाहे अपमान व्यहोर्नु पर्ने अवस्था वाट यो वडा पनि अलग छैन । हाल यो वडाको कुल जनसंख्याको ५% जनशक्ति जुन सबैभन्दा उर्वर उमेरमा हिडिरहेकोछ, वैदेशिक रोजगारमा छ । यो वडाको कुल उत्पादनशिल जनसंख्याको करिब २% जनसंख्या अर्थात ८७ जना वैदेशिक रोजगारमा संलग्न भएकाछन जसमध्ये ५ जना महिला र ८२ जना पुरुष रहेका छन । जसको वस्ती स्तरीय संगै जातीय र लिंगीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ

वस्तीहरु	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा			महिला %
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा	
तिमिले	०	४	०	१	०	३	०	८	८	०%
वाहुनथाना दारनेटा	२	८	०	१	०	०	२	९	११	१८%
पुरानो रिसाड	०	२	०	०	०	१	०	३	३	०%
पोखरा	०	०	१	३	०	४	१	७	८	१३%
राडसी	०	४	०	०	०	०	०	४	४	०%
रिसाड	१	२०	०	३	१	१५	२	३८	४०	५%
डिंगा	०	०	०	९	०	४	०	१३	१३	०%
जम्मा	३	३८	१	१७	१	२७	५	८२	८७	६%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१७. चर्पी उपयोग सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ खुल्ला दिसा मुक्त वडा भएपनि अझै सबै घरमा चर्पी निर्माण हुन सकेको छैन । कतिपय घरधुरीमा चर्पी निर्माण नै नभएको अवस्था छ भने कतिपय घरधुरीमा एकाघरवाट छुट्टि भिन्न भएका कारण चर्पी निर्माण हुन सकेको छैन । हाल भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा १०६० घरधुरी मध्ये ९४२ घरधुरीमा पक्की पेनवाला चर्पी रहेको छ भने ९३ घरधुरीमा खाल्डे चर्पी रहेकोछ तर अझैपनि २५ घरधुरीमा कुनैपनि चर्पी वनाइएको छैन । चर्पी नभएका घरधुरी मध्ये वाहुन क्षेत्रीको ८ जनजातिको ८ र दलितको ९ रहकोछ । चर्पी निर्माण संगै यसको उपयोगमा पनि जोड दिनु पर्ने देखिन्छ । हाल भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा चर्पी निर्माण र उपयोग सम्बन्धी जातीय तथा वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	वाहुनक्षेत्री			जनजाती			दलित			जम्मा			
	पक्की	खाल्डे	नभएका	पक्की	खाल्डे	नभएका	पक्की	खाल्डे	नभएका	पक्की	खाल्डे	कुल जम्मा	नभएका जम्मा
तिमिले	६९	१५	२	२२	०	१	१३	८	१	१०४	२३	१२७	४
वाहुनथाना दारनेटा	१०७	४	२	२४	०	२	२६	५	१	१५७	९	१६६	५
पुरानो रिसाड	२३	४	०	२३	३	०	२३	५	१	६९	१२	८१	१
पोखरा	४३	१	१	८४	६	०	४५	८	१	१७२	१५	१८७	२
राडसी	५६	५	०	२	०	०	३	०	०	६१	५	६६	०
रिसाड	१५४	०	२	३४	१	०	७४	४	३	२६२	५	२६७	५
डिंगा	४	०	१	९१	४	५	२२	२०	२	११७	२४	१४१	८
जम्मा	४५६	२९	८	२८०	१४	८	२०६	५०	९	९४२	९३	१०३५	२५

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१८. परिवार नियोजन सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा परिवार नियोजनको झट्ट हेर्दा संख्या कम देखिएको छ कतिपयले यो विषय लुकाएर सुचना नदिएको जस्तो लाग्यो तर सुक्ष्म रूपमा अध्ययन गर्दा यो संख्या यहाँका लागि पर्याप्त लाग्दछ । यो वडामारहेको कुल जनसंख्या ५७०५ मध्ये १५ देखि ५९ वर्ष सम्मको जनसंख्या २००१ हो । परिवार नियोजनका हिसावले आवश्यक पर्ने मध्ये ५०४ जनाले नियोजन गरेकाछन । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरू	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	जम्मा
तिमिले	१	४५	०	१२	१	१८	२	७५	७७
वाहुनथाना दारनेटा	२०	३८	२	६	३	१७	२५	६१	८६
पुरानो रिसाड	३	१	१	४	२	२	६	७	१३
पोखरा	०	२९	०	५६	२	३६	२	१२१	१२३
राडसी	०	२३	०	१	०	३	०	२७	२७
रिसाड	२५	४६	९	७	१४	१०	४८	६३	१११
डिंगा	०	४	२	३५	०	२६	२	६५	६७
जम्मा	४९	१८६	१४	१२१	२२	११२	८५	४१९	५०४

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१९. दीर्घरोगी सम्बन्धी विवरण

दीर्घ रोग भन्नाले लामो समय सम्म असर गर्ने खालको औषधी खाई रहनु पर्ने रोगहरुलाई जनाउछ । कतिपय रोगहरुमा नियमित औषधी खाइरहनु पर्दैन तर खानेकुराहरुमा निगरानी राख्नु पर्छ भने कतिपय रोगहरुमा नियमित रूपमा औषधी खानु पर्ने हुन्छ । नेपाली समाजमा देखिएका साझा प्रकृतिका रोगहरुको वारेमा नाम नै किटान गरी सुचना संकलन गरिएकोछ । जसको आधारमा यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा कुल २६७ जना दीर्घ रोगी रहेकाछन जसको वस्तीस्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरु	मधुमेह	पक्षघात	टिवि	क्यान्सर	मृगौला विग्रेको	दम	वाथ	अन्य	जम्मा
तिमिले	०	०	०	०	०	३	३	२८	३४
वाहुनथाना दारनेटा	४	०	१	०	५	१७	८	१४	४९
पुरानो रिसाड	०	०	१	०	१	५	६	५	१८
पोखरा	०	०	१	०	२	९	३	१२	२७
राडसी	१	०	०	०	०	२	२	११	१६
रिसाड	१	०	३	१	२	२४	१०	७२	११३
डिगा	०	०	०	१	०	४	२	३	१०
जम्मा	६	०	६	२	१०	६४	३४	१४५	२६७

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२०. खानेपानीको श्रोत सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का ४१७ घरधुरीमा खानेपानीको मुख्य र सहायक गरी २ वटा श्रोतको वारेमा सुचना संकलन गरिएको छ । त्यो विवरण अनुसार यो वडाका सवै घरधुरी पाइप धाराको पानी उपयोग गर्दछन । यहाँ मुख्य श्रोत र सहायक श्रोतका वारेमा छुट्टा टुट्टै विश्लेषण गरिएको छ ।

५.२०.१. खानेपानीको मुख्य श्रोत सम्बन्धी विवरण

यो वडाका ९९% अर्थात १०५४ घरधुरीमा खानेपानी पाइप मार्फत आउछ भने १% अर्थात ६ घरधुरीले जरुवा मुल र कुवाको पनी प्रयोग गरेको पाइयो । यसको अर्थ पानी वोक्नका लागि धेरै समय खर्चनु पर्दैन । पहाडी प्रदेशको सवैभन्दा तुलो समस्या वन्दै गएको खानेपानीको अभाव यहाँ कम देखिएको छ । खानेपानीको श्रोतको आधारमा वार्डस्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	धारा	ट्युवेल	कुवा	जरुवामुल	खोला	अन्य	जम्मा	एकभन्दा वढी श्रोत प्रयोग गर्ने
तिमिले	१३१	०	०	०	०	०	१३१	१२२

वस्ती	धारा	ट्युवेल	कुवा	जरुवामुल	खोला	अन्य	जम्मा	एकभन्दा वढी श्रोत प्रयोग गर्ने
वाहुनथाना दारनेटा	१६६	०	४	१	०	०	१७१	१५९
पुरानो रिसाड	८२	०	०	०	०	०	८२	७४
पोखरा	१८८	०	०	१	०	०	१८९	१८९
राडसी	६६	०	०	०	०	०	६६	६४
रिसाड	२७२	०	०	०	०	०	२७२	२५६
डिंगा	१४९	०	०	०	०	०	१४९	१४८
जम्मा	१०५४	०	४	२	०	०	१०६०	१०१२
प्रतिशत	९९%	०%	०%	०%	०%	०%	१००%	९५%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२०.२. खानेपानीको सहायक श्रोत सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा रहेका १०६० घरधुरी मध्ये करीव ९५ % अर्थात १०१२ घरधुरीमा खानेपानीको वैकल्पिक श्रोत पनि रहेको छ । यसवाट पनि यहाँको पानी को समस्या कम रहेको देखिन्छ । खानेपानी को वैकल्पिक श्रोत पनि स्थायी प्रकृतिको रहेको छ । कुल १०१२ घरधुरी मध्ये २ % अर्थात २२ घरधुरीको वैकल्पिक श्रोत कुवाको पानी रहेकोछ । त्यस्तै ३ % अर्थात ३१ घरधुरीको वैकल्पिक श्रोत खोला रहेको छ भने ९५% अर्थात ९५९ घरधुरीको वैकल्पिक श्रोत जरुवा पानी रहेको छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वस्ती स्तरीय खानेपानीको वैकल्पिक श्रोत सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	धारा	ट्युवेल	कुवा	जरुवा मुल	खोला/ नदी	अन्य	जम्मा
तिमिले	०	०	०	१२२	०	०	१२२
वाहुनथाना दारनेटा	०	०	११	१३९	९	०	१५९
पुरानो रिसाड	०	०	५	५५	१४	०	७४
पोखरा	०	०	०	१८२	७	०	१८९
राडसी	०	०	०	६३	१	०	६४
रिसाड	०	०	६	२५०	०	०	२५६

वस्ती	धारा	ट्युवेल	कुवा	जरुवा मुल	खोला/ नदी	अन्य	जम्मा
डिगा	०	०	०	१४८	०	०	१४८
जम्मा	०	०	२२	९५९	३१	०	१०१२
	०%	०%	२%	९५%	३%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२१. खाना पकाउने चुल्हो सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का विशेष गरि महिलाहरूको धेरै समय वित्ने भान्सामा कस्तो प्रकारको चुल्हो प्रयोग भइरहेको छ भन्ने प्रमुख विषय हो । हाल यो वडामा धेरैजना दम रोगी हुनु को पछाडी भान्साको धुवाँ पनि एउटा कारण हो त्यसैल यसमा विशेष कार्यक्रम तयार गरेर अगाडी वढ्न सहज होस भनेर चुल्होको अवस्थाका वारेमा तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । जसका आधारमा यो वडाका १०६० घरधुरी मध्ये अझैपनि ९१% अर्थात ९६९ घरधुरीमा परम्परागत चुल्होको प्रयोग भइरहेको छ भने ९% अर्थात ९१ घरधुरीमा सुधारिएको चुल्हो प्रयोग भइरहेको छ । यो वडामा भएका चुल्होहरूको वार्ड स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	परम्परागत चुल्हो	सुधारिएको चुल्हो	LP ग्यासचुल्हो	मड्डितेल स्टोभ	गोवर ग्यास चुल्हो	विद्युतिय चुल्हो	जम्मा
तिमिले	११७	१४	०	०	०	०	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	१४२	२९	०	०	०	०	१७१
पुरानो रिसाड	८२	०	०	०	०	०	८२
पोखरा	१८१	८	०	०	०	०	१८९
राडसी	६५	१	०	०	०	०	६६
रिसाड	२३३	३९	०	०	०	०	२७२
डिगा	१४९	०	०	०	०	०	१४९
तिमिले	९६९	९१	०	०	०	०	१०६०
जम्मा	९१७	१४	०	०	०	०	१०३१
प्रतिशत	९१%	१%	०%	०%	०%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२२. खाना पकाउने इन्धन सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का कुल १०६० घरधुरी मध्ये ९१% घरधुरीमा अझैपनि परम्परागत चुल्हो भएको र सुधारिएको चुल्हो पनि ९% घरधुरीमा भएको हुनाले खाना पकाउने इन्धनको रूपमा दाउरा प्रयोग हुनेमा दुइमत छैन। हाल प्रयोग भइरहेको आधारमा खानापकाउने इन्धन को वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ।

वस्ती	दाउरा	LP ग्यास	मट्टितेल	गोवर	विद्युत	अन्य	जम्मा	एक भन्दा बढीश्रोत प्रयोग गर्ने
तिमिले	१३१	०	०	०	०	०	१३१	२
वाहुनथाना दारनेटा	१७१	०	०	०	०	०	१७१	८
पुरानो रिसाड	८२	०	०	०	०	०	८२	१
पोखरा	१८९	०	०	०	०	०	१८९	०
राडसी	६६	०	०	०	०	०	६६	०
रिसाड	२७०	२	०	०	०	०	२७२	८
डिंगा	१४९	०	०	०	०	०	१४९	१
जम्मा	१०५८	२	०	०	०	०	१०६०	२०
प्रतिशत	१००%	०%	०%	०%	०%	०%	१००%	२%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित आधारमा १००% घरधुरीमा दाउरा नै प्रमुख इन्धन हो। यसका अतिरिक्त वैकल्पिकरूपमा पनि इन्धनको प्रयोग गर्ने घरधुरीहरू रहेका छन् हाल वार्डकाकेही घरधुरीहरूमा खाना पकाउने इन्धनको वैकल्पिक व्यवस्थापन पनि देखिन्छ भने वैकल्पिक इन्धनको रूपमा एल पि ग्यास रहेकोछ हाल यो वार्डका २० घरधुरीले वैकल्पिक इन्धनको रूपमा एल पि ग्यास प्रयोग गरिरहेका छन् भने बाँकी घरधुरीमा दाउराको विकल्प दाउरा नै रहेको छ।

५.२३. उज्यालोको लागि वत्ती प्रयोग सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा हाल सम्म केन्द्रिय विद्युत वलेको छैन। यो वडाको सौर्य उर्जा उज्यालोको प्रमुख श्रोत हो। यहाँका कुल १०६० घरधुरी मध्ये १०३७ घरधुरीमा सोलार वत्ती उज्यालोको लागि प्रयोग भइरहेकोछ भने २३ घरधुरीमा अझै पनि मट्टितेल लगायत अन्य माध्यमहरू प्रयोग भइरहेको छ। हाल अनुदान लगायत अन्य सानो वजेट वाट पनि खरिद गर्न सकिने भएको हुनाले सोलार वत्ती दुर्गम क्षेत्रको उज्यालोको प्रमुख माध्यम भएको छ। उज्यालोको लागि वत्ती प्रयोग सम्बन्धी वार्ड स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ।

वस्तीहरु	सोलार	माइक्रोहाइड्रो	केन्द्रीय विद्युत	मट्टितेल	गोवरग्यास	अन्य	जम्मा
तिमिले	१२९	०	०	२	०	०	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	१७१	०	०	०	०	०	१७१
पुरानो रिसाड	८२	०	०	०	०	०	८२
पोखरा	१८८	०	०	१	०	०	१८९
राडसी	६६	०	०	०	०	०	६६
रिसाड	२७२	०	०	०	०	०	२७२
डिंगा	१२९	०	०	२०	०	०	१४९
जम्मा	१०३७	०	०	२३	०	०	१०६०
प्रतिशत	९८%	०%	०%	२%	०%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२४. सेवासुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण

सेवा सुविधा अन्तरगत सामान्यतया सुचना संचार यातायात भौतिक समग्री आदीको विषयमा यो वडाका कति घरधुरीमा कतिको पहुच रहेको छ भन्ने विषयलाई समेटिएकोछ । सुचना संचारमा रेडियो टेलिभिजन मोवाइल, यातायात अन्तरगत मोटरसाइकल गाडी र अन्य भौतिक समग्रीमा फ्रिज कम्प्युटर जस्ता विषयहरु समावेस गरिएकाछन । समग्रतामा हेर्दा पहिले संचार प्रमुख माध्यम भएको रेडियो अहिले टेलिभिजन इन्टरनेट मोवाइल आदीका कारणले प्रतिस्थापित हुदै गइरहेको अवस्था देखिन्छ । हाल यो वडाका १०६० घरधुरी मध्ये २१% अर्थात २२५ घरधुरीमा मात्र रेडियो प्रयोग भइरहेकोछ । त्यसैगरी १२% अर्थात १२६ घरधुरीले टेलिभिजन प्रयोग गरिरहेकाछन । संचारको प्रमुख साधन मोवाइल अहिले ९४% अर्थात १००० घरधुरीमा प्रयोग भइरहेकोछ । सेवा सुविधा उपलब्धताको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

वस्ती	सेवा सुविधा भएका घरधुरीको विवरण									
	जम्मा घरधुरी	रेडियो	टिभि	मोवाइल	इन्टरनेट	केबुल	गाडी	फ्रिज	मोटर साइकल	कम्प्युटर
तिमिले	१३१	५८	३	१२२	०	३	०	०	१	०
वाहुनथाना दारनेटा	१७१	३५	३१	१६०	१	३१	१	०	२	०
पुरानो रिसाड	८२	९	०	७५	०	०	०	०	०	०
पोखरा	१८९	१६	४	१८०	०	४	१	०	०	०

वस्ती	सेवा सुविधा भएका घरधुरीको विवरण									
	जम्मा घरधुरी	रेडियो	टिभि	मोवाइल	इन्टरनेट	केबुल	गाडी	फ्रिज	मोटर साइकल	कम्प्युटर
राडसी	६६	७	१	६६	१	१	२	१	०	०
रिसाड	२७२	९०	८३	२५३	१	८३	२	१	२	२
डिंगा	१४९	१०	४	१४४	०	४	०	०	०	०
जम्मा	१०६०	२२५	१२६	१०००	३	१२६	६	२	५	२
प्रतिशत		१००%	२१%	१२%	९४%	०%	१२%	१%	०%	०%

५.२५. सेवासुविधा उपयोग सम्बन्धी विवरण

माथि उल्लेखित सेवा सुविधा उपलब्ध भएका घरधुरीमा कुन सेवा सुविधा कतिको संख्यामा छ भन्ने आधारमा यसको उपयोग गणना गरिएकोछ । यो विश्लेषण देखाए अनुसार कम्प्युटर गाडी फ्रिज केबुल इन्टरनेट एक घरधुरीमा एउटा मात्र रहेको छ भने रेडियो टेलिभिजन मोवाइल जस्ता वस्तुहरु एक भन्दा धेरै रहेकाछन । जसको विवरण वस्तीस्तरीय रुपमा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	सेवा सुविधाको संख्यात्मक विवरण									
	रेडियो	टिभि	मोवाइल	इन्टरनेट	केबुल	गाडी	फ्रिज	मोटर साइकल	कम्प्युटर	
तिमिले	५८	३	३७७	०	३	०	०	५	०	
वाहुनथाना दारनेटा	३५	३१	४०९	१	३१	१	०	२	०	
पुरानो रिसाड	९	०	१६९	०	०	०	०	०	०	
पोखरा	१६	४	४१२	०	४	१	०	०	०	
राडसी	७	१	१५९	१	१	२	३	०	०	
रिसाड	९४	८४	६८५	१	८३	२	१	२	२	
डिंगा	१०	४	३५८	०	४	०	०	०	०	
जम्मा	२२९	१२७	२५६९	३	१२६	६	४	९	२	
उपयोग कर्ता	२२५	१२६	१०००	३	१२६	६	२	५	२	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२६.जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण

कुनैपनि क्षेत्र गाउँ या जिल्लाकै विकासका लागि जीविकोपार्जन मा आत्मनिर्भरता को प्रमुख भुमिका हुने गर्दछ । खाद्यान्न आत्मनिर्भरता को विषयलाई हेरेर गरीवि नक्सांकन गर्दा सामान्यतया आफ्नो उत्पादनले कति समय सम्म खानपुग्छ भन्ने आधारमा गरिन्छ र त्यसलाई मुख्य ४ खण्डमा विभाजन गरिन्छ जसमा आफ्नो उत्पादनले ३ महिना सम्म खानपुग्ने , छ महिना सम्म खानपुग्ने , ९ महिना सम्म खान पुग्ने र १२ महिना वा सो भन्दा वढी समय सम्म खानपुग्ने पर्दछन । विकास प्रकृत्यामा यो उपयुक्त विधि हैन किन भने यतिले मात्र गरीवि मापन गर्दा अधुरो हुन्छ त्यसैले यो वडाको हकमा अत्यन्तै सुक्ष्म विश्लेषण गरेर आफ्नो वार्षिक आम्दानीले (सवै क्षेत्रवाट प्राप्त) हरेक घरधुरीको कति समय सम्म जीविको पार्जन हुन्छ ? भन्ने आधारमा विश्लेषण गरिएकोछ । मुख्य रूपमा हरेक सदस्यका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न क्षेत्रहरु खाना, कपडा,शिक्षा,स्वास्थ्य, चाडपर्व, मनोरञ्जन, संचार, अम्मल लगायतका विषयमा हुने खर्चलाई विश्लेषण गरिएकोछ यसलाई पनि २ वटा प्रमुख खण्डहरुमा विभक्त गरि अध्ययन गरिएकोछ । पहिलो खण्ड अन्तरगत वैदेशिक रोजगारवाट प्राप्त आम्दानीलाई अलग गर्ने हो भने कति समय यो वडाजीविकोपार्जन गर्न सक्छ भन्ने विश्लेषण गरिएको छ भने दोश्रो खण्डमा वैदेशिकरोजगारवाट प्राप्त आम्दानी समेतले कति समय जीविकोपार्जन हुन्छ भन्ने विश्लेषण गरिएको छ ।

५.२६.१. वैदेशिक रोजगार विना जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण

वैदेशिक रोजगार वाट प्राप्त भएको आम्दानीलाई अलग गरेर हेर्दा यहि देशको कमाइले भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ ले अधिकतम १०.० महिना अर्थात ३०० दिन मात्र निर्वाह गर्न सक्छ भने वस्ती स्तरीय रूपमा हेर्दा तिमिलेले ३६३ दिन वा १२.१ महिना, बाहुनथाना दारनेटाले ८.८ महिना वा २६४ दिन, पुरानो रिसाडले ८.५ महिना अर्थात २५४ दिन, पोखराले ८.२ महिना अर्थात २४७ दिन, राड्सिले १०.३ महिना अर्थात ३१० दिन,रिसाडले १०.९ अर्थात ३२८ र डिंगाले १०.६ महिना वा ३१९ दिन निर्वाह गर्न सक्छ यो भन्दा अतिरिक्त समय निर्वाह गर्नका लागि दैनिक मजदुरी वा ऋण लिनुपर्ने अवस्था रहेकोछ । जीवन निर्वाहका आधारमा वस्तीस्तरीय जातीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	३महिना सम्म पुग्ने			६महिनासम्म पुग्ने			९महिना सम्म पुग्ने		
	वाहुनक्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित
तिमिले	४	०	२	६	२	५	१७	४	९
वाहुनथाना दारनेटा	१६	८	१	१५	६	३	२४	३	१६
पुरानो रिसाड	३	०	१	७	५	८	९	१२	११
पोखरा	२	६	२	१०	२८	२३	१८	३३	१६
राडसी	८	०	१	७	१	०	१८	१	१

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

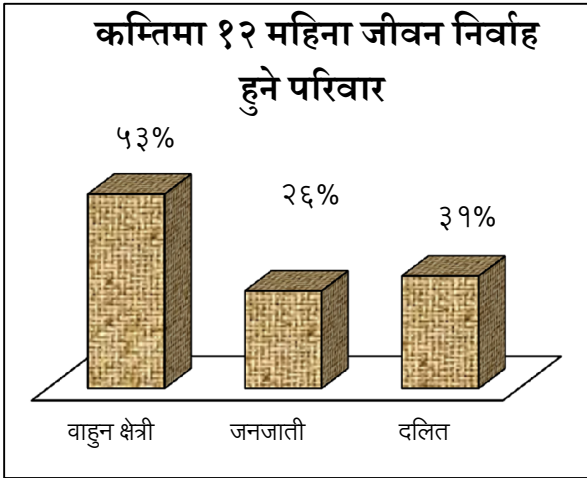
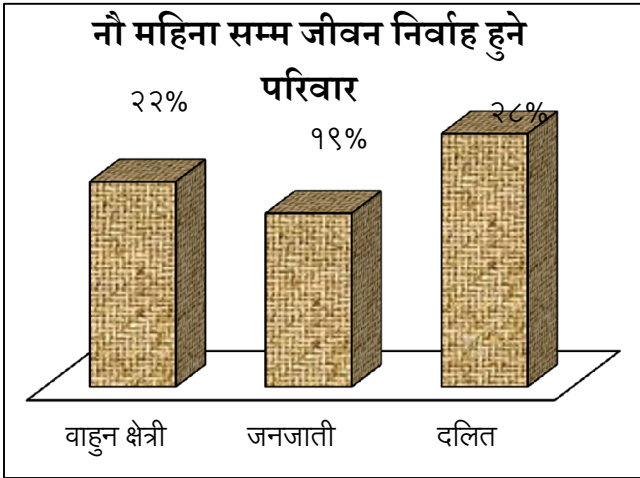
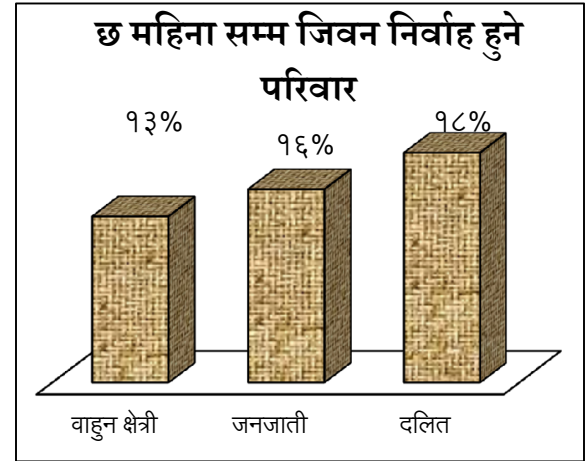
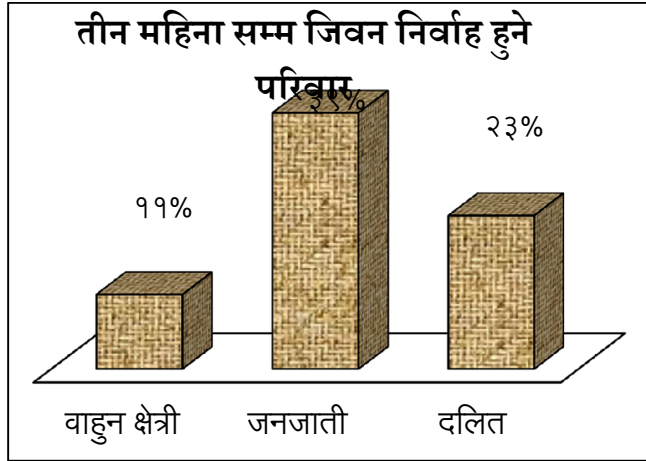
वस्ती	३महिना सम्म पुग्ने			६महिनासम्म पुग्ने			९महिना सम्म पुग्ने		
	वाहुनक्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित
रिसाङ	१८	४	११	२१	५	१०	२४	४	२०
डिंगा	०	६	३	०	११	५	२	२८	२०
जम्मा	५१	२४	२१	६६	५८	५४	११२	८५	९३
प्रतिशत	१०%	८%	८%	१३%	१९%	२०%	२३%	२८%	३५%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

वस्ती	१२महिना सम्म पुग्ने			१२महिना भन्दा वढी			आपनो कमाइले जिविको पार्जन गर्ने	
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	महिना	दिन
तिमिले	१८	४	३	४१	१३	३	१२.१	३६३
वाहुनथाना दारनेटा	२७	४	६	३१	५	६	८.८	२६४
पुरानो रिसाङ	५	८	५	३	१	४	८.५	२५४
पोखरा	७	११	१०	८	१२	३	८.२	२४७
राङ्सी	१३	०	१	१५	०	०	१०.३	३१०
रिसाङ	३७	९	२१	५६	१३	१९	१०.९	३२८
डिंगा	१	२४	१२	२	३१	४	१०.६	३१९
जम्मा	१०८	६०	५८	१५६	७५	३९	१०.०	३००
प्रतिशत	२२%	२०%	२२%	३२%	२५%	१५%		

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित विवरणलाई यो वडामा रहेका वाहुनक्षेत्री ४९३ घरधुरी, जनजाती ३०२ घरधुरी र दलित २६५ घरधुरीका आधारमा प्रतिशतमा निकाली अध्ययन गर्न सजिलो होस भनेर स्तम्भ चित्र मार्फत तल प्रस्तुत गरिएको छः

नोट: उल्लेखित स्तम्भ चित्रमा जातीय कुल संख्याको आधारमा % गणना गरिएको हुनाले जातीय % जोड्दा मात्र १०० हुन्छ।

माथि उल्लेखित विवरण अनुसार यो वडामा संख्यात्मक रूपमा जीवन निर्वाह गर्न सक्ने परीवार मा २६१ वाहुन क्षेत्री, ८० जनजाती र ८१ दलित घरधुरी रहेका छन। यसरी हेर्दा कुल ४२२ घरधुरी मात्र सम्पन्न देखिएका छन जुन कुल घरधुरी संख्याको करिव ४०% हुन आउछ भने अझै ६३८ अर्थात ६०% घरधुरी गरीब रहेका छन। कुल ६०% गरीब घरधुरी मध्ये २३६ अर्थात २२% अति गरीब, १६२ अर्थात १५% मध्यम गरीब र २४० अर्थात २३% गरीब घरधुरी रहेका छन।

५.२६.२. वैदेशिक रोजगार सहित जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण

हाल नेपाल नै रेमिट्यान्स वाट चलिरहेको अवस्थाछ। ४० लाख नेपालीले विदेशवाट पठाएको रकमले यहाँको जीवन निर्वाहमा महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गरेको छ तर पनि यसकै खासै तुलो असर भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा परेको छैन। भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ वाट हाल ८७ जना युवाहरु वैदेशिक रोजगारमा गएका छन र उनीहरुले पठाएको पैसाले यहाँको पनि जीविकोपार्जनमा सहायक बनेकोछ। तत्कालको अवस्थामा रेमिट्यान्स

सहितको आम्दानीले यो वडाको कुल खर्चलाई करिव १०.७ अर्थात ३२१ महिना मात्र धान्न सकेकोछ । वस्ती स्तरमा तिमिले वार्षिक आम्दानीले केवल ३९० दिन अर्थात १३.०० महिना, वाहुनथाना दारनेटाले ६० दिन अर्थात २.० महिना, पुरानो रिसाडले २६६ दिन अर्थात ८.९ महिना, पोखराले २६६ अर्थात ८.९ महिना, राङ्सिले ३४६ दिन अर्थात ११.५ महिना, रिसाडले ३४० दिन अर्थात ११.३ महिना र डिङाले दिन अर्थात १०.८ महिनाधान्न सकेको देखिन्छ ।

समग्रतामा यो अवस्था भएपनि व्याक्तिगत रुपमा यो वडाको अवस्था भने फरक छ । घरधुरी स्तरमा यो तथ्याडकलाई विश्लेषण गर्दा यो वडाका कुल ४१७ घरधुरी मध्येहाल २०२ अर्थात करीव ४८% घरधुरी को मात्र जीवन निर्वाह हुन सकेको छ भने अझै पनि २१५ अर्थात ५२% घरधुरी गरिविको रेखामुनी रहेकाछन ।वैदेशिक रोजगारमा जाने युवाहरु पनि विशेष गरि भारत तथा खाडी मुलुक तर्फ जाने गरेको हुनाले खासै आम्दानी गर्न सकेको अवस्था छैन ।वैदेशिक रोजगार सहितको आम्दानी वाट जीवन निर्वाहका आधारमा वार्ड स्तरीय जातीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	३ महिना सम्म पुग्ने			६ महिना सम्म पुग्ने			९ महिना सम्म पुग्ने		
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित
तिमिले	२	०	०	५	१	५	१६	४	८
वाहुनथाना दारनेटा	१०	८	१	१४	६	३	२३	३	१६
पुरानो रिसाड	२	०	०	६	५	८	९	१२	११
पोखरा	२	३	०	१०	२८	२१	१८	३३	१६
राङसी	७	०	१	५	१	०	१८	१	१
रिसाड	१७	२	११	१९	५	१०	२३	४	२०
डिङा	०	३	१	०	७	४	२	२७	२०
जम्मा	३५	१५	७	५३	५३	४८	१०८	८४	८९
प्रतिशत	७%	५%	३%	११%	१८%	१८%	२२%	२८%	३४%

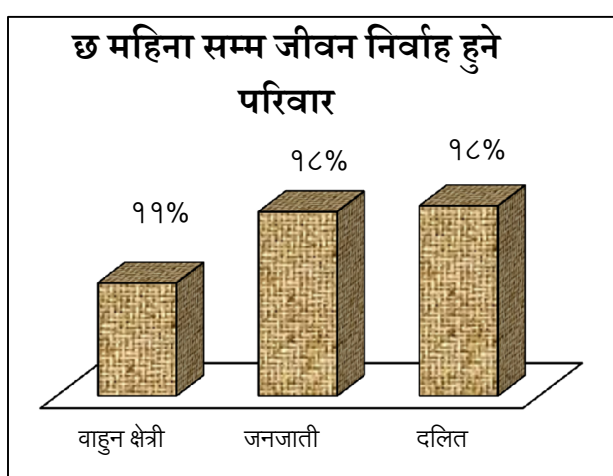
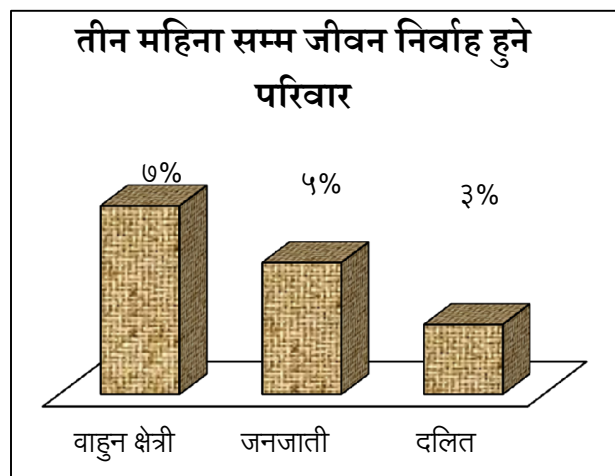
श्रोत:घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ जेष्ठ

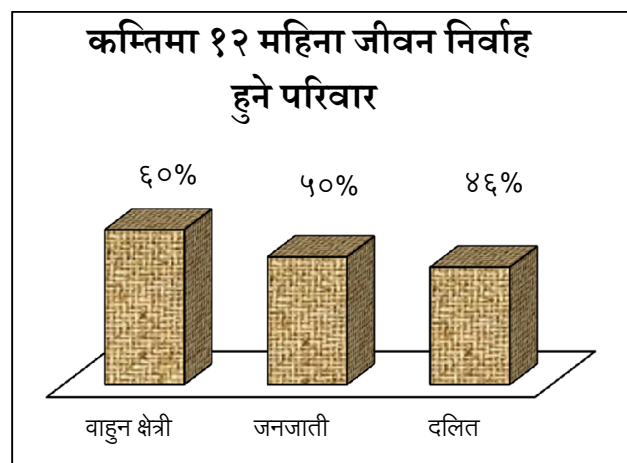
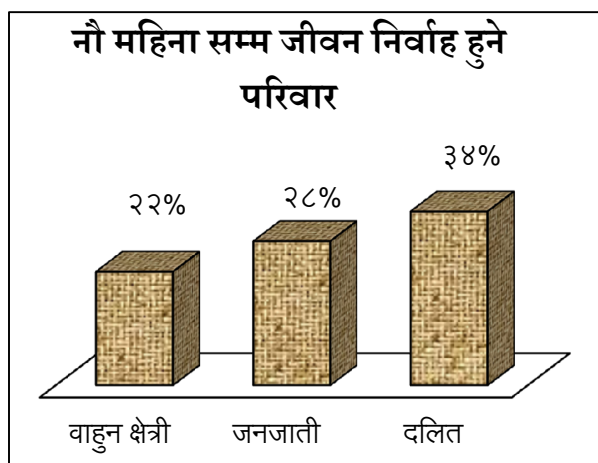
वस्ती	१२ महिना सम्म पुग्ने			१२ महिना भन्दा वढी			आपनो कमाइले जिविको पार्जन गर्ने (वस्ती)	
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	महिना	दिन
							१३.०	३९०
तिमिले	१८	४	४	४५	१४	५	१३.०	३९०

वस्ती	१२ महिना सम्म पुग्ने			१२ महिना भन्दा बढी			आप्लो कमाइले जिविको पार्जन गर्ने (वस्ती)	
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	महिना	दिन
वाहुनथाना दारनेटा	२९	४	६	३७	५	६	२.०	६०
पुरानो रिसाड	७	८	६	३	१	४	८.९	२६६
पोखरा	७	११	१२	८	१५	५	८.९	२६६
राडसी	१३	०	१	१८	०	०	११.५	३४६
रिसाड	३७	९	२१	६०	१५	१९	११.३	३४०
डिगा	१	२५	१२	२	३८	७	१२.१	३६३
जम्मा	१११	६१	६४	१८६	८९	५७	११.२	३३६
प्रतिशत	२३%	२०%	२४%	३८%	२९%	२२%		

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ जेष्ठ

उल्लेखित विवरणलाई यो वार्ड नं २ मा रहेका वाहुनक्षेत्री ४९३ घरधुरी, जनजाती ३०२ घरधुरी र दलित २६५ घरधुरी का आधारमा प्रतिशतमा निकालि अध्ययन गर्न स्तम्भ चित्र मार्फत तल प्रस्तु गरिएको छः

श्रोत:घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

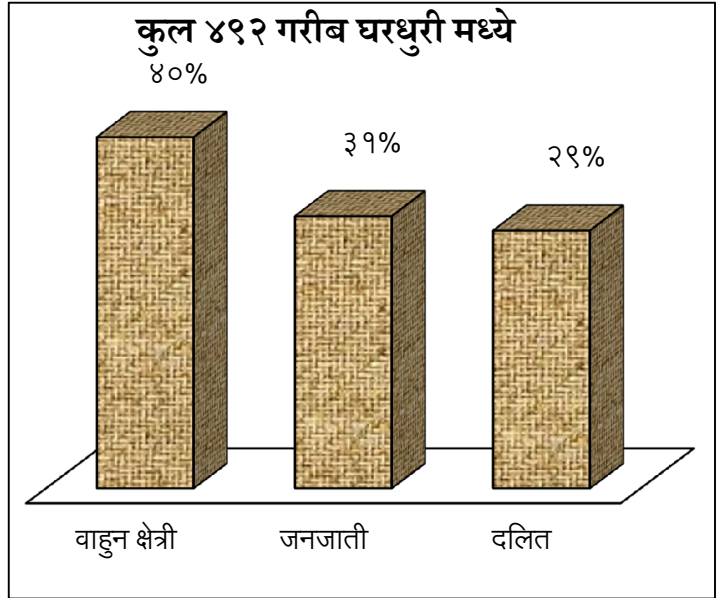
माथि उल्लेखित विश्लेषणबाट सारमा के देखिएको छ भने हालको अवस्थामा वैदेशिक रोजगार पनि नियमित आम्दानीको श्रोत बनीरहेको परिप्रेक्षमा वैदेशिक रोजगार सहितको आम्दानीलाई नै वडाको आम्दानी मान्नु पर्ने हुन्छ । त्यसैले निस्कर्षको रूपमा हाल भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को कुल १०६० घरधुरी मध्ये ५३% अर्थात ५६८ घरधुरी मात्र खाद्य सुरक्षाका हिसावले सुरक्षित (सम्पन्न) रहेका छन् भने ४७% अर्थात ४९२ घरधुरी असुरक्षित (विपन्न) रहेका छन् । विपन्न भित्रका पनि खाद्य सुरक्षाका हिसावले तीन महिना, छ महिना र नौ महिना सुरक्षित भएका परिवारहरूको विवरण माथि उल्लेख गरिसकिएको हुनाले समग्रतामा यो वडाका खाद्यसुरक्षाका हिसावले विपन्न तथा सम्पन्न परिवारको जातीय वस्तीस्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	गरीव			सम्पन्न			जम्मा			कुल जम्मा
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	
तिमिले	२३	५	१३	६३	१८	९	८६	२३	२२	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	४७	१७	२०	६६	९	१२	११३	२६	३२	१७१
पुरानो रिसाड	१७	१७	१९	१०	९	१०	२७	२६	२९	८२
पोखरा	३०	६४	३७	१५	२६	१७	४५	९०	५४	१८९
राडसी	३०	२	२	३१	०	१	६१	२	३	६६
रिसाड	४७	१०	२८	१०९	२५	५३	१५६	३५	८१	२७२
डिंगा	२	३७	२५	३	६३	१९	५	१००	४४	१४९
जम्मा	१९६	१५२	१४४	२९७	१५०	१२१	४९३	३०२	२६५	१०६०

श्रोत:घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

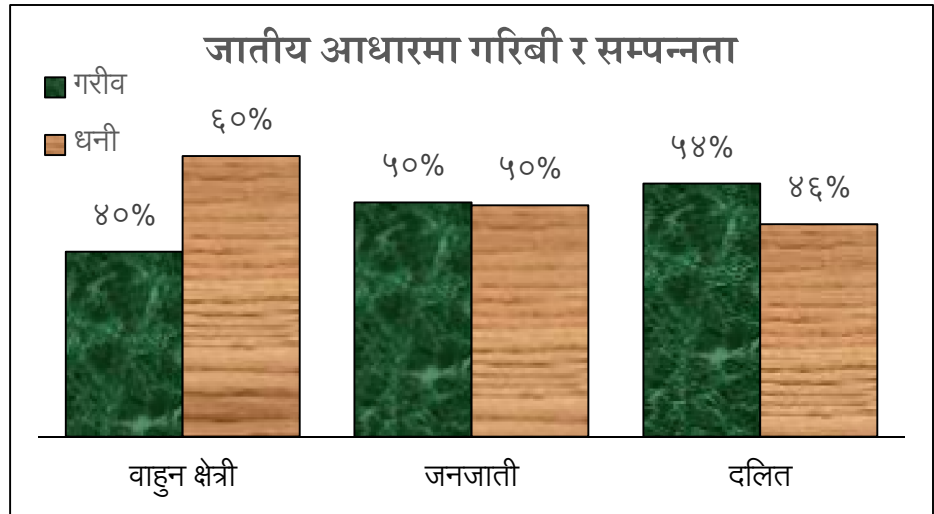
भेरी नगर पालिका वार्ड नं २ का जम्मा गरीब

माथिको टेवलले देखाएको विषयलाई २ ढंगले विश्लेषण गर्नु पर्ने हुन्छ । विषयलाई प्रस्ट पार्न प्रतिशतमा देखाउने प्रचलन छ, यसरी देखाउदा कहिले काहि फरक खालको रिजल्ट देखिन सक्छ भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा १% भन्नाले बाहुन क्षेत्रीको हकमा ४.९३ घरधुरी, जनजातीको हकमा ३.०२ घरधुरी, दलितको हकमा २.६५ घरधुरी र समग्र वडाको हकमा १०.६ घरधुरीपर्दछ यस्तो अवस्थामा समान वुझाइले परिणाममा प्रभाव पर्दछ । त्यसैले यहाँ समग्र वडाको हकमा कति गरिव छन र त्यसमा कुन जातीको कति प्रतिशत हिस्सेदारी छ भन्ने विश्लेषण गरिएकोछ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का कुल ४९२ गरीब घरधुरी मध्ये जातीय रूपमा वाहुन क्षेत्री ४०% रहेका छन भने जनजाती ३१% रहेका छन त्यस्तै दलित जाती २९% रहेकाछन जहा १% वरावर सबै जातका लागि ४.९२ मुल्य रहेकोछ (यही ४.९२ ले स्तम्भ चित्रमा देखाएको % लाई गुणा गर्दा संख्यामा आउछ ।)

जातीय आधारमा गरीब

जातीय आधारमा हेर्दा यो वडामा रहेका घरधुरीलाई वाहुनक्षेत्री, जनजाती तथा दलितका आधारमा विश्लेषण गरिएको छ । यसरी हेर्दा संख्याका आधारमा सबै भन्दा धेरै गरीब वाहुन क्षेत्रीमा रहेकाछन भने प्रतिशतका आधारमा दलित जातीमा

रहेकाछन । वाहुन क्षेत्रीका कुल घरधुरी संख्या ४९३ मध्ये १९६ अर्थात ४०% घरधुरी गरिव छन भने जनजातीका कुल ३०२ घरधुरी मध्ये १५५ अर्थात ५०% घरधुरी विपन्न रहेकाछन त्यसै गरी दलितका कुल २६५ मध्ये १४४

अर्थात ५४% घरधुरी विपन्न रहेकाछन । यसमा १% वरावर वाहुनक्षेत्रीमा ४.९३ जनजातीमा ३.०२ र दलित जातीमा २.६५ हुन्छ ।

६.घरजग्गामा महिलाको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को कुल जनसंख्या ५७०५ मध्ये महिलाको जनसंख्या २८२५ अर्थात करिव ५०% रहेकोछ तर पनि महिलाको नाममा भने केवल ४६ घरधुरीमा मात्र घर जग्गा रहेकोछ यो कुल घरधुरी १०६० को ४% हुन आउछ अझैपनि ९६% घरधुरीमा महिलाको नाममा कुनैपनि जग्गा वा घर छैन । जातीय आधारमा हेर्दा वाहुन क्षेत्री मा २८ जनजातीमा १ र दलित जातीमा १७ घरधुरीमा मात्र महिलाको नाममा अचल सम्पत्ति रहेको देखिन्छ । महिलाको स्वामित्वलाई अझ प्रष्ट बनाउनका लागि घर जग्गा दुवै भएका घर मात्र भएका र जग्गा मात्र भएका गरी तीन खण्डमा विभाजन गरिएकोछ जसको जातीय वार्ड स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	वाहुन क्षेत्री			जनजाती			दलित		
	घर जग्गा दुवैम	जग्गामा मात्र	घरमा मात्र	घर जग्गा दुवैम	जग्गामा मात्र	घरमा मात्र	घर जग्गा दुवैम	जग्गामा मात्र	घरमा मात्र
तिमिले	१	३	०	०	०	०	१	०	०
वाहुनथाना दारनेटा	३	३	०	०	१	०	२	१	१
पुरानो रिसाड	०	१	०	०	०	०	०	०	०
पोखरा	१	०	०	०	०	०	०	०	०
राडसी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
रिसाड	१०	४	२	०	०	०	७	२	१
डिंगा	०	०	०	०	०	०	१	१	०
जम्मा	१५	११	२	०	१	०	११	४	२

श्रोत:घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

७.परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा कुल १०६० घरधुरी मध्ये २३५ अर्थात २२% घरधुरीले हाल चर्चेको जग्गा ५ रोपनि भन्दा कम रहेकोछ (तथ्याङ्क संकलनका आधारमा लिइएको विवरण हुनाले प्राविधिक रुपमा नमिल्न पनि सक्ने अवस्थाछ) भने ६५२ घरधुरी अर्थात ६२% घरधुरीकोमात्र ५ देखि १५ रोपनी सम्म रहेकोछ । त्यसैगरी १५ रोपनी भन्दा वढी र ३० रोपनी भन्दा कम जग्गा भएका घरधुरीको संख्या १५६ अर्थात १५% रहेकोछ भने ३० रोपनी भन्दा वढी जग्गा भएका घरधुरीको संख्या १२ अर्थात १% रहेकोछ । पारिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धीको वर्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	१ देखि ५ रोपनीसम्म	५ देखि १५रोपनी सम्म	१५ देखि ३०रोपनी सम्म	३० देखि ५०रोपनी सम्म	५० रोपनी भन्दामाथि	जग्गा नभएका
तिमिले	१८	७१	३८	३	०	१
वाहुनथाना दारनेटा	४०	११०	१७	२	०	२
पुरानो रिसाड	३६	३८	७	१	०	०
पोखरा	१६	१४०	२९	३	१	०
राडसी	५	४३	१७	१	०	०
रिसाड	८१	१५२	३७	१	०	१
डिंगा	३९	९८	११	०	०	१
जम्मा	२३५	६५२	१५६	११	१	५
प्रतिशत	२२%	६२%	१५%	१%	०%	०%

८.सिंचाई सुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण

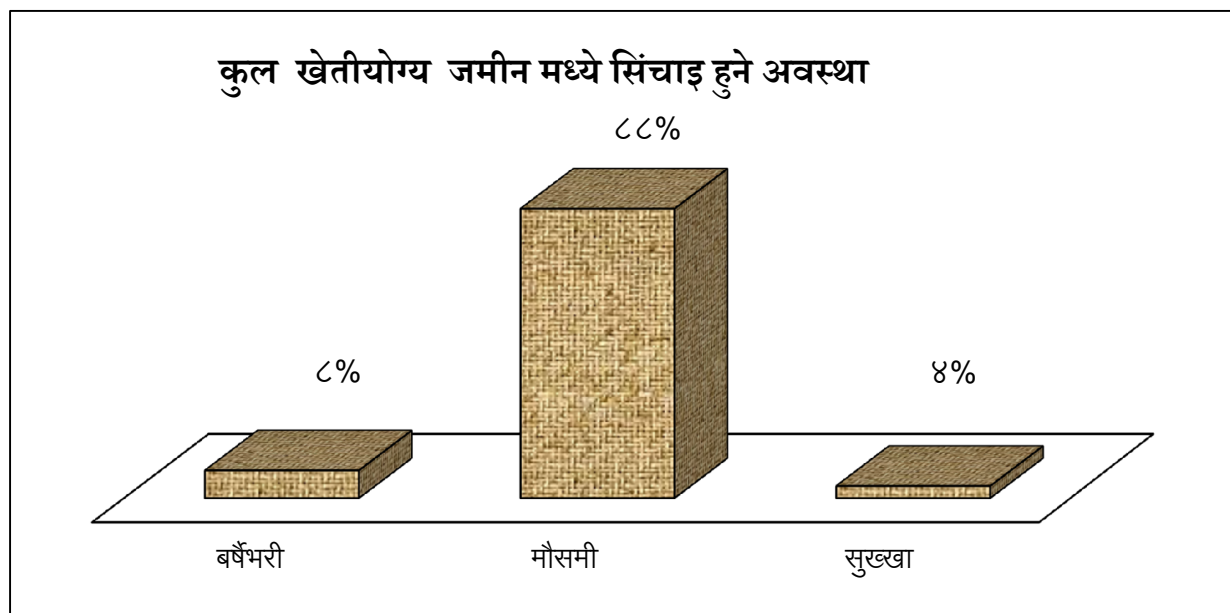
भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा कुल खेतीयोग्य जमीन मध्ये ९८५७ रोपनी मात्र उपयोग गरिएकोछ (प्राविधिक रूपमा यो विवरण फरक हुन सक्छ) जसमध्ये वाह्रै महिना सिंचाइको सुविधा भएको , वर्षायाममा सिंचाईको सुविधा भएको र सुख्खा गरी तीन भागमा विभाजन गरेर विवरण संकलन गरिएकोछ । यो वडाको कुल खेतीयोग्य जमिन मध्ये जातीय आधारमा वाहुनक्षेत्री को ४९१५ रोपनी ,जनजातीको २८४४ रोपनी र दलित जातीको १७९८ रोपनी रहेको छ । समग्रमा कुल खेति गरिएको जग्गा मध्ये ८०० रोपनीमा वाह्रै महिना सिंचाई सुविधा उपलब्ध छ भने ८४०९ रोपनीमा मौसमी सिंचाइको सुविधा रहेको छ र ३४८ रोपनी जग्गा सुख्खा छ । वडाको खेती गरिएको जग्गाको सिंचाइको अवस्थाक विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तिहरु	वाहुनक्षेत्री (रोपनी)			जनजाती (रोपनी)			दलित (रोपनी)			जम्मा		
	सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी		
	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा
तिमिले	१०	१०४८	३५	०	२५५	३०	४	१४३	२	१४	१४४६	६७
वाहुनथाना दारनेटा	१२६	८५९	६७	१७	१७७	०	२४	१५७	१४	१६७	११९३	८१
पुरानो रिसाड	०	२१४	०	१३	१८१	४	०	१५१	०	१३	५४६	४

वस्तिहरू	वाहुनक्षेत्री (रोपनी)			जनजाती (रोपनी)			दलित (रोपनी)			जम्मा		
	सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी		
	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा
पोखरा	३३	४५१	०	३७	८६७	४१	४१	४८३	११	१११	१८०१	५२
राडसी	२७	७११	२४	१	१५	०	०	१८	२	२८	७४४	२६
रिसाङ	२३३	९६०	६१	३२	३२८	१५	११९	३३३	३३	३८४	१६२१	१०९
डिंगा	७	४९	०	७२	७५१	८	४	२५८	१	८३	१०५८	९
जम्मा	४३६	४२९२	१८७	१७२	२५७४	९८	१९२	१५४३	६३	८००	८४०९	३४८
प्रतिशत	९%	८७%	४%	६%	९१%	३%	११%	८६%	४%	८%	८८%	४%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित विवरणलाई तल स्तम्भ चित्र मार्फत देखाइएको छ ।

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

९. घरपालुवा पशुपंक्षी सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वडा नं २ का हरेक घरधुरीमा व्यवसायिक रूपमा नभई आफ्नो उपभोग को लागि पशुपालन गर्ने प्रचलन रहेको छ । हाल यो वडामा उपलब्ध पशुपंक्षीहरूको विवरणले यही कुरा पुष्टि गर्दछ । विशेष गरी गाई , गोरु , भैसी , वाख्रा , वंगुर , घोडा भेडा लगायत कुखुरा परेवा आदी पालन गर्ने गरिएको छ । हाल पालन गरिएका पशुपंक्षीहरूको वार्ड स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरू	घरपालुवा पशु पंक्षीको विवरण									
	गाई	गोरु	भैसी	राँगा	वाख्रा	भेडा	वंगुर	कुखुरा	परेवा	हाँस
तिमिले	१०३	१९५	१५०	१७	१०७९	८०	२	१६८	४०	०
वाहुनथाना दारनेटा	६५	२१०	११०	२६	३९३	७३	०	२२०	०	०
पुरानो रिसाड	५३	१२५	४१	१३	२३६	४५	०	१४६	०	०
पोखरा	१४३	३२५	१३८	१२	४६०	१०६	२	१९०	१८	०
राडसी	४६	१०७	५७	३	२८२	४३	९	७४	१०	०
रिसाड	१२४	३२८	१४४	३९	६७३	१४१	९	१४७७	२५	०
डिगा	१३३	२६७	१२२	१७	११०५	१५	०	३७५	०	०
जम्मा	६६७	१५५७	७६२	१२७	४२२८	५०३	२२	२६५०	९३	०

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

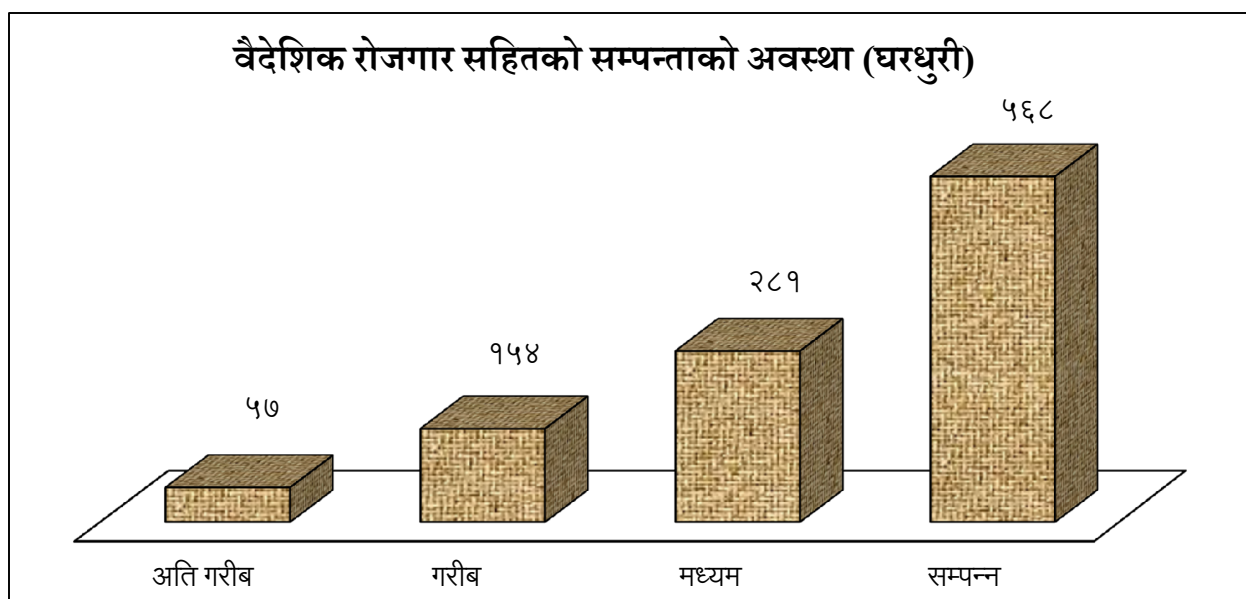
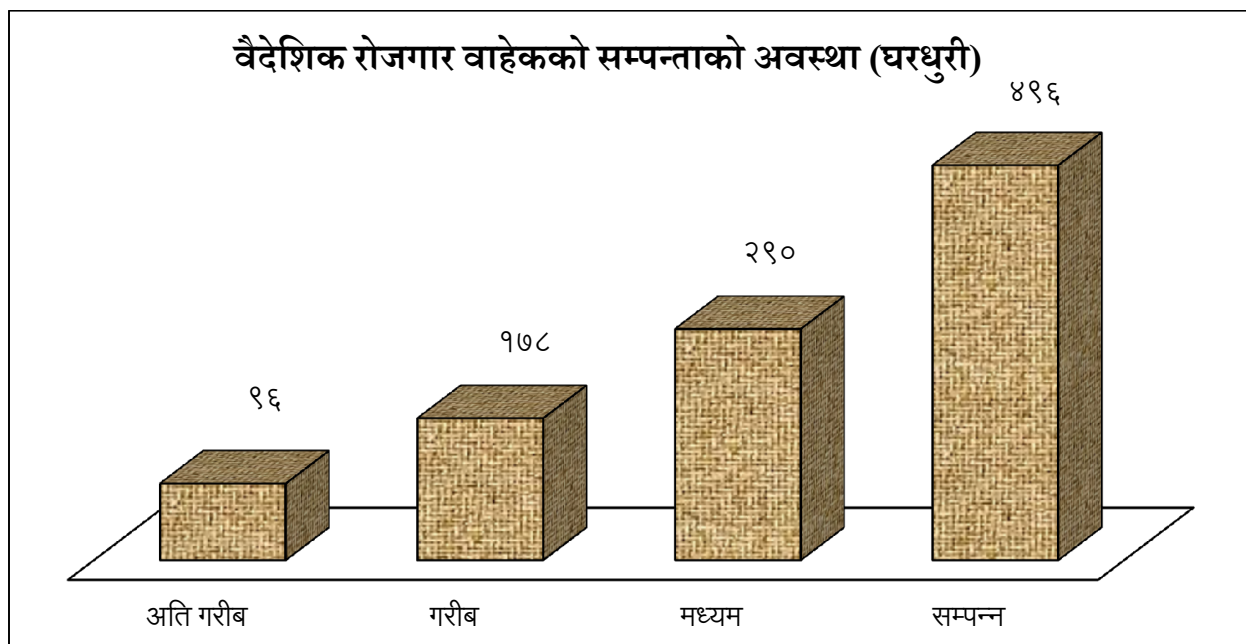
१०.आर्थिक सम्पन्नता सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ माको खाद्यान्न आत्म निर्भरताका वारेमा माथि प्रसस्त उल्लेख गरिएकोछ । समग्रमा हाल यो गाउँपालिकामा रहेका कुल गरीव तथा धनी वर्गको एकै तालिकामा राखेर विश्लेषण गरिएको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ । जसमा यो वडाका वैदेशिक रोजगारको आम्दानी वाहेक र सहित कति कति को संख्यामा गरिव छन कतिको संख्यामा धनी छन भन्ने विवरण वार्डस्तरीय रुपमा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरू	वैदेशिक रोजगार वाहेक को अवस्था					वैदेशिक रोजगारसहितको अवस्था				
	अति गरीब	गरीब	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा	अति गरीब	गरीब	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा
तिमिले	६	१३	३०	८२	१३१	२	११	२८	९०	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	२५	२४	४३	७९	१७१	१९	२३	४२	८७	१७१
पुरानो रिसाड	४	२०	३२	२६	८२	२	१९	३२	२९	८२
पोखरा	१०	६१	६७	५१	१८९	५	५९	६७	५८	१८९
राडसी	९	८	२०	२९	६६	८	६	२०	३२	६६
रिसाड	३३	३६	४८	१५५	२७२	१७	२५	४३	१८७	२७२
डिगा	९	१६	५०	७४	१४९	४	११	४९	८५	१४९
जम्मा	९६	१७८	२९०	४९६	१०६०	५७	१५४	२८१	५६८	१०६०

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित तालिकामा अति गरिव भन्नाले आफ्नो उत्पादन वा कमाइले अधिकतम ३ महिना सम्म जीवन निर्वाह हुने परिवार संख्या, गरीव भन्नाले आफ्नो उत्पादन वा कमाइले अधिकतम ६ महा सम्म जीवन निर्वाह हुने परिवार संख्या ,मध्यम भन्नाले आफ्नो उत्पादन वा कमाइले अतिकतम ९ महिना सम्म जीवन निर्वाह हुने परिवार संख्या र सम्पन्न भन्नाले आफ्नो उत्पादन वा कमाइले न्युनतम १२ महिना जीवन निर्वाह हुने परिवार संख्या भन्ने बुझनु पर्दछ र यसमा दाया र बाँया प्रमुख खण्डमा वैदेशिक रोजगार वाट प्राप्त आम्दानी वाहेक र सहितको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ जसलाई तल स्तम्भ चित्रमा पनि देखाइएकोछ

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

११. शिक्षा सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को कुल जनसंख्या ५७०५ रहेको छ भने ५ वर्ष भन्दा मुनिको जनसंख्या ७२३ रहेको छ । यो संख्या घटाउदा ५ वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या ४९८२ हुन आउछ त्यसैका आधारमा शैक्षिक विवरण प्रस्तुत गरिएको छ । यो वडाको कुल जनसंख्याको ८% अर्थात ४११ जना निराक्षर रहेका छन् । बाँकी रहेका ९२% जनसंख्या मध्ये ४५% अर्थात २२५२ जना साक्षर (सामान्य पढ्न र लेख्न सक्ने) रहेको छ भने १६% अर्थात ७९८ जना कक्षा पाँच सम्म अध्ययन गरेको जनसंख्या रहेको छ । त्यसैगरी कुल जनसंख्याको १४% अर्थात ७०२ जना दश कक्षा सम्म अध्ययन गरेको जनसंख्या रहेको छ भने १०% अर्थात ४९० जनसंख्या एस एल सी सम्म अध्ययन गरेका छन् । प्रमाणपत्र तह पास गरेको ५% अर्थात २४३, स्नातक तह पास गरेको २% अर्थात ७५ जना र स्नातकोत्तर तह पास गरेको संख्या ११ जना रहेको छ । शिक्षा सम्बन्धी वस्तीस्तरीय तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	निराक्षर	साक्षर	५ कक्षा पास	१० कक्षा पास	SLC	प्रमाणपत्र तह	स्नातक तह	स्नातकोत्तर	तह नखुलेको	कुल जम्म
तिमिले	२७	२८७	११०	७९	१००	४१	१४	४	०	६६२
वाहुनथाना दारनेटा	७५	३१६	११३	१२१	९२	५४	१७	३	०	७९१
पुरानो रिसाङ	४४	१५५	६०	४४	१८	९	०	०	०	३३०
पोखरा	६५	४२७	१६३	१४०	५६	१६	६	१	०	८७४
राडसी	६	१४७	४५	४३	२४	२२	५	०	०	२९२
रिसाङ	१०३	६२६	१९४	१८०	१२८	७७	२५	३	०	१३३६
डिंगा	९१	२९४	११३	९५	७२	२४	८	०	०	६९७
जम्मा	४११	२२५२	७९८	७०२	४९०	२४३	७५	११	०	४९८२
प्रतिशत	८%	४५%	१६%	१४%	१०%	५%	२%	०%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

११.१.स्कूल नगएका र विचैमा कक्षा छोडेका वालवालिकाको विवरण

पछिल्लो समयमा शिक्षा क्षेत्रमा सरकारको लगानी अविभावक को चासो र स्वयम विद्यार्थीहरुको चाहना र देखासिकि समेतको कारणले गर्दा विद्यालय नजाने वालवालिकाहरुको दिन प्रतिदिन घट्दै आइरहेको छ । तैपनि कहि कतै यस्तो अवस्था अझै छ । यो वडामा गरिएको अध्ययनमा विद्यालय नगएका वा विचैमा कक्षा छोडेका विद्यार्थीहरुको वस्तीस्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	केटी	केटा	केटी	केटा	केटी	केटा	केटी	केटा	जम्मा
तिमिले	१	०	१	१	१	१	३	२	५
वाहुनथाना दारनेटा	०	०	०	०	१	०	१	०	१
पुरानो रिसाड	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पोखरा	०	०	१	०	०	०	१	०	१
राडसी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
रिसाड	१	२	०	०	०	१	१	३	४
डिंगा	०	१	०	०	०	०	०	१	१
जम्मा	२	३	२	१	२	२	६	६	१२

११.२.निराक्षर जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को ८ प्रतिशत अर्थात ४११ जनसंख्या निराक्षर रहेको छ । निराक्षर जनसंख्या भित्र विशेष गरेर जेष्ठ नागरिकहरू लगायत अन्य रहेका छन । जातीय आधारमा १३३ जना वाहुन क्षेत्री, १३९ जना जनजाती र १३९ जना दलित जाती रहेका छन भने लिङ्गीय आधारमा २५३ जना महिला र १५८ जना पुरुष रहेका छन । लिङ्गीय रूपमा यो संख्या हेर्दा महिला ६२% र पुरुष ३८% निराक्षर रहेका छन । यो वडाको जातीय लिङ्गीय बस्तीस्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
तिमिले	७	१०	२	०	४	४	१३	१४	२७
वाहुनथाना दारनेटा	२२	१२	१६	६	१४	५	५२	२३	७५
पुरानो रिसाड	१०	४	८	५	९	८	२७	१७	४४
पोखरा	७	२	२०	१२	१३	११	४०	२५	६५
राडसी	४	१	०	०	१	०	५	१	६
रिसाड	३६	१८	१३	४	१७	१५	६६	३७	१०३

वस्ती	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
डिगा	०	०	२९	२४	२९	१७	५०	४१	९१
जम्मा	८६	४७	८८	५१	७९	६०	२५३	१५८	४११

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

११.३.साक्षरता दर सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को साक्षरता ८६% रहेको छ । यहाँको कुल जनसंख्या ४९८२(५ वर्ष भन्दा माथिको मात्र जनसंख्या) मध्ये ४११ अर्थात ८% भन्दा वाहेक सबै जनसंख्या साक्षार रहेको छ । जातीय आधारमा हेर्दा वाहुन क्षेत्री मा ९४% साक्षार रहेका छन भने जनजातीमा ९०% र दलित जातीमा ८९% साक्षरता रहेको छ । जातीय र वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	वाहुनक्षेत्री			जनजाती			दलित		
	जनसंख्या	निरक्षर	साक्षरता	जनसंख्या	निरक्षर	साक्षरता	जनसंख्या	निरक्षर	साक्षरता
तिमिले	४१९	१७	९६%	१२७	२	९८%	११६	८	९३%
वाहुनथाना दारनेटा	५१९	३४	९३%	१२७	२२	८३%	१४५	१९	८७%
पुरानो रिसाड	१०७	१४	८७%	१०९	१३	८८%	११४	१७	८५%
पोखरा	२०२	९	९६%	४०९	३२	९२%	२६३	२४	९१%
राडसी	२७२	५	९८%	६	०	१००%	१४	१	९३%
रिसाड	७९८	५४	९३%	१५९	१७	८९%	३७९	३२	९२%
डिगा	२४	०	१००%	४८१	५३	८९%	१९२	३८	८०%
जम्मा	२३४१	१३३	९४%	१४१८	१३९	९०%	१२२३	१३९	८९%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१२.वार्षिक आम्दानि सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वार्षिक आम्दानी १८ करोड ४० लाख ९२ हजार रहेकोछ । यहाँको जनसंख्याको आधारमा हेर्दा प्रतिव्यक्ति आम्दानी ३२ हजार २६८ रुपैया हुन आउछ । वार्षिक आम्दानीको प्रमुख श्रोतहरुमा कृषि पशुपालन, व्यापार, उद्योग व्यवसाय, नोकरी, ज्यालादारी तथा वैदेशिक रोजगारी आदी रहेका छन । वार्षिक आम्दानी जुन जुन पेशा व्यवसाय वाट प्राप्त भएको छ । हाल यो वडामा पेशा व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति तथा वार्षिक आम्दानी को वार्ड स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

व्यावसायमा संलग्न जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वस्ती	कृषि	व्यापार	उद्योग व्यवसाय	नोकरी	ज्यालादारी	राजनीति	वैदेशिक रोजगार	जम्मा
तिमिले	२७२	१८	८	३३	९७	०	८	३४
वाहुनथाना दारनेटा	३३१	२५	२३	३९	१०६	०	११	७०
पुरानो रिसाड	१४८	४	२	४	७८	०	३	१०
पोखरा	३७२	१३	७	२०	१८७	०	८	३०
राडसी	१४३	९	१	११	३७	०	४	१५
रिसाड	५६०	३३	३५	९३	१४५	०	४०	८२
डिंगा	३१३	१३	१४	२०	१०९	०	१३	२७
जम्मा	२१३९	११५	९०	२२०	७५९	०	८७	२६८
प्रतिशत	५८%	३%	२.४%	६%	२०%	०%	२%	७%

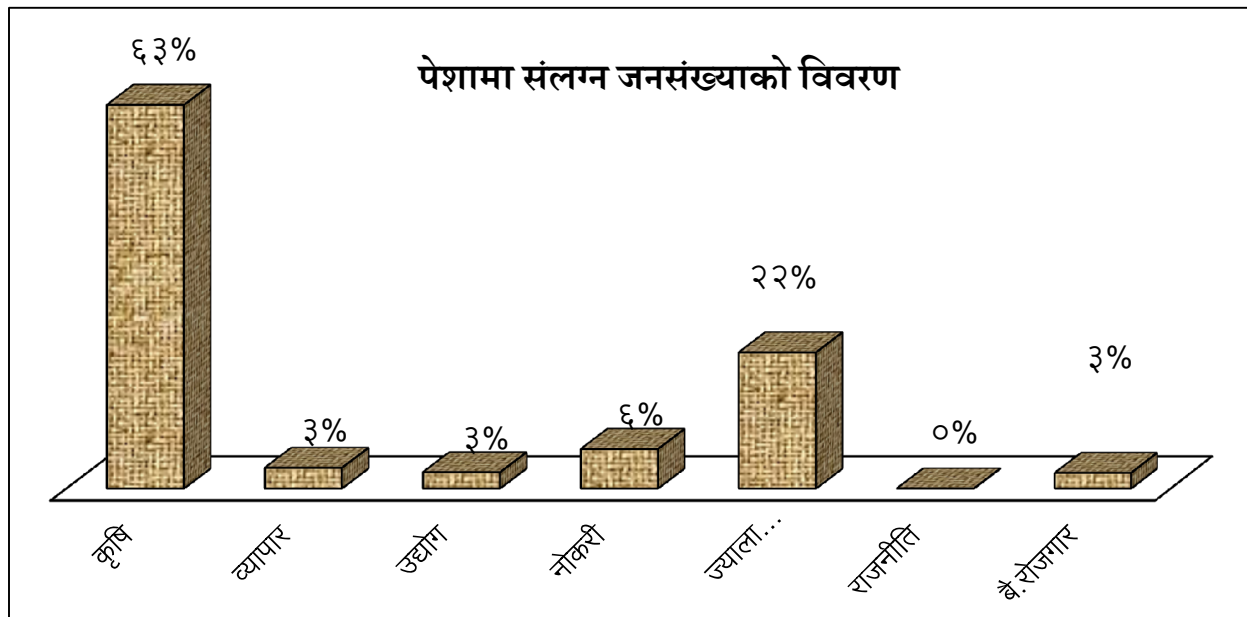
श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

श्रोतअनुसार वार्षिक आम्दानी सम्बन्धी विवरण (रु हजारमा)

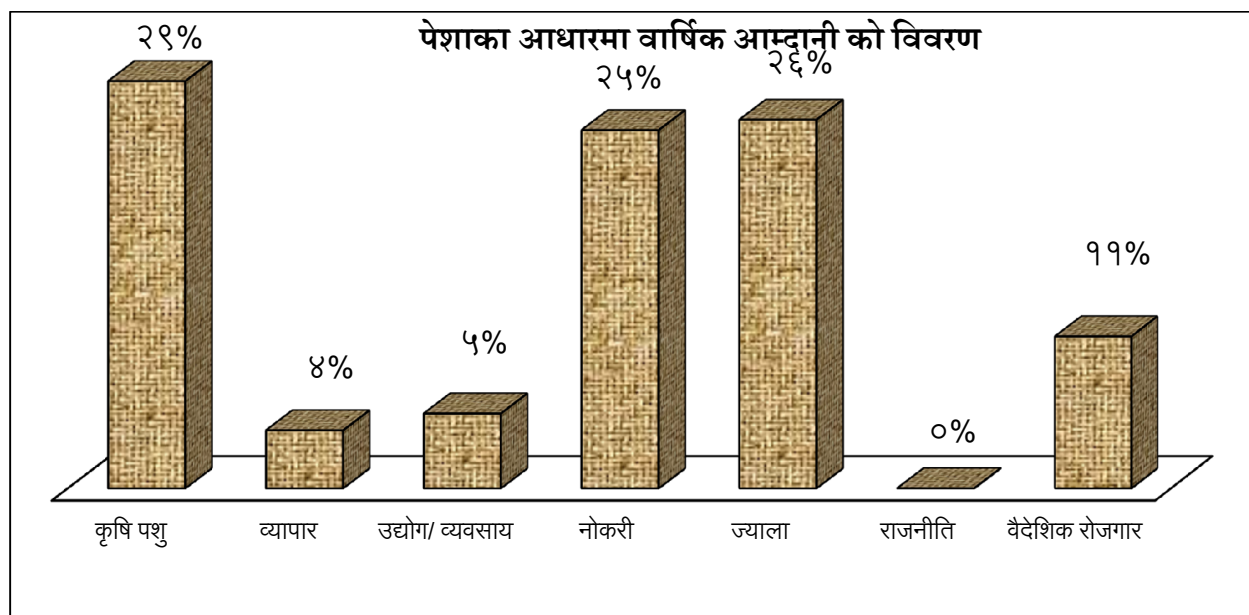
वस्ती	कृषि पशुपालन	व्यापार	उद्योग व्यवसाय	नोकरी			ज्याला	राजनीति	वैदेशि क रोजगार	जम्मा
				नीजि	सरकारी	गैह सरकारी				
तिमिले	१०२२४	११३०	७५०	०	६७०४	६१०	१८४०	२६७९४	१०२२४	११३०
वाहुनथाना दारनेटा	७०५८	१६७०	२४९०	१००	५५१७	१६४०	१६७०	२७३८५	७०५८	१६७०
पुरानो रिसाड	३०८७	२१६	८०	०	९१०	०	४८०	१०६०३	३०८७	२१६
पोखरा	५६१७	९३०	९३०	०	४६००	२७०	१७४०	२४४०७	५६१७	९३०
राडसी	३९१५	६८०	११५	०	२६८०	१५६	१०८०	१०५१६	३९१५	६८०
रिसाड	१३४०७	२२४०	४२९०	२५०	१७४०४	१०४४	९८२२	५९१२८	१३४०७	२२४०
डिंगा	९५७०	६३०	१०२५	०	४४९९	१२०	३०४६	२५२५९	९५७०	६३०
जम्मा	५२८७८	७४९६	९६८०	३५०	४२३१४	३८४०	१९६७८	१८४०९२	५२८७८	७४९६
प्रतिशत	२९%	४%	५%	०%	२३%	२%	११%	१००%	२९%	४%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित तालिकालाई अध्ययनमा थप सहजता प्रदान गर्न तपशिल अनुसार स्तम्भ चित्र मार्फत देखाइएकोछः

माथि उल्लेखित चित्रमा दिइएको विवरण र सुरुमा व्यवसायमा संलग्नता देखाएको स्तम्भ चित्रमा % फरक पर्नुको कारण यसमा विद्यार्थी र पेशहीन लाइ समावेस नगरिएकोले गर्दा हो ।

१३. वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरणमा मुख्य रूपमा ७ भागमा बाडिएको छ । ती खण्डहरूमा अन्नवाली, नगदेवाली, पशुजन्य उत्पादन, तेलहन वाली, दलहन वाली, तरकारी अन्तर्गत आलु र फलफुल समावेश गरिएको छ । अन्न वाली मा धान, मकै, कोदोर गहुँ नगदे वालीमा अलैची, अम्लिसो, अदुवा, पशुजन्य उत्पादनमा दुध, मासु, अण्डा, तेलहनमा तोरी, सरस्यो र दलहनमा मास सीमि मस्याम, तरकारी अन्तर्गत आलु र फलफुल अन्तर्गत यो वडामा उत्पादन हुने फलफुलहरूको वारेमा विवरण संकलन गरिएको छ । वार्षिक उत्पाद अनुसार यो वडाको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	अन्नवाली (मुरीमा)				तोरी (मुरि)	दाल (मुरी)	आलु (केजी)
	धान	मकै	गहु	कोदो			
तिमिले	१७	१०८४	६६८	१३	९४	८५	६७४३
वाहुनथाना दारनेटा	४०७	९४८	६०३	४	२०	८	१४९०
पुरानो रिसाड	२३	४६९	१६९	०	९	६	२५
पोखरा	१५१	१२७८	८०५	१६	१३८	४६	१२०२
राडसी	८	५५४	३५९	२	६२	७	४००
रिसाड	१२९४	१४६८	९८८	३८	२६	५२	२८३५
डिगा	१३२	९६३	५९७	१२	६७	३५	२६६८
जम्मा	२०३२	६७६४	४१८९	८५	४१६	२३९	१५३६३

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

वस्ती	नगदेवाली (केजी)			फलफुल	पशुजन्य			अन्य
	अलैची	कुचो	अदुवा		दुध (लिट्र)	मासु (केजी)	अण्डा (गोटा)	
तिमिले	२	५०	४१	११००	३२८००	११८५०	१६८०	०
वाहुनथाना दारनेटा	०	०	६	६९	२४३८०	४९९०	२२००	०
पुरानो रिसाड	०	०	०	०	१२८८०	३०२९	१४६०	०
पोखरा	१	१०	१०	३८०	७०७५	२९६	४२९०	०
राडसी	०	०	२	११०	१३१५०	३३६३	७४०	०

वस्ती	नगदेवाली (केजी)			फलफुल	पशुजन्य			अन्य
	अलैची	कुचो	अदुवा		दुध (लिट्र)	मासु (केजी)	अण्डा (गोटा)	
रिसाङ	०	०	२	२३४	३४०००	१०३६१	१४७७०	०
डिगा	०	०	१	३७५	३१६००	११७६३	३७५०	११०२६
जम्मा	३	६०	६२	२२६८	१५५८८५	४५६५१	२८८९०	११०२६

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१४. वार्षिक उत्पादनको खपत सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वार्षिक रूपमा उत्पादन भएका वस्तुहरूमा मकै कोदो दुध मासु अण्डा वाहेक सबैको खपत स्थानीय स्तरमा नै हुन्छ र बाहिर बाट थप ल्याएर जीविकोपार्जन गर्नु पर्ने अवस्था छ । माथि उल्लेखित सबैवालीहरूको खपत कति हुन्छ ? भन्ने बारेमा घरधुरी स्तरमा विवरण संकलन गरिएको थियो जसको वस्ती स्तरीय विस्तृत विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	अन्नवाली (मुरीमा)				तोरी (मुरि)	दाल (मुरी)	आलु (केजी)
	धान	मकै	गहु	कोदो			
तिमिले	८९६	६६९	५१९	१२	६६	६६	५५५१
बाहुनथाना दारनेटा	१२५८	८६६	७२६	१६	१२४	२०६	७६४३
पुरानो रिसाङ	४६८	४८८	३५८	१	५७	७७	३१५४
पोखरा	११४४	१०४२	८४५	१५	१६४	१९३	९०८४
राङ्सी	४१६	३६०	२८९	१	६१	६९	३४९०
रिसाङ	२४२१	१२७६	११७४	२४	१७४	२३०	१२०२२
डिगा	९७३	७७२	६२३	१५	११०	१५३	७२४२
जम्मा	७५७६	५४७३	४५३४	८४	७५६	९९४	४८१८६

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

वस्ती	नगदेवाली (केजी)			फलफुल	पशुजन्य			अन्य
	अलैची	कुचो	अदुवा		दुध (लिट्र)	मासु (केजी)	अण्डा (गोटा)	

वस्ती	नगदेवाली (केजी)			फलफुल	पशुजन्य			अन्य
	अलैची	कुचो	अदुवा		दुध (लिट्र)	मासु (केजी)	अण्डा (गोटा)	
तिमिले	०	३	१४२	३९३२	१५१६१	२००९	५२१५	०
वाहुनथाना दारनेटा	५	७	१३६	३५५५	१७२७१	२४५६	५२९२	१
पुरानो रिसाड	०	०	४२	१८९५	१२६२०	१२८९	४३३५	०
पोखरा	०	०	१९९	४८०७	२७६९०	२६६५	७४७९	०
राडसी	०	०	७२	२०४७	१२००३	१२९५	२३५०	०
रिसाड	०	४	१९५	६२१६	२५०४३	५१६६	१४६१५	१००
डिंगा	०	०	१४२	४०५६	१३५५२	२०००	५४९४	१०१
जम्मा	५	१४	९२८	२६५०८	१२३३४०	१६८८०	४४७८०	२०२

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित विवरण अनुसार भेरी नगरपालिका वडा नं २ मकै, कोदो तथा पशुजन्य उत्पादनमा आत्म निर्भर देखिएको छ भने अन्य उत्पादनले वार्षिक खपत पुरा गर्न सकेकोछैन । यो वडाले वार्षिक रुपमा धान ५५४४ मुरी गहुँ ३४५ मुरी, तोरी ३४० मुरी, दाल ७५५ मुरी, आलु ३२८२३ केजि बाहिर बाट आयात गर्नु पर्ने हुन्छ ।

१५. वार्षिक खर्च सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को वार्षिक खर्च सम्बन्धी विस्तृत अध्ययन गरिएकोछ । जीवन निर्वाहका लागि आवश्यक पर्ने नियमित खर्चका विषयहरूलाई सुक्ष्म रुपमा प्रस्तुत गरिएकोछ । आवासको व्यवस्था भइसकेको हुनाले आवासलाई भने समावेश गरिएकोछैन । समावेश गरिएका विषयहरूमा खाना ,कपडा , शिक्षा, स्वास्थ्य, चाडपर्व, पशुआहार,पशुस्वास्थ्य, संचार,यातायात,अम्मल,ऋणको व्याज र अन्य गरी १२ वटा शिर्षकमा सुचना संकलन गरिएको थियो जसकोवार्षिक खर्च सम्बन्धी वस्ती स्तरीय विवरण टेवल तथा स्तम्भ चित्रको माध्यम बाट तल प्रस्तुत गरिएको छ । विवरण रु हजारमा

वस्ती	खाना	कपडा	शिक्षा	स्वास्थ्य	चाडपर्व	चन्दा	पशु स्वास्थ्य
तिमिले	१११३०	३३१५	१११७	२६८९	२२४१	१४६	३२५
वाहुनथाना दारनेटा	१३४७०	२५३१	३४८४	३२५४	१८०८	३१०	५९०
पुरानो रिसाड	५९१५	१११२	१०७५	१४२९	११९१	९१	३७६

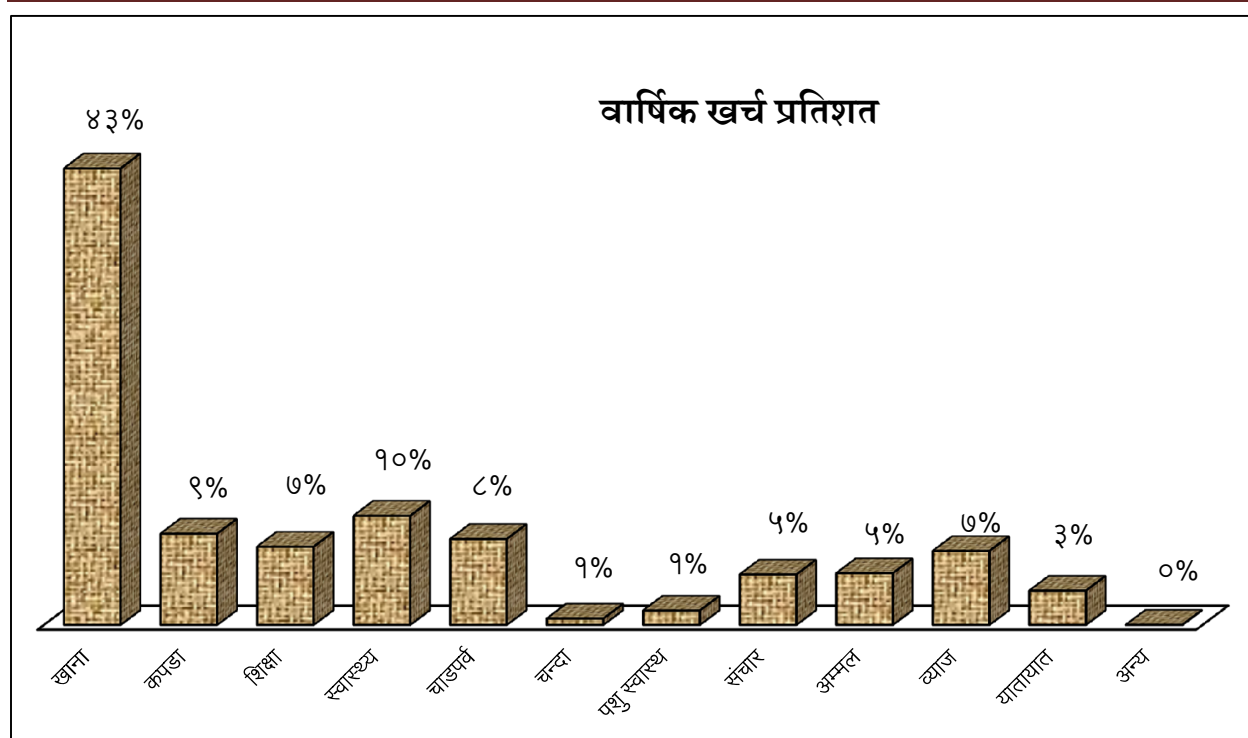
वस्ती	खाना	कपडा	शिक्षा	स्वास्थ्य	चाडपर्व	चन्दा	पशु स्वास्थ्य
पोखरा	१५०३४	२८२५	१८०६	३६३२	३०२७	२०२	४१४
राडसी	५१११	९६०	६११	१२३५	१०२९	५१	१०७
रिसाड	२२२६१	४१८३	५५२५	५३७८	४४८२	३०७	६६३
डिगा	१२०८४	२२७१	११४२	२९२०	२४३३	६९	२३५
जम्मा	८५००५	१७१९७	१४७६०	२०५३८	१६२११	११७६	२७१०
प्रतिशत	४३%	९%	७%	१०%	८%	१%	१%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथिको टेवलको थप खण्ड

वस्ती	मोवाइल	अम्मल	यातायात	व्याज	अन्य	जम्मा
तिमिले	१३९५	९४६	६७५	७३५	०	२४७१४
वाहुनथाना दारनेटा	१५१३	१८५५	५००८	११९८	६	३५०२८
पुरानो रिसाड	६२५	८४०	८९७	७७८	२	१४३३१
पोखरा	१५२४	२२६३	१३३५	९९३	०	३३०५६
राडसी	५८८	७७५	२०२	२८५	०	१०९५४
रिसाड	२५३५	१६७५	५२५३	१९०५	१०	५४१७७
डिगा	१३२५	१३९५	५९१	५७५	०	२५०३९
जम्मा	९५०५	९७४९	१३९६१	६४६९	१८	१९७२९९
प्रतिशत	५%	५%	७%	३%	०%	१००%

माथिको विवरणलाई थप स्पस्ट वनाउनका लागि स्तम्भ चित्र मार्फत तल प्रस्तुत गरिएकोछ । जसमा यो वडाको खर्चको अवस्था देखाइएको छ खाना शिक्षा स्वास्थ्य तथा चाडवाडमा खर्च मुख्य रुपमा केन्द्रित भएको छ ।

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१६. विरामी हुदा पहिलो उपचार सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ का कुल १०६० घरधुरी मध्ये विरामी हुदा स्वास्थ्य सम्बन्धी कुन उपाय अवलम्बन गर्छन भन्ने वा कुन निकायमा जान्छन भन्ने आधारमा सुचना संकलन गरिएको छ । मुख्य रूपमा स्वास्थ्य संस्था, नर्सिङ होम, औषधिपसल, जडिवुटी प्रयोग गर्ने र धामीझाक्रिकोमा जाने घरधुरीको विवरण संकलन गरिएको हो । जस अनुसार विरामी हुदा सवैभन्दा पहिले अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा जाने गरेको कुरा वताएका छन् । भेरी नगरपालिका जिल्लाको सदरमुकाम समेत भएको हुनाले यहाका मानिसहरुलाई अस्पताल जान समस्या नभएको हो । जसको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरु	अस्पताल जाने	नर्सिङहोम जाने	जडीवुटी प्रयोग गर्ने	औषधि पसल जाने	धामी को मा जाने	अन्य केहि गर्ने	जम्मा घरधुरी
तिमिले	१२८	०	०	०	३	०	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	१६६	०	०	१	४	०	१७१
पुरानो रिसाड	६७	१	०	०	१४	०	८२

वस्तीहरु	अस्पताल जाने	नर्सिङहोम जाने	जडीवुटी प्रयोग गर्ने	औषधि पसल जाने	धामी को मा जाने	अन्य केहि गर्ने	जम्मा घरधुरी
पोखरा	१८५	३	०	०	१	०	१८९
राडसी	६५	१	०	०	०	०	६६
रिसाड	२४६	०	०	०	२६	०	२७२
डिगा	१३४	०	०	०	१५	०	१४९
जम्मा	९९१	५	०	१	६३	०	१०६०
प्रतिशत	९३%	०%	०%	०%	६%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१७. प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धी विवरण

सामान्यतया हामीले बुझ्ने भाषामा जसलाई प्रकोप भन्छौं त्यो प्रकोप हैन विपद हो । प्रकोप भनेको विपद पुर्वको अवस्था वा संभावना हो । जस्तो कुनै ठाउमा पहिरो जाने संभावना छ र कुनैपनि वेला त्यहा पहिरो जान सक्छ भने त्यहा पहिरोको प्रकोप छ र जव पहिरो जान्छ त्यसपछि त्यहा विपद आउछ । हामीचाहि पहिरो आइसकेपछि को अवस्थालाई प्रकोप भनिरहेका छौं । संभावित प्रकोपहरुको नक्सांकन गरि त्यसका आधारमा योजना निर्माण गर्नु स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी हो । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ लाई पनि प्रकोपहरुको नक्शांकन गरि योजना तर्जुमा गर्न सहज वनाउनका लागि यहाँको मुख्य वाढी पहिरो आगालागी जस्ता विषयहरुमा प्रकोप सम्बन्धी विवरण संकलन गरिएकोछ जसको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

बस्तीहरु	पहिरो	वाढी	आगलागी	डुवान	अन्य	जम्मा घरधुरी
तिमिले	८	०	०	१	०	९
वाहुनथाना दारनेटा	९७	५	१	०	०	१०३
पुरानो रिसाड	३३	१	०	०	२	३६
पोखरा	११	१	३	०	०	१५
राडसी	२	०	०	०	०	२
रिसाड	११८	१	०	१	३	१२३

बस्तीहरू	पहिरो	वाढी	आगलागी	डुवान	अन्य	जम्मा घरधुरी
डिगा	१	१	०	०	०	२
जम्मा	२७०	९	४	२	५	२९०
प्रतिशत	२५%	१%	०%	०%	०%	२७%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१८. नजिकको स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य हाम्रो अनिवार्य सर्त हो । त्यसैले यसको उपलब्धता कस्तो रहेको छ भन्ने बारेमा विवरण संकलन गरिएको छ । विरामी हुँदा सवैभन्दा पहिले यो वडाका ९३% घरधुरीहरू स्वास्थ्य संस्थामा जाने गरेको विवरण माथि उल्लेख गरिएको छ । जसको आधारमा स्वास्थ्य संस्थाको उपलब्धतालाई कति पैदल दुरी भित्र रहेको छ भन्ने आधारमा हेर्दा यो वडाका कुल १०६० घरधुरी मध्ये ३८% अर्थात ४०३ घरधुरीलाई आधा घण्टा, ३३% अर्थात ३५२ घरधुरीको लागि स्वास्थ्य संस्था पुग्न १ घण्टा, र २३% अर्थात २३९ घरधुरी २ घण्टा र ६% अर्थात ६६ घरधुरीलाई ३ घण्टासम्म लाग्ने अवस्था छ । जसको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दावढी
तिमिले	४५	०	४४	४२	०
वाहुनथाना दारनेटा	६७	५१	५३	०	०
पुरानो रिसाड	१२	६६	४	०	०
पोखरा	१३७	३	४९	०	०
राडसी	४३	१	२०	२	०
रिसाड	३३	१९७	४२	०	०
डिगा	६६	३४	२७	२२	०
जम्मा	४०३	३५२	२३९	६६	०
प्रतिशत	३८%	३३%	२३%	६%	०%

१९. नजिकको प्रहरी चौकी पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

सुरक्षा जनताको अनिवार्य सर्त हो यसको लागि सरकारले विभिन्न स्थानमा सुरक्षा निकायहरू (प्रहरी पोष्ट) स्थापना गरि प्रहरी परिचालन गरेको छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा पनि यहाका कुल १०६० घरधुरी ले प्रहरी चौकी सम्म पुग्न लाग्ने समयका आधारमा विवरण संकलन गरिएको छ । जसका आधारमा हेर्दा यहाका २६% अर्थात २७४ घरधुरी लाई प्रहरी चौकी पुग्न आधाघण्टा समय लाग्छ भने ३१% अर्थात ३३२ घरधुरीलाई एक

घण्टा सम्म लाग्छ । त्यसैगरी ३५% अर्थात ३७२ घरधुरीलाई २ घण्टा र ८% अर्थात ८१ घरधुरीलाई ३ घण्टा सम्म लाग्छ । यो वडाका घरधुरीलाई नजिकको प्रहरी चौकी पुग्न लाग्ने समयका आधारमा घरधुरीको बस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरू	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दावढी
तिमिले	८४	१	८	३८	०
वाहुनथाना दारनेटा	१२	४८	१११	०	०
पुरानो रिसाड	१	१८	४५	१८	०
पोखरा	३२	४४	११३	०	०
राडसी	४३	०	२१	२	०
रिसाड	३६	१८७	४७	१	१
डिंगा	६६	३४	२७	२२	०
जम्मा	२७४	३३२	३७२	८१	१
प्रतिसत	२६%	३१%	३५%	८%	०%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२०. नजिकको बैक पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

पछिल्लो समयमा बैक प्रायजसो नेपालीहरूका लागि अनिवार्य जतीकै भइरहेकोछ । यो देशको प्रमुख श्रोत नै वैदेशिक रोजगार भएकाकारण पनि बैक आवश्यक भएको हो । हाल सामाजिक सुरक्षा भत्ता, पेन्सन समेत बैक मार्फत नै निकाशा गर्ने नीति अनुरूप पनि यसको महत्व वढ्दै गइरहेकोछ । यसै परिप्रेक्षमा यो वडाका कुल १०६० घरधुरी लाई बैक सम्म पुग्न कति समय लाग्छ भन्ने आधारमा सुचना संकलन गरिएको छ । जसका आधारमा हेर्दा ४% अर्थात ४६ घरधुरीलाई आधा घण्टा, ३०% अर्थात ३१५ घरधुरीले १ घण्टा, ५८% अर्थात ६१३ घरधुरीलाई २ घण्टा र ८% अर्थात ८६ घरधुरीलाई ३ घण्टासम्म पैदल दुरीमा बैक पुग्ने अवस्था छ । यो वडाको नजिकको बैक पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरू	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दावढी	जम्मा
तिमिले	०	०	८९	४२	०	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	९	४९	११३	०	०	१७१

वस्तीहरू	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दावढी	जम्मा
पुरानो रिसाड	१	१७	४६	१८	०	८२
पोखरा	०	२४	१६५	०	०	१८९
राडसी	०	१	६२	३	०	६६
रिसाड	३६	१८८	४७	१	०	२७२
डिगा	०	३६	९१	२२	०	१४९
जम्मा	४६	३१५	६१३	८६	०	१०६०
प्रतिशत	४%	३०%	५८%	८%	०%	१००%

२१.नजिकको बजार पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

सामान्यतया कुनै पनि सामाग्रीको किनवेच हुने ठाउलाई वजार भनिन्छ तर पनि यहाँ वजार भन्नाले घरहरू पसलहरू भएको ठाउलाई भन्न खोजिएको हो जहा सामान्यतया दैनिक रुपमा आवश्यक पर्ने नुन तेल खाद्यान्न लत्ता कपडा छानीछानी किन्न पाइन्छ । यसका आधारमा भेरी नगरपालिका वडा नं २ मा उल्लेखनीय बजार नभए पनि सामान्य व्यापारिक केन्द्रहरूलाई बजार भनिएको छ । यो वडाका ४% अर्थात ४७ घरधुरीलाई नजिकको वजार सम्म पुग्नकालागि एक घण्टा सम्म समय लाग्छ भने ३०% अर्थात ३१३ घरधुरीलाई १ घण्टा सम्म लाग्छ । त्यसैगरि ५८% अर्थात ६१४ घरधुरीलाई २ घण्टा र ८% अर्थात ८६ घरधुरीलाई ३ घण्टा समय लाग्ने गर्दछ । यस वडाको वजार सम्म पुग्न लाग्ने समयका आधारमा घरधुरीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्तीहरू	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दा वढी	जम्मा
तिमिले	०	०	८९	४२	०	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	९	४९	११३	०	०	१७१
पुरानो रिसाड	१	१७	४६	१८	०	८२
पोखरा	१	२३	१६५	०	०	१८९
राडसी	०	०	६३	३	०	६६
रिसाड	३६	१८८	४७	१	०	२७२

वस्तीहरू	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दा वढी	जम्मा
डिगा	०	३६	९१	२२	०	१४९
जम्मा	४७	३१३	६१४	८६	०	१०६०
प्रतिशत	४%	३०%	५८%	८%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२२. कुपोषण लागेका बालबालिका सम्बन्धी विवरण

यो वडामा कुपोषण भएका बालबालिका नभएकोले यसको विवरण समावेश गरिएको छैन।

२३. अकाल मृत्यु सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा विगत ५ वर्षमा अकाल मृत्यु हुनेको संख्यात्मक विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	मृत्युकोकारण									जम्मा
	एड्स	क्षयरोग	दुर्घटना	क्यान्सर	अत्महत्या	मुटुरोग	मृगौला	प्रसुती गराउदा	अन्य	
तिमिले	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
वाहुनथाना दारनेटा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरानो रिसाड	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
पोखरा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
राडसी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
रिसाड	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
डिगा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	१	०	०	०	०	१	०	२

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२४. फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण

आफ्नो घरमा उत्पादन भएको फोहोर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सुचना संकलन गरेर हेर्दा भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा फोहोरको उचित व्यवस्थापन भएको देखिँदैन। करीव २१% अर्थात २२४ घरधुरी बाहेकले चाहि कुनै न कुनै रूपमा व्यवस्थापन गरेको देखिँन्छ। कुल १०६० घरधुरी मध्ये २५% अर्थात २६१ घरधुरीले गाड्ने अथवा कुनै एकिकृत गर्ने ठाउमा फाल्ने गरेको बताए भने ५४% अर्थात ५६९ घरधुरीले जल्ने खालका लाई जलाउने र

वाँकीलाइ गाड्ने गरेको विवरण दिएका छन । त्यस्तै १% अर्थात ६ घरधुरीले सड्ने खालका फोहोर हरुलाई मलखाडीमा फाल्ने गरेको र मल वनाउने गरेको जानकारी दिए । त्यसै गरी २१% अर्थात २२४ घरधुरीले जतासुकै फाल्ने गरेको बताए । समग्रतामा फोहोर व्यवस्थापनमा यो वडाकेहि हद सम्म सचेत भएको देखिन्छ तर अझ व्यवस्थापनमा जोड दिदै जानु पर्ने अवस्था रहेकोछ । घरधुरीहरुले फोहोर व्यवस्थापन कसरी गरिरहेका छन भन्ने विवरण वार्ड स्तरीय रुपमा तल प्रस्तुत गरिएकोछः

वस्तीहरु	गाड्ने	जलाउने	मल वनाउने	अरुले लैजान्छ	जतासुकै फाल्ने	अन्य	जम्मा
तिमिले	२८	३७	१	२	६३	०	१३१
वाहुनथाना दारनेटा	२४	११९	०	०	२८	०	१७१
पुरानो रिसाड	४६	३६	०	०	०	०	८२
पोखरा	२८	१४६	०	०	१५	०	१८९
राडसी	१	५१	०	०	१४	०	६६
रिसाड	१०८	१०२	३	०	५९	०	२७२
डिंगा	२६	७८	०	०	४५	०	१४९
जम्मा	२६१	५६९	४	२	२२४	०	१०६०
प्रतिशत	२५%	५४%	०%	०%	२१%	०%	१००%

श्रोतः घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२५. सामुदायिक संगठनमा आवद्धता सम्बन्धी विवरण

नेतृत्व क्षमताको विकास र सामाजिक सचेतनाको लागि समुदायिक संगठनको आवद्धता बहुत उपयोगी मानिन्छ । हाल देशका हरेक गाउँगाउँमा विभिन्न प्रकारका सामुदायिक संगठन हरु निर्माण भएका छन । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ को पनि सामुदायिक संगठनमा सकृय रहेका घरधुरीको विवरण संकलन गरिएको छ । कुल १०६० घरधुरी मध्ये ७३३ घरधुरीहरु कुनै न कुनै संगठन वा समुहमा आवद्ध भएका छन । प्रमुख रुपमा स्थानीय समुदायमा आधारित संगठन,स्थानीय सहकारी उपभोक्ता समिति आमा समुह वन समुह वाल समुह आदीमा संलग्न भएका घरधुरीहरुको विवरण संकलन गरिएको छ जसको वार्ड स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	CBO मा आवद्ध	वन समुहमा आवद्ध	उपभोक्ता समितिमा आवद्ध	सहकारीमा आवद्ध	वाल समुहमा आवद्ध	आमा समुहमा आवद्ध	अन्य समुहमा आवद्ध	समुहमा आवद्ध घरधुरी	
								आवद्ध नभएका	कम्तिमा एउटामा भएका
तिमिले	१०३	४	१८	८४	१	१४	०	१३	११८
वाहुनथाना दारनेटा	११४	२	६	९७	२	१०	०	५१	१२०
पुरानो रिसाड	०	०	२१	०	०	०	०	६१	२१
पोखरा	८९	०	७	७५	१	७	०	९२	९७
राड्सी	४५	०	१	२९	०	०	०	२०	४६
रिसाड	२१५	३	६	१८३	१	४	१	४६	२२६
डिंगा	१००	५	१०	८९	०	१०	०	४४	१०५
जम्मा	६६६	१४	६९	५५७	५	४५	१	३२७	७३३

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२६. वातावरण तथा सरसफाई सम्बन्धी विवरण

वातावरण तथा सरसफाईका लागि भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा विभिन्न प्रश्रावलीहरु समावेश गरेर विवरण संकलन गरिएको थियो । जस अन्तरगत सार्वजनिक शौचालय, फोहोर पानी प्रशोधन शाला, पिउने पानी प्रशोधन शाला, फोहोर फाल्ने किटानी ठाउँ, वायो ग्यास प्लान्ट र सरसफाई मजदुर हरु भए नभएको सुचकहरु राखिएको थियो । यो संगै वडा भित्र दमकल, एम्बुलेन्स, शव वाहान, वसपार्क आदि का वारेमा पनि विवरण संकलन गरिएको थियो । हाल यो वडामा माथि उल्लेखितकुनैपनि सेवा सुविधा उपलब्ध भएको पाइएन । सहजताका लागि वातावरण तथा सरसफाई सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	विवरण	तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाड	पोखरा	राड्सी	रिसाड	डिंगा	जम्मा
१	सार्वजनिक शौचालय	०	०	०	०	०	०	०	०
२	फोहोर पानी प्रशोधन शाला	०	०	०	०	०	०	०	०
३	पिउने पानी प्रशोधनशाला	०	०	०	०	०	०	०	०
४	फोहोर फाल्ने किटानी ठाँउ	०	०	०	०	०	०	०	०

क्रस	विवरण	तिमिले	बाहुनथाना दारनेटा	पुरानो रिसाड	पोखरा	राङ्सी	रिसाड	डिंगा	जम्मा
५	वायो ग्यास प्लान्ट	०	०	०	०	०	०	०	०
६	सरसफाई मजदुर	०	०	०	०	०	०	०	०
७	दमकल /एम्बुलेन्स	०	०	०	०	०	०	०	०

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२७. बैक तथा वित्तीय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा हाल सम्म कुनै बैकहरु स्थापना भएकाछन ।स्थानीय तहमा बैककाक शाखाहरु स्थापना गर्ने सरकारी नीति अनुसार केहि बैकहरुले जाने चासो देखाएपनि हाल सम्म कुनै बैकहरु गएका छैनन ।

क्रस	बैंक वा वित्तीय संस्थाको नाम	वस्ती	स्थापना वा खुलेको वर्ष	मुख्य रुपमा प्रवाह गर्ने सेवाहरु
१				

श्रोत: स्थानीय सहकारी तथा गाउँ/नगरपालिका

२८. धार्मिक स्थल सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा रहेका धार्मिक स्थलहरुमा मुख्यगरी हिन्दु धर्म संग सम्बन्धीत मन्दिर हरु रहेका छन भने अन्य धर्म संग सम्बन्धीत धार्मिक स्थलहरुमा पुरानो रिसाडमा क्रिस्चियनहरुको चर्च रहेकोछ । यो वडामारहेका धार्मिक स्थलहरुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

क्र स	मन्दिर	गुम्वा	मस्जिद	चर्च
१	छायाक्षेत्र मन्दिर तिलगे	०	०	पुरानो रिसाड चर्च
२	खडक मन्दिर दारा			
३	महादेवथान मन्दिर पोख्रा			
४	शिव मन्दिर डिंगा			
५	तिनगार साडट शिव मन्दिर			
६	गणेश मन्दिर डिंगा			

श्रोत: वार्ड कार्यालय

२९. विद्यालय

२९.१. विद्यालयको संख्यात्मक विवरण

भेरी नपावार्ड नं २मा स्कुल जाने उमेरका (५ देखि १४ वर्ष सम्मका) १०९२जना अर्थात २२% जनसंख्या छ । यो उमेर भन्दा माथिको जनसंख्या पनि विद्यालयमा पढ्ने गर्छ । हाल यो वडामा जम्मा ८ वटा सरकारी विद्यालयहरू रहेकाछन जसमध्ये ५ वटा प्रा वि २ वटा निमावि र एउटा माविरहेकाछन । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्र स	विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजि	कुल जम्मा	कैफियत
१	प्राथमिक विद्यालय	५	०	०	५	
२	निम्न माध्यमिक विद्यालय	२	०	०	२	
३	माध्यमिक विद्यालय	१	०	०	१	
	जम्मा	८	०	०	८	

श्रोत: शिक्षा शाखा भेनपा

२९.२. विद्यालयमा शौचालय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा रहेका कुल ८ वटै सरकारी विद्यालयमाचर्पी रहेकाछन जसमध्ये २ वटा विद्यालयमा शिक्षक तथा छात्र छात्राका लागि एउटै चर्पी को व्यवस्था छभने चारवटा विद्यालयमा छात्र छात्राका लागि तथा शिक्षक का लागि छुट्टा छुट्टै चर्पी रहेकोछ । विद्यालयमा भएका शौचालय सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्ती	कुल विद्यालय संख्या	चर्पी नभएका विद्यालय संख्या	चर्पीकोविवरण (विद्यालय संख्या लेख्ने)				
			सवैले एउटै प्रयोग गर्ने	छात्रछात्रालाई छुट्टै भएको	शिक्षकविद्यार्थी लाई छुट्टै भएको	अपाङ्ग मैत्री	कैफियत
रिसाङ	१	०	०	१	१	१	३
पुरानो रिसाङ	१	०	१	०	०	०	
डिंगा	१	०	०	१	१	१	
बाहुनथाना	२	०	०	१	२	०	
पोख्रा	१	०	०	०	१	०	
राडसी	१	०	०	०	१	०	
तिमिले	१	०	०	०	१	०	
जम्मा	८		१	२	६	१	

श्रोत: शिक्षा शाखा भेनपा

२९.३.तहगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा रहेका कुल ८ वटा सरकारी विद्यालयमा कुल ४० जना शिक्षक हरु कार्यरत रहेकाछन जसमध्ये प्रावि तहमा २६ जना, निमावि मा १० जना र माविमा ४ जना शिक्षकहरु कार्यरत रहेकाछन । लिङ्गीय रुपमा कुल ४० जना शिक्षकहरु मध्ये ११ जना महिला रहेका छन । त्यसै गरी स्वीकृत दरवन्दीमा कार्यरत २५ जना र राहतमा १५ जना शिक्षकहरु रहेका छन । कुल यी मध्ये २५ जना स्थायी शिक्षकहरु रहेकाछन जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

तह	स्वीकृतदरवन्दीमा कार्यरत					परियोजना		राहत		निजि श्रोत		कुल जम्मा
	म	पु	जम्मा	स्थाइ		म	पु	म	पु	म	पु	
				म	पु							
प्रा बि	६	१४	२०	६	१४	०	०	२	४	०	०	२६
नि मा बि	१	३	४	१	३	०	०	२	४	०	०	१०
मा बि	०	१	१	०	१	०	०		३	०	०	४
जम्मा	७	१८	२५	७	१८			४	११			४०

श्रोत: शिक्षा शाखा भेनपा

२९.४.शिक्षक तथा विद्यार्थी अनुपात सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा रहेका ८ वटा सरकारी विद्यालयमा कार्यरत ४० जना शिक्षक त्यो क्षेत्रमा अद्ययनरत १२४८ विद्यार्थीको लागि पर्याप्त हुन कि हैनन भन्ने हिसावले विवरण संकलन गरिएको छ जसको आधारमा यहाका औषत शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:३१.२० रहेको छ । विद्यालय स्तरीय रुपमा शिक्षक तथा विद्यार्थीको संख्या तथा अनुपातका विषयमा विस्तृत विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	विद्यालयको नाम	विद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	कैफियत
१	त्रिभुवन आ बि रिसाड	२९५	१०	२९.५	
२	जनता प्रा बि पुरानो रिसाड	३२	२	१६	
३	बिष्णु प्रा बि दारनेटा	६१	३	२०.३३	
४	शंकर मा बि बाहुनथाना	३९३	१०	३९.३	
५	कालिका आ बि डिंगा	२०८	६	३४.६६	
६	जनता प्रा बि पोखरा	१५५	३	५१.६६	
७	माहेन्द्र प्रा बि राडसी	४७	३	१५.६६	

क्र स	विद्यालयको नाम	विद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	कैफियत
८	नेपाल राष्ट्रिय प्रा बि तिमिले	५७	३	१९	
	जम्मा	१२४८	४०	३१.२	

३०. सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण

भौतिक पूर्वाधार विकासको हिसावले सडक सञ्जालमा यो वार्ड नं २ जोडिएको छ । हाल सम्म ३ वटा सडक हरु संचालित अवस्थामा छन । पछिल्लो समय देशका अन्य क्षेत्रहरु जस्तै यो वडामा पनि कच्ची वाटो निर्माण ले तिव्रता पाएकोछ । हाल सम्म यो नगरपालिका वार्ड नं २ भित्र रहेको सडक हरुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्रस	सडकको नाम	वडा भित्र सडकको अवस्थिति		वडा भित्रको दुरी	हालको अवस्था
		देखि	सम्म		
१	जाजरकोट जुम्ला सडक	रिसाड	पाँचकाटिया		संचालनमा रहेको
२	तातोपानी पुरानारिसाड बरालेक ग्रामिण सडक	तातोपानी	नेटा		संचालनमा नरहेको
३	पोखरा भेरेखर्क कृषि सडक	पोखरा	पोखरा		संचालनमा नरहेको

श्रोतः भेनपा तथा वार्ड कार्यालयहरु

३१. व्यापारिक केन्द्र सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २का मुख्य वजार केन्द्रहरु भनेको जाजरकोट सदरमुकाम वजार हो भने सुर्खेत सल्यान तथा रुकुम जिल्लाका वजार हरु समेत यहाका जनताले उपयोग गर्ने गरेकाछन । यो वार्ड नं २ भित्र केहि साना पसल भएका व्यापारिक केन्द्रहरु रहेकाछन । यहाँ उत्पादित अन्न तथा पशुजन्य उत्पादन साथै किराना सामाग्री र लत्ताकपडा विक्रिकेन्द्रहरु रहेकाछन । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्र स	व्यापारिककेन्द्रको नाम	पुरा ठेगाना	व्यापारहुने मुख्य वस्तु तथा सेवाहरु	कैफियत
१	बाहुनथाना	भेरी नगरपालिका २ बाहुनथाना	दैनिक उपभोग्य बस्तुहरु	
२	पाँचकाटिया	भेरी नगरपालिका २ पाँचकाटिया	दैनिक उपभोग्य बस्तुहरु	
३	रिसाड	भेरी नगरपालिका २ रिसाड	दैनिक उपभोग्य बस्तुहरु	

श्रोतः भेनपा तथा वार्ड कार्यालय

३२. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा विद्यार्थीहरू खेलको लागि विद्यालयको कम्पाउण्डमा रहेको खेल मैदान वाहेक व्यवसायी प्रयोजनका लागि निर्माण भएका खेल मैदान हरु छैनन ।स्थानीय जात्रा मेलाहरुमा खुल्ला चौर तथा कसैको जग्गा वा विद्यालयका खेलमैदानमा खेलहरु खेलाउने पाइएकोछ ।

क्र स	खेलमैदानकोकिशिम	अनुमानितक्षेत्रफल	उपयोगकोअवस्था
१			

श्रोत: फिल्ड अवलोकन २०७५ जेष्ठ

३३.वालवालिका सम्बन्धी विवरण

३३.१.पार्क तथा बालउद्यान सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा बालवालिकाका लागि बाल उद्यान तथा पार्कहरु व्यवस्थापन गरिएका र व्यवसायिक प्रयोजनका लागि खोलिएका छैनन । यो वडामा व्यवस्थापन गर्न सके प्राकृतिक हिसावका पार्कहरु भने प्रसस्त रहेकाछन । हाल यस्तो प्रकारको कुनै पनि पहल नगरिएको हुनाले यहाँ उल्लेख गरिएको छैन ।

३३.२. बाल क्लव सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा बालवालिकाकाको सर्वाङ्गि विकासका लागि बाल क्लव हरु निर्माण गरि परिचालन गरिएका छन बालवालिकाको हक हितका लागि वोल्ने आफ्ना कुराहरु सम्बन्धीत सरोकारवाला निकायहरु समक्ष राख्ने तथा क्षमता विकास संग सम्बन्धीत विभिन्न कृयाकलाप हरु गर्ने गरि स्थापना भएका २ वटा बाल क्लव रहेको छ १८ वर्ष उमेर नपुगेका बालवालिकाहरु सदस्य रहने यी क्लवहरुको संख्यात्मक विवरण निम्नानुसार तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

वार्ड नं	बाल क्लवको संख्या	सदस्य			कैफियत
		बालक	वालिका	जम्मा	
२	२	२१	१५	३६	

श्रोत: जिल्ला बाल कल्याण समिति

३३.३. बाल क्लव तथा बाल समुहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाको विवरण

पछिल्लो समयमा नीतिगत रुपमा नै बालवालिकाहरुलाई विभिन्न संघ संस्थाहरुमा सहभागी गराउनको लागि व्यवस्था गरिएको छ । स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तरगत वडा नागरिक मञ्च लगायतमा बाल सहभागिता सुनिश्चित गरिएको थियो ऐले बाल मैत्री स्थानीय शासन व्यवस्थाका लाई अंगिकार गर्ने नीति अनुरूप पनि विभिन्न संघ संस्थामा बालवालिकाको संलग्नता रहेको हुन्छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा बाल क्लव वा बाल समुहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाहरुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ । हाल यहाँ त्यस प्रकारका संघ संस्थाहरु रहेका छैनन जहाँ बाल क्लव वा बाल समुहको प्रतिनिधित्व भएको होस ।

३३.४. कामदारको रूपमा घरवाट बाहिर गएका बालबालिकाको विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा दैनिक जिविको पार्जनमा समस्या भएका धेरै घरधुरीहरू रहेका छन् जसको वारेमा माथि विस्तृत विश्लेषण गरिएकोछ । जीवन निर्वाहकै लागि पनि घरवाट बाहिर गएका बालबालिकाहरू पनि रहेकाछन । प्राप्त सुचनाका आधारमा २९जना बालबालिकाहरू घरवाट बाहिर गएकाछन । विशेष गरी घरेलु कामदार होटल रेस्टुरेन्ट उद्योग व्यवसाय लगायत अन्य खलासी लगायत का काम गर्नको लागि बालबालिकाहरू घर छोडेर हिड्ने गरेकाछन । घरमा खाने लाउने को चरम समस्या भएको हुनाले अविभावकले पनि रोक्न खोजेको देखिदैन । विशेष गरेर यो वडाका बालबालिकाहरू जाजरकोटकै सदरमुकाम लगायत सुर्खेत नेपालगञ्ज वुटवल हुदै काठमाडौं सम्म पनि विभिन्न प्रकारको श्रमका लागि गएको पाइएको छ । ती बालबालिकाहरूको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

कामको विवरण	बालिका संख्या	बालक संख्या	जम्मा	कैफियत
घरेलु कामदार	०	७	७	
होटल रेस्टुरेन्ट	०	५	५	
उद्योग व्यवसाय	०	०	०	
अन्य	०	१७	१७	

श्रोतः बाल कल्याण समिति

३३.५. १८ वर्ष भन्दा कम उमेरमा विवाह गरेका बालबालिकाको विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा बाल विवाह प्रसस्तै भएको छ तर यो संख्या कति छ भन्ने स्पस्ट तथ्याङ्क छैन । पछिल्लो समय संचार तथा सामाजिक संजालको वढ्दो विकास क्रम संगै बाल विवाहले प्रश्राय पाउन थालेको छ । बाल कल्याण समिति तथा महिला तथा बालबालिका विकास कार्यालय संग रहेको तथ्याङ्कको आधारमा हेर्दा ५१ बालिका तथा ३२बालकको विवाह १८ वर्ष भन्दा पहिले नै भएको छ ।

बालिका संख्या	बालक संख्या	जम्मा	कैफियत
५१	३२	८३	

श्रोतः बाल कल्याण समिति

३३.६. परिवार विहिन बालबालिकाको विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा परिवार विहिन बालबालिकाहरूको संख्या पनि तुलानात्मक रूपमा बढी भएको पाइएकोछ । परिवारमा अविभावकत्व प्रदान गर्ने व्यक्ति नभएका बालबालिकाहरू आफन्तको संरक्षणमा रहेका बालबालिकाहरूसंस्थागत संरक्षणमा रहेका बालबालिकाहरू,सडक बालबालिकाहरू,जेलमा रहेका बालबालिकाहरू लगायत हिंसा यातना पिडित बालबालिकाहरू,वेवारिसे अवस्थामा भेटिएका बालबालिकाहरू विवरण संकलन गरीएको छ । हाल यो वडामा यस्ता प्रकारका कुल १२जना बालबालिकाको विवरण फेला परेकोछ जसको परिवार विहिनताको अवस्थाको आधारमा बालबालिकाको संख्या तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्रस	विवरण	वालिका	वालक	जम्मा
१	परिवारको संरक्षण विहिनवालवालिकाको कुल संख्या	०	०	०
२	परिवारमा वयस्कव्यक्ती नभएका वालवालिका संख्या	३	२	५
३	आफन्तको संरक्षणमा रहेकावालवालिका संख्या	३	४	७
४	संस्थागत संरक्षणमा रहेकावालवालिका संख्या	०	०	०
५	सडक वालवालिका संख्या	०	०	०
६	जेलमा रहेका वालवालिका संख्या	०	०	०
७	हिंसा यातना पिडित वालवालिका संख्या	०	०	०
८	वेवारिसे अवस्थामा फेलापरेका वालवालिका संख्या	०	०	०
९	वेचविखनमा परेका वालवालिका संख्या	०	०	०

श्रोत: महिला विकास कार्यालय

३४. महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण

कानुनी रूपमा जती धेरै प्रावधानहरु थपिदै आए त्यतिनै धेरै महिला हिंसाका घटनाहरु बढ्दै गएजस्तो देखिएको छ तर वास्तविकत यो भन्दा फरक हो । महिला हिंसाका घटनाहरु पहिले पनि हुन्थे र एले पनि हुन्छन तर फरक यति हो पहिले प्रायजसो घटनाहरु परिवार भित्रै दविन्थे भने एले सार्वजानिक हुन थालेका हुन । सुचना संचार र सामाजिक संजालको व्यापकताले गर्दा कतिपय घटनाहरु स्वयम पिडितले नचाहादा नचाहादै पनि वाहिरिन थालेका छन भने कतिपय अवस्थामा महिलाहरु आफै पिडा व्यक्त गर्न थालेका छन । यो वडाको पछिल्लो तथ्याड्कका आधारमा कुल १२३ जना महिलाहरु हिंसा पिडित पाइएको छ जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

क्र स	विवरण	संख्या	कैफियत
१	घरेलु हिंसा वाट पिडितमहिला	५१	
२	वेच विखनमा परेको महिला	०	
३	श्रीमान वाट पिडित महिला	६३	
४	द्वन्द्व वाट पिडित महिला	३	
५	सामाजिक कुरिति वाट पिडित महिला	७	
	कुल	१२३	

श्रोत: महिला विकास कार्यालय

३५.सरकारी कार्यालय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा सरकारी कार्यालयहरुमा वडा कार्यालय,स्वास्थ्य संस्था एवम प्रहरी चौकी संचालनमा रहेकोछ ।

३६.पुल पुलेसा सम्बन्धीविवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २खोलाहरु रहेको हुनाले यहाका लागि पुल को आवश्यकता महत्वपूर्ण हो । हाल यो वडामा रहेका साना काठे पुल हरुलाई छोडेर झोलुङ्गे पुल तथा अन्य पक्की पुलहरुको विवरण समावेश गरिएकोछ । जस अनुसार हाल यो वडामा जम्मा २ वटा पुलहरु रहेकाछन जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

क्रस	पुलपुलेसाको नाम	खोला / नदी	पुलकोप्रकार	निर्माणभएको साल	सहयोग
१	झ्यालीखेत स्ल्याप ब्रीज	दारा खोला	स्ल्याप	२०७४	नेपाल सरकार
२	पुराना रिसाड ट्रस ब्रीज	पुराना रिसाड	ट्रस ब्रीज	२०७२	दुर्गम बिकास
३	तिमिले स्ल्याप ब्रीज				
४	डिंगा स्ल्याप ब्रीज				

श्रोत: वार्ड कार्यालय तथा पुल निर्माणमा काम गरेका गैसस हरु

३७. व्यापार व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ भित्र रहेका प्रमुख व्यवसायहरुको विवरण संकलन गरिएकोछ । सामान्यतया निश्चित क्षेत्र भित्र आवश्यक पर्ने खालका व्यवसायहरुको सुची तयार पारी ती मध्ये कति व्यवसायहरु कतिको संख्यामा रहेका छन भन्ने हिसावले विवरण संकलन गरिएकोछ । यो वडामा पनि त्यती धेरै व्यवसाय र व्यवसायीहरु देखिदैनन तैपनि केहि व्यवसायहरु निश्चित संख्यामा रहेकाछन । यहाँ यो वडा भित्र नभएका व्यवसायको सुची समावेस गरिएको छ । यसले पाठकलाई त्यो व्यवसय गर्ने मानिसहरु नभएको भन्ने सुनिश्चित गर्नका लागि सहयोग पुग्नेछ भने व्यवसायीलाई कति प्रतिस्पर्धी रहेकाछन भन्ने विषय वुझ्न सहज हुने साथै व्यवसाय स्थापनाका लागि सहयोग पुग्ने हुन्छ । हाल यो वडामा संचालन भइरहेका व्यवसायहरुको गणितीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

क्र स	व्यापारव्यवसाय विवरण	संख्या	हालको अवस्था	कैफियत
१	दुग्ध व्यवसायी	०	०	
२	टेलर्स	६	संचालनमा रहेको	
३	सुनचाँदी व्यवसायी	२	संचालनमा रहेको	
४	भाँडा व्यवसायी	२	संचालनमा रहेको	

क्र स	व्यापारव्यवसाय विवरण	संख्या	हालको अवस्था	कैफियत
५	होटल व्यवसायी	७	संचालनमा रहेको	
६	फेन्सी व्यवसायी	५	संचालनमा रहेको	
७	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	३	संचालनमा रहेको	
८	तरकारी तथा फलफुल व्यवसायी	७०	संचालनमा रहेको	
९	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	२	संचालनमा रहेको	
१०	मासु व्यवसायी	३	संचालनमा रहेको	
११	सैलुन तथा व्युटीपार्लर व्यवसायी	०	०	
१२	उद्योग	०	०	
१३	आर्ट व्यवसायी	०	०	
१४	वेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसायी	०	०	
१५	बोर्डिङ स्कुल संचालन	१	संचालनमा रहेको	
१६	ठेक्कापट्टा व्यावसायी	७	संचालनमा रहेको	
१७	जुत्ता पसल	२	संचालनमा रहेको	
१८	किराना पसल	२०	संचालनमा रहेको	
१९	फोटो स्टुडियो	२	संचालनमा रहेको	
२०	फर्निचर व्यवसायी	०	०	
२१	राइस मील	२	संचालनमा रहेको	
२२	गाडी वर्कसप	०	०	
२३	घडिरेडीयो टिभि मर्मत	२	संचालनमा रहेको	
२४	पेट्रोल पम्प	०	०	
२६	चस्मा पसल उद्योग	०	०	
२७	ग्यास डिलर	०	०	
२८	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	१	संचालनमा रहेको	

क्र स	व्यापारव्यवसाय विवरण	संख्या	हालको अवस्था	कैफियत
२९	सहकारी	५	संचालनमा रहेको	५ वटा दर्ता भएका तर ३ वटा मात्र संचालनमा
३०	मनि ट्रान्सफर	०	०	
३१	वैक	०	०	
३२	मदिरा व्यवसाय	२	संचालनमा रहेको	
३४	कानून व्यवसायी परामर्श सेवा	०	०	
३५	खाजा घर तथा चिया पसल	९	संचालनमा रहेको	

श्रोत: प्रत्यक्ष अवलोकन तथा उद्योग वाणिज्य संघमा रहेको विवरण

३८. हवाई सेवा सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा हवाईसेवा सुविधा उपलब्ध छैन। यो वडा मात्र नभई यो जिल्लामा नै विमान स्थल छैन। फाट्ट फुट रुपमा रिजर्भ गरेर ल्याइने हेलिकप्टर पनि वस्ने व्यवसायिक हेलिप्याड छैन। यहाँका मानिसहरु विशेषत काठमाडौं तर्फ हवाई मार्ग वाट जानु परेमा रुकुमको चौरजहारी तथा वाँके जिल्लाको नेपालगञ्ज वाट जाने गर्छन भने नत्र गाडी वाट नै जाजरकोट हुदै अन्य जिल्ला जाने गर्दछन। यो वडाको सवै भन्दा नजिकको विमानस्थल पैदल हिंड्दा ३ घण्टा र गाडीमा जाँदा २१ किलो मिटर दुरीमा रहेको रुकुम जिल्लाको चौरजहारी विमान स्थल हो।

३९. पशुवधशाला सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ मा वार्षिक झण्डै १७ टन भन्दा वढी किलो मासु खपत हुने गरेको भएपनि यहाँ सुरक्षित वधशाला निर्माण गरिएको छैन। वजार केन्द्रहरुमा विक्रि गरिने भैसी सुगुर को मासु पनि खुल्ला ठाउमा मारेर विक्रि वितरण गर्ने गरिएकोछ। स्थानीय रुपमा गाउँमा मारिने पशुहरु घरधुरीमा नै मारिने गरेकोले यसको त्यती धेरै आवश्यक पनि देखिएको छैन तर वजार केन्द्रहरुमा विक्रि वितरण गरिने मासुको हकमा सुरक्षित वधशाला हुन जरुरी छ। हाल यो वडामा कुनै पनि पशुवधशाला नभएको हुनाले गणितीय विवरण प्रस्तुत गरिएको छैन।

४०. शव दाह संस्कार सम्बन्धी विवरण

सामान्यतया शव दाह संस्कारका लागि २ वटा विधिहरु नेपालमा प्रचलित छन भने उच्च हिमाली क्षेत्रमा २ भन्दा वढी पनि प्रचलन मा रहेकाछन। मुख्य २ विधिमा जलाउने र गाड्ने पर्दछन। यो भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा पनि यीनै २ विधिहरु प्रचलनमा रहेकाछन। यो विधि प्रयोगमा धर्मका हिसावले पनि प्रभावित देखिन्छ प्रमुख रुपमा हिन्दु

धर्मावलम्बीहरूले शवलाई जलाउने र अन् गाड्ने गरेको पाइएको छ भने हिन्दु भित्र पनि कुनै परिस्थितिमा गाड्ने र कुनै परिस्थितिमा जलाउने गरेको देखिन्छ जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

क्रस	दाहसंस्कारको तरिका	प्रमुख रुपमासंलग्न हुने जाती	प्रमुख रुपमासंलग्न हुने धर्म	दाहसंस्कारका प्रमुख स्थानहरु
१	जलाउने	ब्रह्मण, क्षेत्री जनजाती तथा दलित	हिन्दु	शिवालय साडटखोला खारखोला
२	गाड्ने			

श्रोत: प्रत्यक्ष अवलोकन छलफल

४१.व्यवसायिक पकेटक्षेत्र सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा व्यवसायिक रुपमा तरकारी को व्यवसायिक संभावना रहेकोछ । हाल यो क्षेत्रमा व्यवसायिकताको सुरुवात भएपनि व्यवसायिक उत्पादन भने सुरु भएकोछैन त्यसै गरी यो वार्डमा व्यवसायिक माहुरी पालनको पनि संभावना रहेकोछ । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

क्रस	व्यवसायकोनाम	स्थान	अनुमानितवार्षिक उत्पादन	रोजगारीसंख्या		कैफियत
				प्रत्यक्ष	अप्रत्यक्ष	
१	रिसाड तरकारी पकेट क्षेत्र रिसाड	२	१००० के जी		६५	
२	रोटे तरकारी पकेट क्षेत्र दारनेटा	२	१५०० के जी		४३	

श्रोत: कृषि तथा पशुसेवा कार्यालयमा रहेको अभिलेख २०७५

४२. होटल सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा व्यवसायिक रुपमा तालीम हल समेत भएको होटल एउटा पनि छैनभनेखाना आवास सुविधा भएका तर तालीमहलको सुविधा नभएका होटलहरु २ वटा रहेकाछन । यहका होटलहरु व्यवसायिक रुपमा खाने वस्ने भन्दा पनि वढी अर्डरका आधारमा खाने वस्ने सुविधा उपलब्ध गराइने गरेकोछ । होटल पसलहरुमा हाल बजार क्षेत्रमा प्रसस्त पाइने खानेकुरा हरु पानिपुरी चटपटे समेत पाइने गरेकोछ । यहका होटलहरु मुख्य रुपमा ४प्रकारका रहेकाछन । खाना तथा आवासको सुविधा भएर तालिम हल समेत भएका , खाना तथा आवासको सुविधा भएका, खाना खाने मात्र सुविधा भएका ,समान्य चिया नास्ता मात्र खाने सुविधा भएका । उल्लेखित होटलहरु मध्ये ९५% भन्दा वढी दर्ता भएका छैनन । हाल यो वार्ड नं २मा रहेका होटल व्यवसाय सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

क्रस	होटलको किशिम	संख्या	स्थान
१	खाना आवास सहित तालीम हल समेत भएको	०	

क्रस	होटलको किशिम	संख्या	स्थान
२	खाना आवास को सुविधा भएको	२	बाहुनथाना पाँचकाटिया
३	खानाको सुविधा भएको आवास नभएको	४	बाहुनथाना पाँचकाटिया रिसाड
४	गृहआवास (होम स्टे)	०	०
५	सामान्य चिया तथा नास्ता पसल	२५	बाहुनथाना पाँचकाटिया रिसाड पोख्रा राडसी डिंगा

श्रोत: वार्ड नं २मा रहेको अभिलेख तथा प्रत्यक्ष अवलोकन

४३. सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा सुरक्षा निकायको रूपमा प्रहरी चौकी रहेकोछा उल्लेखित सुरक्षा निकायहरूको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

क्रस	सुरक्षानिकायको विवरण	रहेको स्थान	दरवन्दीसंख्या	कैफियत
१	प्रहरी चौकी पाँचकाटिया	पाँचकाटिया	८	

श्रोत:गाउँ/नगरपालिका / इलाका प्रहरी कार्यालय

४४. वन्य जन्तु तथा चराचुरुङ्गी सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा ११ वटा सामुदायिक वन रहेका छन भने अन्य राष्ट्रिय वन पनि प्रसस्त रहेको छ । हाल यो गाउपालिका भित्र मुख्य रूपमा १७ प्रकारका वन्य जन्तु र २५ प्रकारका चराचुरुङ्गीहरू पाइने गरेकाछन । यो वार्ड नं २मा उच्च पहाडी क्षेत्र समेत भएकोले भालु देखि पाटे वाघ सहित महत्वपूर्ण वन्यजन्तुहरू पाइन्छन । केहि प्रमुख वन्य जन्तु तथा चराचुरुङ्गीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ

क्रस	चराको नाम	क्रस	चराको नाम	क्रस	चराको नाम	कैफियत
१	लुइचे	१०	काकाकलु	१९	जुरेली	
२	कालिज	११	दिकुल्चो	२०	रुपी	
३	चील	१२	मैना	२१	धोविनी	
४	गिद्ध	१३	सुगा	२२	लाटोकोसेरो	
५	काग	१४	भंगेरा	२३	कोटेरो	
६	न्याउली	१५	गौथली	२४	लामपुच्छे	
७	टकठके	१६	कोइली	२५	कोकले	
८	ढुकुर	१७	च्याखुरा	२६		

क्रस	चराको नाम	क्रस	चराको नाम	क्रस	चराको नाम	कैफियत
९	तित्रा	१८	वाँज	२७		

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय

यसैगरी यो वार्ड नं २मा पाइने प्रमुख वन्यजन्तुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्रस	वन्य जन्तुको नाम	क्रस	वन्यजन्तुको नाम	क्रस	वन्य जन्तुको नाम	कैफियत
१	बाघ	७	रतुवा	१३	खरायो	
२	भालु	८	वनढाडे	१४	बदेल	
३	स्याल	९	दुम्सी	१५	न्यारो	
४	घोरल	१०	थार	१६	झारल	
५	मृग	११	वाँदर	१७	व्वासो	
६	फ्याउरो	१२	चितुवा	१८		

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय

४५.रुख तथा जडिवुटी सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा प्रसस्त वन क्षेत्र रहेकोछ सवै वनस्पतीको विवरण लिन कठिन हुने भएकोले प्रमुख रूपमा काठ उत्पादन हुने र जडिवुटीहरु को वारेमा विवरण संकलन गरिएकोछ । जस अनुसार हाल यो वडामा २८ प्रजातिका वनस्पती रहेकाछन भने प्रमुख रूपमा ८ प्रजातीका जडिवुटीहरु रहेकाछन । हाल यो वार्ड नं २का रुख तथा जडीवुटीका प्रमुख प्रजाती सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ मा पाइने प्रमुख वनस्पतीको विवरण

क्रस	वनस्पतीको नाम	क्रस	वनस्पतीको नाम	क्रस	वनस्पतीको नाम	कैफियत
१	सल्लो	११	धाइरा	२१	मौवा	
२	बाँज	१२	लामपाते	२२	असुरो	
३	साल	१३	भला	२३	मर्काउलो	
४	रुयाज	१४	रुइनु	२४	कोटीमरो	
५	काउलो	१५	खिरो	२५	घुयालो	
६	लालीगुराँस	१६	काफल	२६	अयार	

क्रस	वनस्पतीको नाम	क्रस	वनस्पतीको नाम	क्रस	वनस्पतीको नाम	कैफियत
७	फलाँट	१७	चोत्रा	२७	मेल	
८	ठिन्के	१८	तिजु	२८	काफल	
९	कटुज	१९	टुनी			
१०	सादन	२०	खनाया			

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय जाजरकोट

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा पाइने मुख्य मुख्य जडीवुटीहरू

क्रस	जडिवुटीको नाम	क्रस	जडिवुटीको नाम	क्रस	जडिवुटीको नाम	कैफियत
१	काउलो	४	तेजपत्ता	७	तितेपाती	
२	टिमुर	५	चोत्रा	८	चिउरी	
३	ओखर	६	रीठा			

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय जाजरकोट

४६.भु संवेदनशिल क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा भु संवेदनशिल क्षेत्रहरू नरहेको सुचना संकलन गरिएकोछ । भु संवेदनशिल भन्नाले पहिरो जाने क्षेत्र भनिएको हो । पहिरो विभिन्न कारणले जाने गर्दछ ।समान्यतया वर्षायमामा पानी परेसंगै विभिन्न क्षेत्रमा पहिरोजाने गर्दा तर यो खालको पहिरो पानी रोकिए पछि आफै रोकिन्छ र यस्तो खालको पहिरोले तत्कालिन अवस्थामा प्रभाव पारेपनि दीर्घकालीन असर पार्दैन । अत्याधिक वर्षाका कारण आएको पहिरोलाईसमा समावेश गरिएको छैन । दीर्घकालिन असर गर्ने खालका भु संवेदनशिल क्षेत्रहरूको पहिचान गरि यसको निराकरण लागि स्थानीय तह आफै परिचालित हुने अवस्था आएको हुनाले यो विवरण आवश्यक भएपनि हाल यस्तो प्रकारको भु संवेदनशिल क्षेत्रको विवरण उपलब्ध हुन नसकेको कारण समावेश गरिएको छैन ।

४७.जल सम्पदा सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ मा १२ महिना वग्ने तथा मौसमी खोलाहरू पनि रहेका छन । हाल यी मध्ये केही नदीहरूको जलविद्युत निकाल्न सकिने खालका छन भने मौसमी खोलाहरूको सिंचाइका लागि प्रयोग भइरहेकोछ । हाल यो वडामा रहेका जल सम्पदाको संख्यात्मक विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

क्रस	जलसम्पदाकोविवरण	संख्या	हालको प्रयोग	प्रयोग गर्नसकिने संभावना
१	हीम नदी	०		

क्रस	जलसम्पादाकोविवरण	संख्या	हालको प्रयोग	प्रयोग गर्नसकिने संभावना
२	वाह्रै महिना पानीवग्ने नदी	५	सिंचाई	लघु जलबिधुतीकरण
३	मौसमी पानी वग्नेनदी खोला	७	सिंचाई	लघु जलबिधुतीकरण
४	ताल	०		
५	पोखरी	०		

श्रोत: नगरपालिका अभिलेख तथा प्रत्यक्ष अवलोकन

४८. वाली प्रणाली सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ पहाडीक्षेत्र भएपनि विभिन्न प्रकारको तापक्रम भएको हुनाले यहाँ एउटा वाली पाक्न नै धेरै समय लाग्ने देखि छिटै पाक्ने सम्मको अवस्था छ । कतिपय क्षेत्रमा दोश्रो वाली लगाउन समय नै पुग्दैन । यो वार्ड नं २मा मुख्य लेकाली क्षेत्रमा गहुँ जौ मकै कोदो फापर जस्ता वाली हरू लगाउने गर्छन भने वेसीमा धान मकै गहुँ जस्ता वालीहरु लगाउछन । हाल यो वडामा लगाइएको वाली प्रणाली तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

क्र स	जग्गा	बेशी मा खेती गरिने वाली			कछाड मा खेती गर्ने वाली			लेकमा खेती गर्ने वाली		
		पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो
१	खेत	धान	गहुँ	०	धान	गहुँ	०	मकै	जौ	०
२	वारी	मकै	गहुँ	०	मकै	गहुँ	०	मकै	जौ	
३	पाखो	कोदो	०	०	भटमास	तोरी	०	०	०	

श्रोत: कृषि विकास कार्यालय जाजरकोट

४९. स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ मा हाल एउटा उपस्वास्थ्य चौकी वाहेक अन्य कुनै स्वास्थ्य संस्थाहरु रहेका छैनन । नजिकै जिल्ला सदरमुकाम रहेको हुनाले यो वडामा स्वास्थ्य संस्था कम भएपनि यहाँका वासिन्दाहरु स्वास्थ्य सेवा वाट खास वन्चित हुनु पर्ने अवस्था छैन । भेरी नगरपालिका वार्ड नं २ मा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	संख्या	क्र स	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	संख्या
१	सरकारी अस्पताल	०	७	उपस्वास्थ्य चौकी	१
२	प्रसुती गृह	०	८	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०
३	वाल अस्पताल	०	९	नीजि अस्पताल	०
४	आयुर्वेद अस्पताल	०	१०	फार्मसी	०

क्र स	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	संख्या	क्र स	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	संख्या
५	प्राकृतिक चिकित्सा	०	११	क्लिनिक	०
६	स्वास्थ्य चौकी	०	१२	वर्थिङ सेन्टर	०

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय जाजरकोट

५०. रेडियो स्टेसन सम्बन्धी विवरण

यो वार्ड नं २मा रेडियो स्टेसन नभएको हुनाले समावेश नगरिएको हो कुनै एफ एम हरु स्थापना भएमा यसलाई समावेश गर्न सकिन्छ ।

५१. गैह्र सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा हाल सम्म दर्ता भएर संचालनको अवस्थामा रहेका गैह्रसरकारी संघ संस्था छैनन । सामाजिक परिचालन देखि स्वास्थ्य क्षेत्र, आयआर्जन, भौतिक पुर्वाधार लगायत विभिन्न कार्यक्रमहरु विगतमा विभिन्न गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरु मार्फत संचालन भएको थियो।

क्रस	गैसकोनाम	कार्यालय रहेकोस्थान	नपामा दर्ता छ ?	उदेश्य
१	गरिबी निवारण कोष	खलंगा जाजरकोट	छैन	गरिबी न्युनिकरण

५२. सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा जम्मा व्यवसायिक रुपमा संचालन गर्नकालागि वनाइएका सार्वजनिक शौचालय छैन ।

क्रस	शौचालय रहेको स्थान	संचालनको अस्था	संचालक
१			

श्रोत: वार्ड कार्यालय

५३. राजनैतिक दल सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा हाल मुख्य रुपमा तीन वटा दलहरु रहेका छन । विगतमा ४ वटा दलहरु रहेकोमा नेकपा एमाले र नेकपा माओवादी केन्द्र एकिकृत भएपछि जम्मा ३ वटा दलहरु रहेकाछन जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

क्र स	राजनैतिक दलको नाम	कार्यालयरहको स्थान	प्रमुखको नाम	कैफियत
१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी	नभएको		
२	नेपाली काँग्रेस	नभएको		
३	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	नभएको		

श्रोत: वार्ड नं २ कार्यालय

५४. वडामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा हाल जम्मा १ जना कर्मचारी रहेकाछन । यस कार्यालयमा अन्य दरवन्दी भएपनि कर्मचारीहरू आएका छैनन । वडा सचिवको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

क्रस	कर्मचारीको नाम	पद	शाखा	कैफियत
१	लक्ष्मी वली	वडा सचीव	प्रशासन	
२	डिल बहादुर पुन	कार्यालय सहयोगी		

श्रोत: भेरी नगरपालिकावार्ड नं २ प्रशासन शाखा

५५. वडाका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको विवरण

भेरी नगरपालिकावार्ड नं २मा २०७४ को वैसाखमा नेपालमा गणतन्त्र स्थापना पछिको पहिलो स्थानीय निर्वाचन भएकोछ । यो वडामा कुल ५ जना जनप्रतिनिधिहरू निर्वाचित भएकाछन भने सवै ५ जना नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा) वाट निर्वाचित भएका हुन । करीव १८ वर्ष पछि २०७४ सालको निर्वाचनमा निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरूको विस्तृत विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

क्रस	जनप्रतिनिधिकोनाम	पद	उमेर	लिंग	शैक्षिक योग्यता	चुनाव जितेको राजनैतिक दल
१	काली बहादुर वली	वडा अध्यक्ष	४१	पुरुष	८ पास	नेपाली काँग्रेस
२	मिना पुन	म सदस्य	३५	महिला	एस एल सी	ने क पा
३	तारालाल रोकाय	सदस्य	५८	पुरुष	साधारण	नेपाली काँग्रेस
४	पूर्ण बहादुर खत्री	सदस्य	३८	पुरुष	आठ कक्षा पास	ने क पा
५	शसिला वि क	द म सदस्य	५३	महिला	साधारण	ने क पा

श्रोत: वार्ड नं २ को अभिलेख

५६. समग्र अवस्था र निष्कर्ष

समग्रमा भेरी नगरपालिका वडा नंको वर्तमान यथार्थता प्रस्तुत भएको छ यहाको उपलब्ध श्रोत साधनलाई प्रचुर उपयोग गरी विभिन्न अवसरहरूको खोजी गर्दै व्यवसायिक रुपमा पशुपालन तथा विभिन्न कृषि वालीहरूको पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न सके यो वडा आगामी वर्षमा समृद्ध वन्न सक्नेछ । यसका लागि वर्तमान यथार्थता भित्र रहेर वृहत्तर गुरु योजना तयार गर्नु पर्ने देखिन्छ । वार्ड नं २ का समग्र जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको अतुलनीय सहयोग र समर्पणले यो वस्तुगत विवरण तयार भएको हो र यसको समुचित उपयोग गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

